

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

EKONOMICZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA
ROZWOJU POLSKIEJ GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PO WSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Publikacja zrealizowana w ramach tematu:

Monitorowanie oraz analiza zmian polskiego łańcucha żywnościowego.

W zadaniu:

Analiza wzajemnych relacji ekonomicznych między poszczególnymi elementami łańcucha żywnościowego.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

WRZESIEŃ 2007

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka	25
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska	55
	Grzegorz Dybowski	
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Lucyna Mieszkowska	
16. Rynek usług dla rolnictwa	Magdalena Talarek	81
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

W sierpniu poprawiły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolnej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł o ponad 1 punkt procentowy do 101,6 punktu. Był on tylko 0,2 pp. niższy w porównaniu z sierpniem 2006 r. i osiągnął najwyższy poziom w ciągu ostatnich 6 miesięcy. Wyrównany wskaźnik nożyc cen wzrósł o 0,5 pp. w wyniku podwyżek cen skupu i wyniósł 101,1 punktu. Wpłynął na to wzrost wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu do 102 punktów, przy niezmiennym wyrównanym wskaźniku zmian cen środków produkcji (100,8 punktu). W lipcu dynamika wzrostu cen środków produkcji (o 0,3%) wyraźnie ustępowała dynamice podwyżek cen skupu podstawowych (o 3,8%) surowców rolniczych. Znaczny wzrost wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu miał swoje źródło w przyspieszeniu podwyżek cen skupu żywca i mleka. Nieco osłabił je nieznaczny spadek cen zbóż oraz znaczna sezonowa obniżka cen ziemniaków. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu wzrósł do 102 punktów, był jednak niższy niż przed rokiem o 0,9 pp. Wzrost wskaźnika potencjalnego popytu miał swoją przyczynę w poprawie wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego, który podniósł się do 102,7 punktu. Był on jednak niższy niż w analogicznym miesiącu przed rokiem. Pozytywny wpływ przemysłu spożywczego nieco osłabiał relatywny wzrost cen żywności. Dotychczasowy wzrost cen skupu wyprzedza znacznie podwyżki cen środków produkcji, jakie nastąpiły od stycznia do sierpnia 2007 r., a skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł prawie 109 punktów. W najbliższym miesiącu można oczekiwać dalszej poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej.

Weryfikacja prognoz zbiorów zbóż w Europie, przy niskich zapasach zarówno w Unii jak i w Polsce sprawiają, że pomimo dobrych zbiorów i spadku popytu krajowego ceny zbóż na rynku krajowym zaczęły w sierpniu gwałtownie rosnąć. Rolnicy wstrzymują sprzedaż oczekując dalszego wzrostu cen. Presję popytu wzmaga wzrost zużycia kukurydzy do produkcji bioenergii w USA i wzrost ich cen u największego światowego eksportera jakim są Stany Zjednoczone Ameryki. Rynek zbóż poszukuje nowego poziomu równowagi. Wbrew oczekiwaniom uruchomienie nowego nieograniczonego wzrostu popytu na zboża, jakim jest ich wykorzystanie na cele energetyczne może nie sprzyjać stabilizacji rynku.

Wysokie ceny uzyskiwane w eksporcie zwłaszcza mleka w proszku destabilizują rynek mleka. Wzrost cen skupu wyprzedza przyrosty cen

zbytu oraz cen detalicznych. Najbardziej zdrożało tzw. mleko przerzutowe w obrotach między spółdzielniemi, którego ceny znacznie przekroczyły poziom cen skupu. W lipcu – kiedy zwykle dostawy mleka osiągają swój szczyt, a ceny najniższy poziom, po raz pierwszy od wielu lat ceny skupu mleka wzrosły w porównaniu z poprzednim miesiącem o 2,5%. Tym samym były o 13,5% wyższe niż przed rokiem. Mimo to skup mleka w II kwartale br. zmalał w porównaniu z analogicznym okresem 2006 r. Jeśli dalsze sezonowe zmiany skupu mleka będą przebiegać tak jak w latach poprzednich, prawdopodobne jest niepełne wykorzystanie kwot mlecznych w roku 2007/08.

Spadek skupu spowodował znaczący wzrost cen żywca wieprzowego. W ciągu 2 m-cy przeciętne ceny skupu wzrosły o prawie 23%, osiągając w lipcu 3,95 zł/kg wagi żywej, a więc zaledwie o 0,7% powyżej cen ubiegłorocznych. Zaczęły rosnąć ceny prosiąt co wskazuje na wzrost zainteresowania rolników produkcją żywca wieprzowego. Wysokie ceny zbóż w sezonie 2007/08 mogą osłabić te tendencje, zwłaszcza że w końcu sierpnia zahamowane zostały tendencje wzrostowe cen żywca wieprzowego.

Znaczny wzrost opłacalności produkcji drobiu doprowadził do wzrostu produkcji. W lipcu dynamika wzrostu cen drobiu była o połowę mniejsza niż żywca wieprzowego. Wysokie ceny zbóż w obecnym sezonie obniżą opłacalność produkcji drobiarskiej. Utrzymuje się spadkowa tendencja cen żywca wołowego pod wpływem spadku cen uzyskiwanych w eksporcie cieląt i wołowiny do krajów członkowskich. W sierpniu tendencje spadkowe zostały odwrócone.

Po kilku miesiącach relatywnego drożenia w lipcu i czerwcu nastąpił sezonowy spadek cen detalicznych całej żywności. Relatywnemu drożeniu żywności sprzyja przede wszystkim poprawa sytuacji dochodowej konsumentów, ale również wyższe ceny większości surowców rolniczych.

Na rynku środków produkcji kończący się sezon działa uspokajająco. Wyraźnie zmalała dynamika cen detalicznych wszystkich środków produkcji. Nawet materiały budowlane przestały dynamicznie rosnąć.

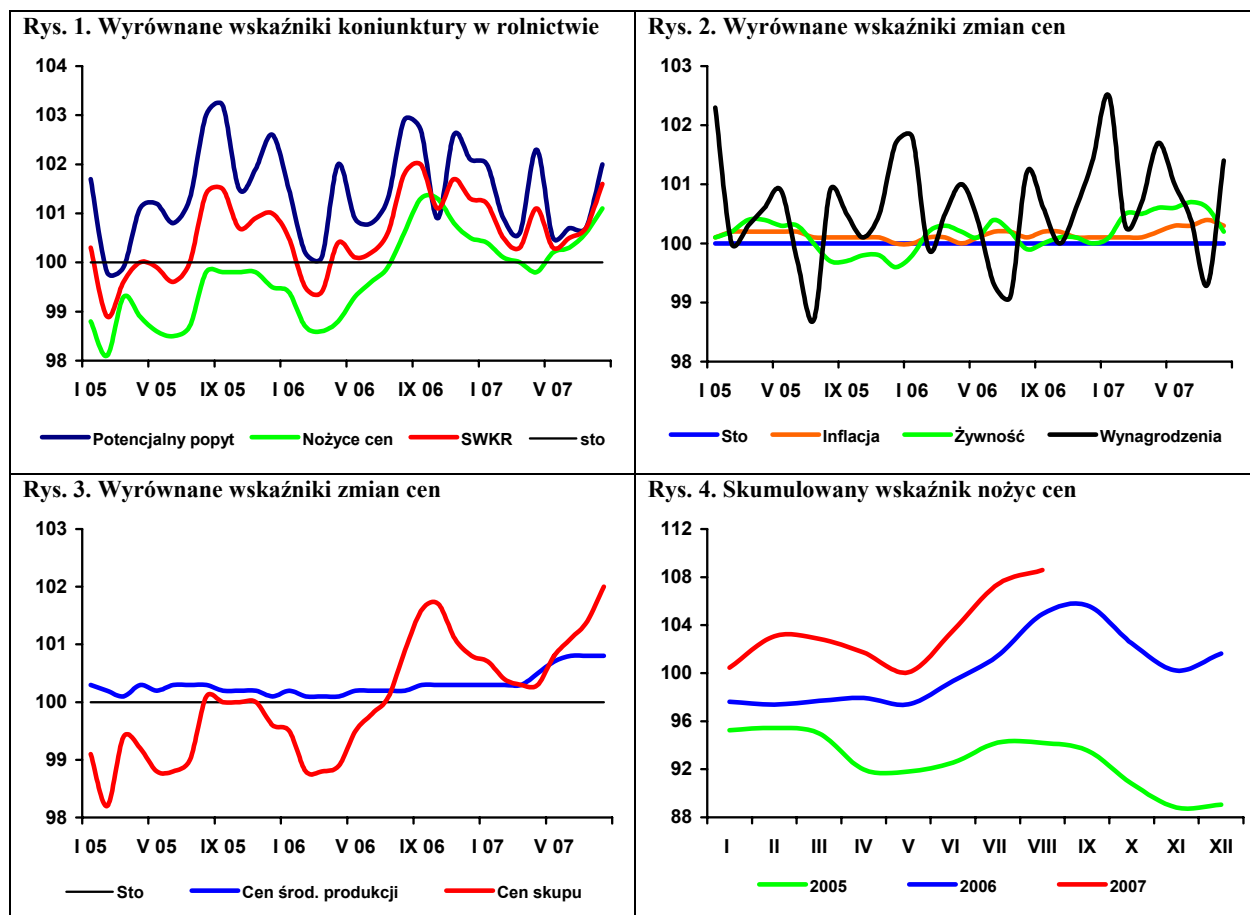
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	VIII 07	VII 07	VI 07	V 07	IV 07	III 07	VIII 06
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	101,6	100,7	100,5	100,3	101,1	100,3	101,8
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	102,0	100,7	100,7	100,5	102,3	100,6	102,9
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	101,1	100,6	100,3	100,2	99,8	100,0	100,6
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	102,0	101,4	101,1	100,8	100,3	100,3	100,9
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,8	100,8	100,8	100,7	100,5	100,3	100,2
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,1	99,8	99,6	99,7	99,6	99,6	100,2
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	101,2	98,7	99,6	100,5	101,2	100,2	101,3
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	102,7	101,1	101,2	99,4	102,3	98,7	103,4

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywica ogółem w tym żywica wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

W sezonie 2006/07, ze względu na niskie zbiory i ograniczoną podaż zbóż krajowych, ceny zbóż i ich przetworów były wyższe niż w dwóch poprzednich sezonach o ok. 50%. Wobec dobrze zapowiadających się zbiorów oczekiwano ich obniżki. Spadek cen na początku nowego sezonu był jednak krótkotrwały, ponieważ, pomimo dobrych zbiorów, wzrosło zapotrzebowanie na zboża ze strony krajów sąsiednich, gdzie zbiory zbóż są niższe. Przewiduje się, że zbiory zbóż w Polsce w 2007 r. wyniosą 26,8 mln ton i będą o 28% wyższe od uzyskanych w 2006 r.

W czerwcu i lipcu 2007 r. zboża taniały, ale już od końca lipca ceny skupu wszystkich zbóż zaczęły szybko wzrastać. W lipcu ceny skupu pszenicy i żyta były odpowiednio o 5 i 14% wyższe niż w czerwcu, natomiast ceny jęczmienia i kukurydzy zwiększyły się o 15 i 0,5%. W porównaniu z lipcem 2006 r. cena skupu żyta była w lipcu 2007 r. wyższa o 51%, pszenicy o 35%, jęczmienia o 58%, a kukurydzy o 27%. W sierpniu 2007 r. obserwuje się dalszy szybki wzrost cen zbóż. W krajach sąsiednich ceny zbóż także wzrastają. W lipcu 2006 r. w Niemczech pszenica była o 57%, a jęczmień o 47% droższe niż przed rokiem. Nieco mniejszy wzrost miał miejsce w innych krajach. Rośnie zainteresowanie importerów zakupem zbóż w Polsce.

W zakończonym sezonie 2006/07 skupiono o 29% zbóż mniej podstawowych niż w takim samym okresie sezonu 2005/06. Najbardziej obniżył się skup pszenżyta (o 41%), a najmniej jęczmienia (o 16%). Od października 2006 r. do maja 2007 r. skupiono o 44% mniej kukurydzy niż przed rokiem. W sezonie 2006/07 nie skupowano zbóż w ramach interwencji, ze względu na niekorzystne różnice między ceną interwencyjną a cenami rynkowymi. Wysokie ceny spowodują, że w obecnym sezonie również interwencja nie będzie konieczna.

Krajowa produkcja mąki pszennej w dużych zakładach w I półroczu 2007 r. wyniosła 809 tys. ton i była o 6% niższa niż w I półroczu 2006 r., natomiast produkcja mąki żytniej w I półroczu 2007 r. była niższa o 4% niż przed rokiem. W ostatnich miesiącach obserwuje się wzrost produkcji makaronu. W I półroczu 2007 r. była ona wyższa o 7% niż przed rokiem. Produkcja pieczywa świeżego od początku 2007 r. utrzymuje się na poziomie o 4-5% wyższym w porównaniu z poprzednim rokiem. Wyższy niż w poprzednim roku jest także poziom produkcji mie-

szanek dla zwierząt, który w I półroczu 2007 r. wyniósł 18% wobec I półrocza 2006 r.

Ze względu na niską podaż zbóż krajowych, w sezonie 2006/07 wysoki był ich import, a eksport osiągał symboliczne ilości. Obroty handlowe koncentrowały się wewnątrz UE (Czechy, Słowacja, Niemcy, Węgry, Dania). W obecnym sezonie sytuacja cenowa spowodowała zwiększenie eksportu zbóż z Polski, który w najbliższym czasie powinien być wyższy niż przed rokiem.

Niski jest eksport produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż. W pierwszym półroczu 2007 r. pewne ożywienie obserwuje się w imporcie tych wyrobów, głównie kasz oraz ziarna obrobionego inaczej, a w ostatnich miesiącach także słodu. Niskie obroty obserwuje się także w przypadku produktów przetworzonych. Wyższy niż w poprzednim sezonie jest eksport i import pasz dla zwierząt hodowlanych (kod CN 230990), obniżył się jednak w tym okresie handel paszami dla zwierząt domowych (kod CN 230910).

W I półroczu 2007 r. rosły ceny wyrobów zbożowych. Wzrastały zarówno ceny detaliczne jak i ceny zbytu. W lipcu cena detaliczna mąki poznańskiej była o 22% wyższa niż przed rokiem, kaszy jęczmiennej o 11%, a ceny chleba mieszanego i razowego o 15 i 17%. Ceny zbytu zwiększyły się o 30% w przypadku mąki poznańskiej, 22% – kaszy jęczmiennej, natomiast chleba mieszanego i razowego o 14 i 10%. Obecnie ceny ustabilizowały się na wysokim poziomie, jednak w najbliższych miesiącach prawdopodobnie ponownie będą wzrastać, przede wszystkim z powodu wzrostu cen mąk piekarniczych.

W czerwcu i lipcu wzrost cen pasz był mniejszy niż w poprzednich miesiącach, a w przypadku niektórych pasz obserwowano spadki cen. Cena mieszanki T-2 była w lipcu o ok. 22% wyższa, a DKA starter o 10% wyższa niż przed rokiem. Wzrost cen zbóż spowoduje że w kolejnych miesiącach ceny pasz nadal będą wzrastać, a skala wzrostu może być większa niż w przypadku cen zbóż. Będzie to wpływać na pogorszenie relacji cen mieszanek do cen zbóż, która na początku 2007 r. była bardzo korzystna. Niższe niż przed rokiem ceny skupu trzody i bydła powodują, że obniża się poziom opłacalności ich produkcji (mierzonej relacją do cen pasz).

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
	Skup				Targowiska				
2005 I-XII	366,9	276,4	351,2	373,4	454,9	346,7	427,1	370,2	.
2006 I-XII	447,6	385,2	447,5	402,4	509,3	417,2	478,2	422,2	.
2006 I-VI	395,6	347,5	402,2	382,2	451,1	362,0	429,9	374,8	.
2007 I-VI	623,5	600,5	.	.	727,2	636,8	695,7	647,0	.
2006 I	375,9	312,8	365,9	377,4	432,0	335,1	413,0	353,4	390,98
II	385,9	339,0	387,4	373,4	439,2	347,0	420,0	366,7	389,58
III	390,9	358,5	391,1	387,3	452,4	362,0	428,8	370,3	399,69
IV	396,5	361,6	407,3	384,4	464,1	379,2	443,8	386,7	406,09
V	410,9	362,5	428,4	383,1	455,5	375,4	434,1	379,4	405,26
VI	419,0	342,6	443,5	387,8	463,3	373,2	439,8	392,0	x
VII	408,2	316,9	451,4	367,4	468,3	377,8	444,5	397,3	x
VIII	435,1	358,8	464,6	390,4	512,8	408,5	478,4	426,0	x
IX	493,8	425,6	525,6	410,9	580,7	476,8	522,8	462,4	x
X	503,7	473,3	460,0	434,7	595,6	512,5	548,3	486,2	x
XI	535,8	487,6	504,0	447,1	612,8	519,5	563,1	506,4	389,77
XII	572,5	509,8	551,1	502,7	635,3	539,8	601,7	539,1	389,80
2007 I	630,5	604,8	606,6	561,2	686,8	584,3	646,7	576,6	398,30
II	646,7	627,0	624,7	593,7	730,9	651,3	698,5	632,3	401,85
III	634,5	608,4	597,2	592,8	737,1	650,3	713,9	663,9	402,72
IV	620,1	580,1	591,1	581,9	733,2	643,3	705,6	666,7	397,46
V	610,9	582,7	586,1	571,6	739,2	653,3	705,6	670,9	395,37
VI	582,2	555,5	572,6	555,2	735,7	638,4	703,6	671,6	x
VII	552,4	477,8	575,3	581,0	699,6	608,2	665,4	632,7	x

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Pszennyto	Zboża podst.	Kukurydza
2006 I-XII	3724,7	489,2	461,9	322,8	5054,7	591,4
2005/06	4070,4	578,3	511,4	379,4	5882,7	788,2 ^a
2006/07	3724,6	419,9	429,8	218,0	4152,4	419,6 ^a
2006 I	235,1	29,2	25,8	26,7	323,1	46,9
II	314,6	30,1	22,7	26,2	395,4	55,4
III	313,9	34,7	25,9	26,4	408,5	61,7
IV	223,1	30,5	19,9	19,0	294,1	30,4
V	277,4	37,4	30,1	27,4	374,2	41,9
VI	203,1	23,0	22,5	23,4	273,6	47,0
VII	211,6	37,9	44,6	30,0	328,1	23,6
VIII	569,8	95,1	107,5	50,5	841,8	17,2
IX	649,6	69,9	59,5	41,3	826,8	15,8
X	346,7	46,5	39,4	22,4	457,9	72,8
XI	213,6	32,7	33,1	15,7	296,8	123,7
XII	166,2	22,2	30,9	13,8	234,4	55,0
2007 I	150,9	23,8	23,2	8,3	207,6	32,2
II	202,2	30,4	20,5	7,4	262,5	29,1
III	157,2	21,7	21,5	7,1	209,0	20,1
IV	100,9	14,5	17,3	7,7	141,5	22,5
V	142,7	12,8	15,2	6,6	178,1	28,8
VI	130,1	12,4	17,1	7,3	168,0	35,4
VII	328,6	41,8	97,3	29,6	499,3	22,3

^a od października do ostatniego miesiąca

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy	Przebieg z bóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2006 I-XII	2 011,5	1725,9	112,91	710,4	102,5	5 401,1
2006 I-VI	973,9	861,0	58,87	349,3	51,2	2 521,5
2007 I-VI	1 001,2	808,9	56,38	365,4	54,6	2 976,3
2006 I	165,5	146,7	10,66	56,3	7,71	422,8
II	161,3	140,9	10,37	54,3	8,83	381,7
III	187,0	163,3	10,79	60,7	9,53	346,7
IV	149,2	135,1	8,49	58,2	7,72	422,9
V	153,1	137,4	9,87	60,6	8,75	481,5
VI	157,9	137,6	8,69	59,3	8,68	465,9
VII	163,4	144,5	9,27	58,6	7,76	438,0
VIII	194,9	160,5	9,99	59,9	8,39	481,9
IX	180,8	149,7	8,18	60,1	9,47	482,3
X	172,1	139,8	8,74	61,4	8,74	486,6
XI	174,0	146,3	9,25	59,7	8,82	493,4
XII	152,4	124,2	8,61	61,4	8,10	497,3
2007 I	183,9	150,8	12,22	58,3	9,45	514,2
II	162,8	130,2	8,83	56,4	10,00	457,8
III	180,4	145,3	8,64	64,3	10,58	503,1
IV	158,2	129,1	8,64	61,4	8,35	488,7
V	163,8	132,2	9,40	62,9	7,14	523,9
VI	152,2	121,3	8,64	62,2	9,03	488,7
VII	.	122	9,0	.	10,0	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna z bóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	Pszennica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyżyto ^b	Pszennica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyżyto ^b
2005 I-XII	454,8	371,3	124,5	269,9	99,3	249,7	2,6	85,3	21,2	5,4
2006 I-XII	660,5	61,4	115,1	266,9	35,9	615,4	18,3	101,2	229,9	7,6
2006 I-VI	145,3	12,9	3,8	167,0	12,9	131,8	5,7	14,4	22,4	5,6
2005/2006	565,0	267,4	120,3	381,3	98,2	232,6	7,5	45,1	30,6	7,0
2006 I	39,3	4,5	1,2	50,3	9,1	22,3	0,5	1,5	1,8	0,1
II	34,3	1,1	0,3	30,1	0,7	17,1	1,3	1,7	2,8	1,7
III	23,4	1,5	0,9	19,9	1,8	19,4	2,6	2,1	5,5	0,7
IV	9,5	1,2	0,6	28,8	0,6	27,6	0,7	1,8	2,1	1,2
V	32,8	1,8	0,4	16,2	0,3	27,6	0,4	0,6	4,5	1,5
VI	6,1	2,9	0,3	21,6	0,3	17,7	0,2	6,7	5,7	0,4
VII	11,6	4,8	9,5	24,9	1,5	20,5	0,2	18,2	2,2	0,1
VIII	99,9	10,9	18,7	26,9	9,5	49,0	0,6	8,9	4,9	0,2
IX	90,8	13,4	3,0	13,3	4,4	142,3	5,0	18,8	9,6	0,6
X	76,2	10,8	1,4	21,9	5,4	109,9	5,9	13,5	44,0	0,3
XI	179,5	5,7	51,6	7,7	1,6	88,1	0,1	6,1	61,9	0,5
XII	57,3	2,9	27,1	5,1	0,6	73,9	0,9	21,4	84,8	0,3
2007 I	0,2	1,9	25,3	0,8	0,6	201,2	22,5	35,7	92,4	7,3
II	2,6	1,0	3,9	3,4	0,1	291,9	35,1	49,1	122,3	2,3
III	0,1	0,7	3,1	2,5	0,1	207,3	22,5	34,6	109,4	1,7
IV	0,2	0,5	1,8	19,2	0,0	112,7	10,9	49,4	89,7	1,5
V	0,2	0,2	1,1	0,4	0,5	118,4	6,8	44,6	71,9	0,8
VI	2,1	0,1	3,3	2,1	0,1	39,0	3,7	18,8	27,3	0,2

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2005 i 2006 r. dane ostateczne, za 2007 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód
2005 I-XII	15,3	1,5	4,7	5,8	17,7	37,1	19,1	41,3	30,9	184,9
2006 I-XII	10,8	2,4	4,7	1,1	8,8	38,0	17,7	31,0	31,5	203,7
2006 I-VI	7,8	1,8	2,5	0,6	5,5	17,3	9,6	16,2	17,1	100,1
2005/2006	17,8	2,9	5,4	5,3	5,5	35,9	19,4	35,8	33,3	187,6
2006 I	1,4	0,3	0,4	0,1	0,0	2,4	1,8	2,5	3,0	11,4
II	1,5	0,4	0,4	0,1	4,0	2,2	1,6	2,3	1,6	10,6
III	1,4	0,4	0,4	0,1	0,2	2,8	1,9	3,6	4,3	18,1
IV	1,1	0,2	0,4	0,1	0,1	3,2	1,3	2,7	4,3	19,6
V	1,3	0,3	0,4	0,1	0,5	3,5	1,8	2,5	1,4	22,1
VI	1,1	0,3	0,5	0,1	0,8	3,2	1,2	2,6	2,4	18,3
VII	0,6	0,2	0,4	0,1	0,6	2,7	1,2	2,2	3,1	21,5
VIII	0,5	0,1	0,4	0,0	0,8	2,4	1,0	2,2	1,8	22,4
IX	0,5	0,2	0,4	0,1	0,3	4,6	1,9	2,3	3,8	12,1
X	0,5	0,1	0,4	0,1	0,8	4,2	1,5	3,2	2,1	16,8
XI	0,6	0,0	0,3	0,1	0,5	3,5	1,3	3,0	1,8	16,3
XII	0,4	0,0	0,3	0,1	0,3	3,3	1,1	2,1	1,9	14,4
2007 I	0,2	0,0	0,3	0,1	1,2	3,9	1,3	4,1	5,1	18,0
II	0,4	0,1	0,3	0,1	1,4	3,3	1,2	3,8	3,6	15,6
III	0,3	0,1	0,4	0,3	1,8	3,4	1,2	3,4	1,8	8,2
IV	0,4	0,0	0,4	0,4	1,6	2,6	1,6	3,8	3,2	21,2
V	0,4	0,2	0,4	1,5	1,4	3,6	1,4	4,1	3,1	25,1
VI	0,4	0,3	0,3	0,5	1,7	2,6	1,0	3,3	2,3	22,5

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2005 i 2006 r. dane ostateczne, za 2007 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	Ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Pasze (CN230990)	Pasze (CN230910)	Ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Pasze (CN230990)	Pasze (CN230910)
2005 I-XII	8,1	32,8	156,8	72,2	97,9	32,4	8,7	51,2	142,9	71,5
2006 I-XII	6,5	40,4	185,2	109,9	104,0	40,7	10,6	66,8	203,0	74,1
2006 I-VI	3,6	20,7	86,8	49,2	56,3	19,0	5,3	29,2	94,7	34,7
2005/2006	7,8	38,1	174,0	91,5	105,1	36,3	11,2	57,4	173,5	73,9
2006 I	0,4	2,9	12,3	6,5	10,8	2,6	0,4	3,8	14,6	5,7
II	0,6	2,9	12,6	7,3	10,6	3,1	1,0	4,6	12,8	5,6
III	0,6	3,6	17,1	9,3	10,7	3,8	1,1	5,9	15,3	6,6
IV	0,5	3,2	15,0	8,6	9,2	3,0	1,0	4,6	15,0	5,2
V	0,9	5,0	14,8	9,4	9,7	3,2	1,2	5,4	16,5	5,2
VI	0,6	3,1	15,0	8,1	5,3	3,2	0,7	4,8	20,5	6,4
VII	0,5	2,2	13,8	7,9	7,3	2,7	0,8	4,5	16,6	5,6
VIII	0,5	3,8	16,3	9,3	8,4	3,3	1,4	5,1	19,4	5,9
IX	0,4	3,4	17,6	9,5	7,5	4,2	0,8	6,1	19,9	6,3
X	0,5	3,8	18,4	11,0	8,3	4,0	0,9	8,2	20,3	7,8
XI	0,5	3,3	17,7	11,0	8,4	3,9	0,7	7,9	18,3	6,8
XII	0,6	3,2	14,4	11,9	7,9	3,7	0,7	6,0	13,7	7,0
2007 I	0,6	3,1	14,7	9,9	8,5	4,2	0,6	5,8	18,1	7,0
II	0,6	3,6	15,7	8,9	7,9	4,1	2,0	5,9	17,1	6,8
III	0,8	4,7	16,4	8,8	8,8	4,7	0,7	8,8	16,3	8,2
IV	0,6	4,2	16,0	8,6	6,9	4,0	0,7	5,3	15,0	6,0
V	0,8	3,6	15,5	10,1	6,9	4,1	1,1	5,6	15,5	5,9
VI	0,4	4,2	13,5	7,1	6,7	3,3	0,5	4,7	10,9	6,5

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2005 i 2006 r. dane ostateczne, za 2007 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna
2006 I-XII	0,80	1,43	1,04	2,36	2,32	2,72	3,18	3,51
2006 I-VI	0,69	1,37	1,00	2,34	2,27	2,63	3,13	3,39
2007 I-VI	0,98	1,66	1,21	2,52	2,58	3,00	3,42	3,91
2006 I	0,68	1,39	1,01	2,34	2,28	2,64	3,12	3,39
II	0,69	1,38	1,00	2,34	2,27	2,64	3,13	3,38
III	0,69	1,38	1,00	2,34	2,27	2,64	3,13	3,39
IV	0,69	1,36	0,98	2,34	2,27	2,64	3,13	3,39
V	0,69	1,36	0,99	2,34	2,27	2,62	3,13	3,39
VI	0,69	1,37	0,99	2,34	2,27	2,62	3,13	3,39
VII	0,70	1,37	1,01	2,34	2,27	2,64	3,13	3,39
VIII	0,83	1,36	1,03	2,34	2,27	2,64	3,15	3,40
IX	1,00	1,47	1,08	2,38	2,39	2,84	3,23	3,65
X	0,99	1,55	1,11	2,38	2,43	2,94	3,27	3,75
XI	0,98	1,60	1,11	2,38	2,44	2,94	3,29	3,79
XII	0,98	1,61	1,11	2,40	2,44	2,94	3,29	3,78
2007 I	1,01	1,64	1,17	2,44	2,52	2,96	3,35	3,81
II	1,02	1,65	1,18	2,48	2,57	3,00	3,41	3,90
III	1,02	1,66	1,22	2,48	2,59	3,02	3,43	3,94
IV	0,97	1,66	1,23	2,52	2,60	3,02	3,45	3,94
V	0,95	1,66	1,24	2,58	2,60	3,02	3,45	3,93
VI	0,94	1,67	1,24	2,58	2,59	3,02	3,43	3,94
VII	0,91	1,67	1,23	2,60	2,60	3,04	3,44	3,95

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2006 I-XII	864,6	943,4	1511,1	784,8	1152,6	1010,8	1594,0
2006 I-VI	817	913	1493	781	1151	1008	1606
2007 I-VI	977,3	1099,2	1664,9	916,4	1261,4	1117,8	1610,0
2006 I	792	890	1473	795	1161	1013	1609
II	789	897	1478	794	1161	1013	1606
III	806	905	1484	781	1155	1013	1611
IV	808	921	1503	780	1144	1007	1611
V	838	920	1504	768	1145	1002	1605
VI	867	947	1518	767	1140	999	1593
VII	894	947	1510	768	1136	998	1583
VIII	896	951	1514	766	1138	999	1577
IX	909,0	964,7	1528,7	779,6	1149,5	1009,4	1584,8
X	913,2	980,3	1529,7	792,7	1158,7	1015,0	1584,3
XI	928,9	992,1	1533,5	805,4	1165,4	1027,2	1582,1
XII	934,3	1006,6	1558,3	820,2	1177,3	1034,9	1582,7
2007 I	974,0	1055,6	1589,6	860,3	1202,8	1066,7	1593,5
II	995,8	1085,4	1625,5	890,0	1238,9	1097,6	1607,6
III	975,0	1110,1	1675,6	918,0	1264,8	1126,9	1619,2
IV	982,8	1114,3	1694,1	960,7	1284,7	1135,8	1621,2
V	968,5	1119,7	1701,7	934,3	1288,9	1138,2	1609,6
VI	967,5	1109,9	1702,9	935,3	1288,1	1141,3	1609,1
VII	991,0	1110,1	1705,5	937,1	1251,8	1141,8	1609,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka „T2” / ceny targ. żyta	Mieszanka „DKA – Starter” / ceny targ. pszenicy	Koncentrat „Provit” / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B”	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit”	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2”	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter”
2006 I	2,37	2,69	4,80	1,20	2,12	4,29	2,25
II	2,29	2,64	4,63	1,21	2,02	4,01	2,28
III	2,16	2,55	4,45	1,17	2,10	4,34	2,20
IV	2,06	2,46	4,25	1,16	2,07	4,28	2,23
V	2,05	2,51	4,28	1,09	2,09	4,36	2,31
VI	2,06	2,46	4,27	1,05	2,23	4,64	2,42
VII	2,03	2,43	4,19	1,01	2,48	5,10	2,56
VIII	1,88	2,22	3,86	1,01	2,71	5,59	2,72
IX	1,64	1,98	3,32	1,00	2,60	5,28	2,26
X	1,55	1,95	3,09	1,02	2,37	4,73	2,53
XI	1,55	1,90	3,05	1,02	2,17	4,26	2,39
XII	1,52	1,85	2,93	1,05	2,08	4,01	2,32
2007 I	1,47	1,75	2,63	0,99	1,98	3,51	2,49
II	1,37	1,70	2,47	0,98	2,03	3,66	2,64
III	1,41	1,72	2,49	1,01	2,03	3,58	2,70
IV	1,49	1,75	2,52	1,00	2,05	3,46	2,55
V	1,43	1,74	2,46	1,02	2,00	3,45	2,63
VI	1,47	1,75	2,52	1,03	2,18	3,75	2,80
VII	1,54	1,79	2,65	1,03	2,45	4,22	3,03

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

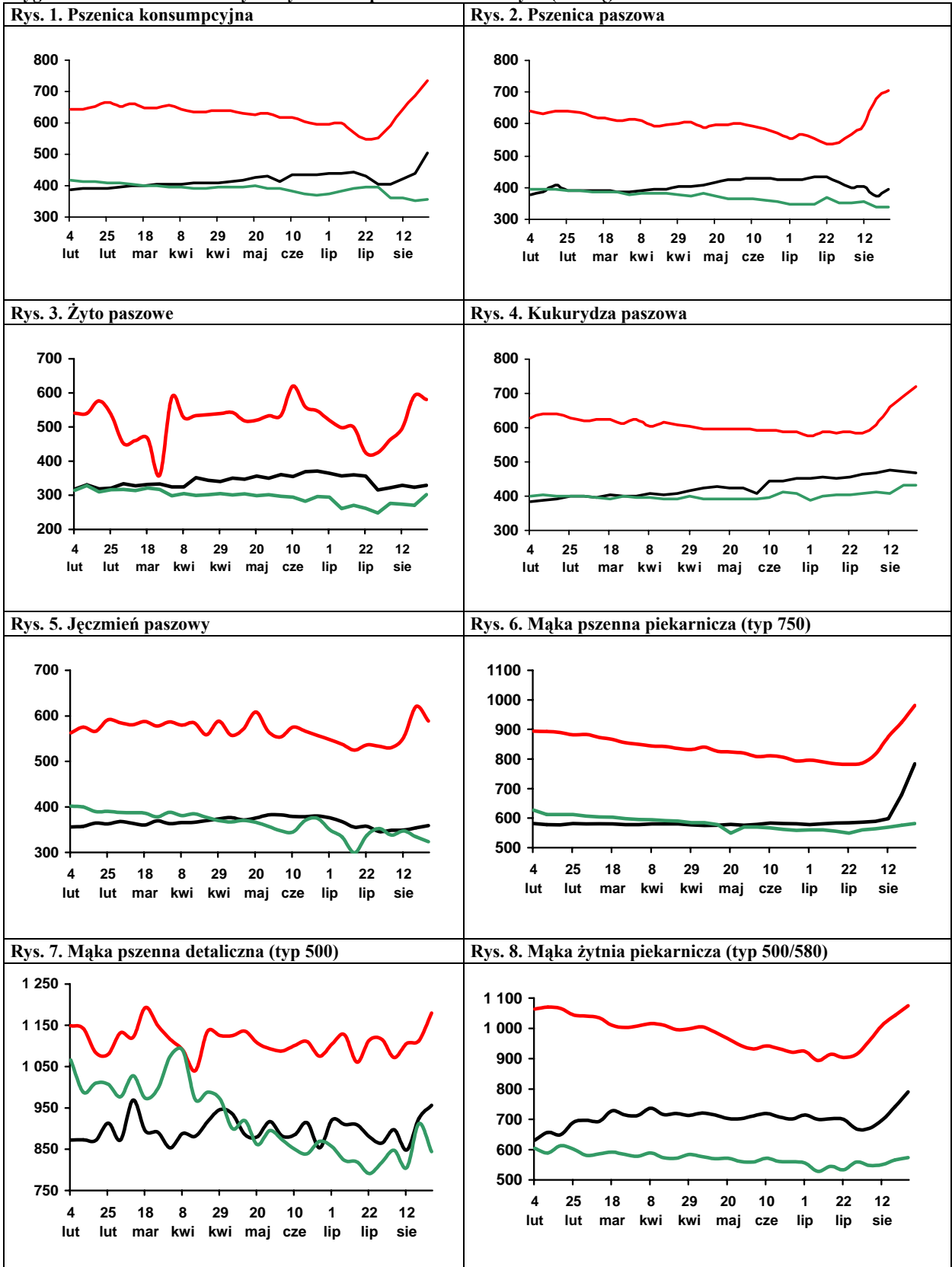
Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna Niemcy	Pszenica konsumpcyjna Czechy	Żyto konsumpcyjne Niemcy	Jęczmień paszowy Niemcy	Jęczmień paszowy Czechy	Kukurydza paszowa Słowacja	Kukurydza paszowa Czechy
2006 I	108,94	99,83	111,00	110,03	81,33	81,55	83,17
II	111,27	100,32	113,14	108,75	85,25	85,63	95,29
III	112,84	99,61	118,97	108,35	86,08	89,50	94,89
IV	115,70	100,49	121,23	106,53	86,73	91,23	97,75
V	120,68	102,26	120,32	110,00	89,57	91,63	99,66
VI	121,23	102,36	122,33	107,10	89,61	93,18	99,53
VII	122,08	102,33	123,25	98,54	89,00	89,00	102,00
VIII	123,77	110,04	124,00	104,55	89,75	95,83	103,50
IX	136,37	117,75	144,10	111,16	90,50	102,67	105,00
X	145,63	125,33	152,82	118,64	95,00	105,00	111,67
XI	149,36	130,40	156,10	132,56	97,80	113,40	123,80
XII	151,82	137,33	155,95	140,31	100,66	120	134,66
2007 I	154,33	141	155,90	143,62	122	124	154
II	154,91	144	159,66	143,04	116	124	145
III	154,91	148	162,55	139,93	115	131	130
IV	156,13	149	159,58	140,09	120	132	142
V	155,28	149	159,79	142,38	121	125	138
VI	159	146	.	141	112	124	148
VII	191	148	.	173	131	.	140

Źródło: Komisja Europejska (do VI 2006), ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda: 2007 — 2006 — 2005 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2004-07; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

Poziom produkcji buraków cukrowych i cukru determinuje WPR na rynku cukru. W sezonie 2007/2008 kwota produkcji cukru w Polsce i większości krajów UE zmniejszona została współczynnikiem redukcji 13,5%¹ Redukcją objęta została zarówno kwota podstawowa 1671 tys. ton jak i kwota dodatkowa 100,6 tys. ton. Prawo do produkcji kwoty dodatkowej wykupiły wszystkie koncerny cukrownicze. Na tej podstawie przewiduje się, że krajowa produkcja cukru w sezonie 2007/2008 może wynieść ok. 1600 tys. ton.

Produkcja takiej ilości cukru wymaga zbiorów ok. 9660 tys. ton buraków cukrowych o standardowej zawartości cukru 16%. Według wstępnych szacunków powierzchnia uprawy buraków wynosi ok. 230 tys. ha. Założony poziom zbiorów możliwy będzie przy plonach ok. 42 t/ha, tj. zbliżonych do przeciętnych z lat 2003-2006. Korzystne warunki pogodowe w okresie wschodów i późniejszych fazach rozwojowych buraków pozwalają przypuszczać, że plony i zbiory buraków będą wyższe od przeciętnych założonych, co doprowadzi do wzrostu produkcji cukru powyżej 1600 tys. ton.

Minimalna cena skupu braków cukrowych w UE w sezonie 2007/2008 wynosi 29,78 EUR/tonę. Na tej podstawie ocenia się, że ceny skupu w Polsce nie przekroczą 120 zł/tonę i będą o ok. 7% niższe niż przed rokiem. Spadek cen skupu będzie rekompensowany w formie dopłat bezpośrednich. Wartość środków finansowych przeznaczonych na ten cel zwiększy się do 122,9 mln EUR, wobec 99,1 mln EUR w sezonie 2006/2007.

W konsumpcji cukru w Polsce utrzymuje się na stabilnym poziomie 1600-1620 tys. ton. Niewielkie zmiany zachodzą w spożyciu w gospodarstwach domowych, które szacowane jest na ok. 18 kg/osobę. Zużycie cukru w przemyśle spożywczym wyznaczane jest na podstawie zamian produkcji artykułów zawierających cukier. W pierwszym półroczu br. wzrosło zużycie cukru w produkcji czekolady i wyrobów czekoladowanych. Nieznacznie zmniejszyła się produkcja dżemów, cukierków i napojów bezalkoholowych. Na tej podstawie ocenia się, że zużycie cukru we wtórnym przetwórstwie żywności wyniesie w br. ok. 850 tys. ton.

Ceny cukru na rynku krajowym wykazują tendencję spadkową. Powodem tego są niewielkie zmiany popytu na rynku krajowym oraz aprecjacja złotego względem waluty unijnej. Cena referencyjna cukru przeliczona na złotówki obniżyła się z 2,49 zł/kg w styczniu do 2,38 zł/kg w lipcu br., a ceny zbytu cukru w lipcu obniżyły się do 2,43-2,44 zł/kg, wobec 2,67-2,72 zł/kg przed rokiem. Ceny detaliczne także spadły z 3,15 zł/kg w styczniu do 2,97 zł/kg w lipcu br.

Eksport cukru w 2007 r. jest znacznie mniejszy niż przed rokiem. W okresie pierwszych sześciu miesięcy wyeksportowano 71 tys. ton, wobec 548 tys. ton w analogicznym okresie 2006 r. Powodem znaczącego spadku wywozu była mała produkcja cukru w sezonie 2006/2007 oraz spodziewana niewielka produkcja w sezonie 2007/2008. Cukier eksportowano przede wszystkim na rynek UE-27 (56,5 tys. ton), podczas gdy przed rokiem głównym rynkiem zbytu były kraje trzecie. W pierwszym kwartale br. cukier na rynku unijnym sprzedawano po cenach zbliżonych do ceny referencyjnej (631,9 EUR/tonę). W okresie maj-czerwiec wystąpił spadek cen eksportowych do 550-540 EUR/tonę. Import cukru w pierwszym półroczu br. wyniósł zaledwie 11,3 tys. ton. Wysokie ceny importowe wskazują, że przedmiotem przywozu jest cukier o dodatkowych właściwościach (aromatyzowany lub barwiony).

Ceny cukru na świecie w 2007 r. utrzymują się na niższym poziomie niż przed rokiem. Na giełdzie w Londynie (kontrakt 5) w sierpniu br. notowania terminowe cukru białego obniżyły się do 280 USD/tonę, i były nawet niższe niż w 2005 r. Ceny cukru surowego w transakcjach gotówkowych na giełdzie w Nowym Jorku (kontrakt 11) wynoszą 240-250 USD/tonę.

¹ Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 290/2007 z dnia 16 marca 2007 r. ustalające, na rok gospodarczy 2007/2008, współczynnik procentowy, o którym mowa w art. 19 rozporządzenia rady (WE) Nr 318/2006.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl)

Miesiące		Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Marmolada dżemy i powidła	Słodzone napoje bezalkoholowe
2006	V	8,7	4,8	4,7	4,1	3,2
	VI	8,2	4,3	4,9	5,2	3,1
	VII	6,4	3,8	4,0	3,9	3,4
	VIII	10,1	6,1	4,7	4,5	2,9
	IX	11,6	9,3	4,3	3,7	1,9
	X	14,1	10,5	3,8	4,5	1,8
	XI	17,2	11,0	4,4	4,8	1,6
2007	XII	10,7	7,5	3,5	3,7	1,7
	I	13,9	9,1	4,1	4,0	1,5
	II	12,5	9,0	3,9	3,7	1,5
	III	14,5	8,0	4,4	4,2	2,1
	IV	13,2	5,3	4,3	4,4	2,4
	V	9,6	5,1	4,6	4,1	2,9
I-VI 2006		54,6	38,5	26,0	29,5	14,3
I-VI 2007		72,8	41,0	25,8	25,8	14,0
$\frac{I-VI 2007}{I-VI 2006} \cdot 100$		133,3	106,5	99,2	87,5	97,9

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-27	Kraje trzecie	Ogółem	UE-27	Kraje trzecie	
2006	V	335,45	650,33	295,43	800,58	927,33	622,77
	VI	365,68	646,40	312,64	638,35	655,52	611,52
	VII	370,82	636,73	347,72	629,46	639,35	582,45
	VIII	429,94	617,27	380,14	617,73	623,17	564,63
	IX	453,32	659,46	370,43	646,15	658,80	557,36
	X	413,23	654,29	321,76	635,25	643,83	585,97
	XI	465,80	645,51	317,14	632,73	631,57	659,40
2007	XII	488,85	680,61	344,95	669,75	666,79	817,93
	I	574,68	646,59	390,34	652,04	640,85	825,16
	II	578,27	667,48	348,19	681,28	724,35	398,23
	III	590,34	625,56	351,25	672,87	674,52	649,86
	IV	601,46	628,92	358,11	697,37	789,13	435,51
	V	504,83	549,36	304,94	766,47	799,62	578,92
VI		470,76	538,23	282,36	653,76	769,44	420,20

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

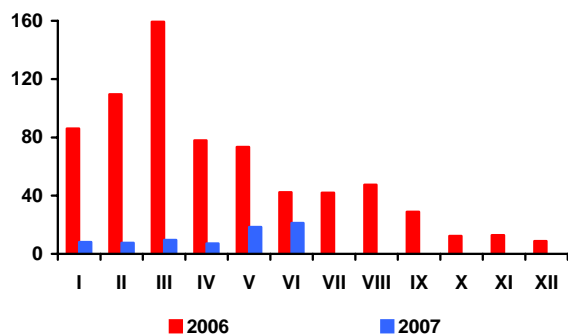
Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowy			
2006	V	2,67	2,72	2,46	3,02
	VI	2,75	2,84	2,54	3,03
	VII	2,67	2,72	2,53	3,08
	VIII	2,80	2,93	2,47	3,24
	IX	2,78	2,93	2,51	3,33
	X	2,71	2,79	2,46	3,34
	XI	2,61	2,63	2,42	3,28
2007	XII	2,55	2,60	2,41	3,19
	I	2,53	2,58	2,45	3,15
	II	2,57	2,61	2,46	3,12
	III	2,57	2,60	2,46	3,07
	IV	2,58	2,60	2,41	3,06
	V	2,57	2,57	2,39	3,05
	VI	2,52	2,50	2,41	3,01
VII		2,44	2,43	2,38	2,97

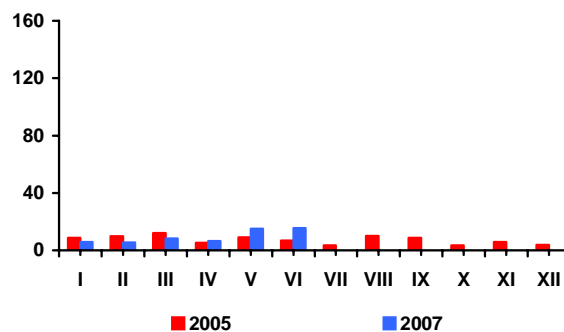
^a cenę referencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

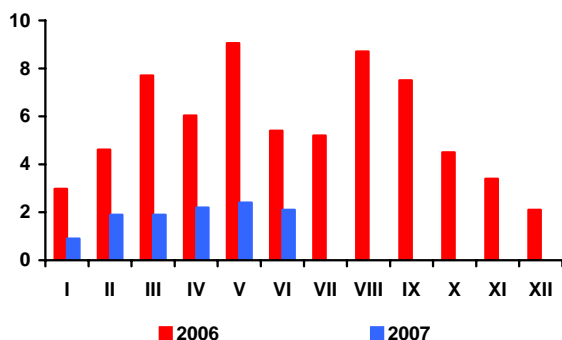
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

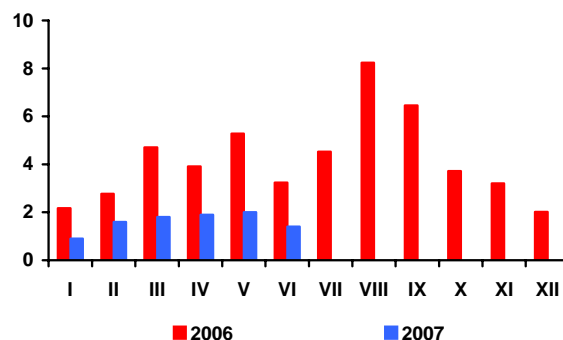
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

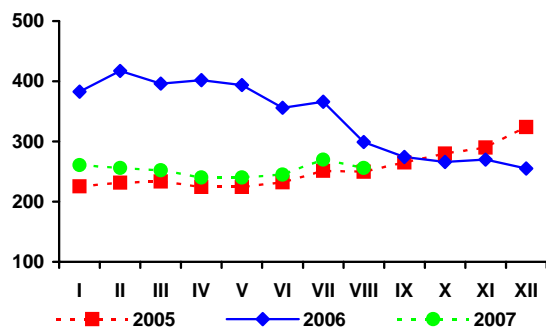
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

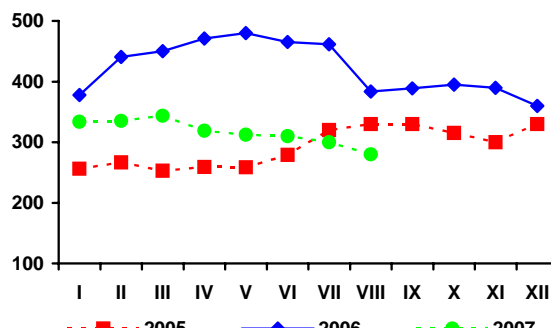
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

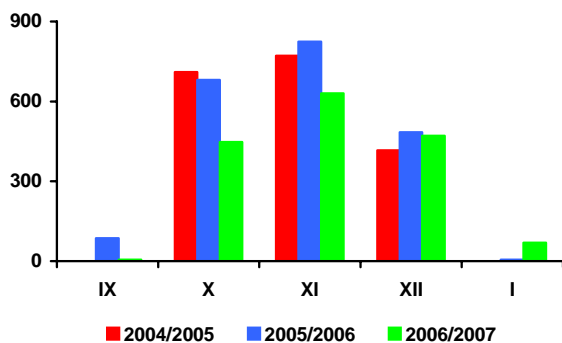
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Według oceny Oil Word (opublikowanej 17 sierpnia) światowa produkcja rzepaku w sezonie 2007/08 wyniesie 50,4 mln ton i będzie o 3,4 mln ton większa niż w sezonie poprzednim. Obecne szacunki są jednakże o 2 mln ton mniejsze niż przed trzema miesiącami. Zbiory rzepaku w UE-27 szacuje się na 17,4 mln ton, tj. ciągle powyżej zeszłorocznego poziomu (16,1 mln ton), lecz o 1,5 mln ton mniej niż zakładano we wcześniejszych prognozach. Mimo wysokich zbiorów, w sezonie 2007/08 bilans rzepaku w UE-27 będzie napięty. Przewiduje się bowiem, iż jego przerób zwiększy się do 17,5 mln ton (o 0,1 mln ton powyżej tegorocznych zbiorów), wobec 15,6 mln ton w sezonie poprzednim. Będzie to rezultat dalszego wzrostu popytu na olej rzepakowy, głównie ze strony producentów biodiesla. Dlatego konieczny będzie import ponad 700 tys. ton rzepaku, wobec niecałych 500 tys. ton w sezonie poprzednim. Największym dostawcą tego surowca dla UE-27 będzie Ukraina (440 tys. ton) i Rosja (120 tys. ton). Na koniec sezonu zapasy rzepaku w UE-27 zmniejszą się do 0,9 mln ton, wobec 1,4 mln ton na początku sezonu.

Według przewidywań przeciętna cena rzepaku na rynku europejskim w sezonie 2007/08 (lipiec – czerwiec) wyniesie 375 USD/tonę (cif Hamburg) (wzrost o 29 USD/tonę w porównaniu z sezonem poprzednim), oleju rzepakowego 860 USD/tonę (fob-ex-mill Hamburg) (wzrost o 51 USD/tonę), a śruty rzepakowej 175 USD/tonę (fob-ex-mill Hamburg) (wzrost o 14 USD/tonę). Umacnianiu cen rzepaku na rynku europejskim sprzyja nie tylko wzrost zapotrzebowania rynku wewnętrznego na ten surowiec, lecz także spadek światowych zbiorów oleistych, w tym konkurencyjnej soi i w ślad za tym bardzo duży wzrost jej cen.

W sierpniu średnia cena skupu rzepaku od producenta we wschodnich landach Niemiec wyniosła, wg notowań ZMP, 291-307 EUR/tonę (wzrost o 49-63 EUR/tonę w porównaniu z sierpniem 2006 r.). Cena rzepaku w transakcjach terminowych na giełdzie Matif wahała się od 318 do 344 EUR/tonę (dostawy listopadowe) i była o 59-81 EUR/tonę wyższa niż przed rokiem.

Z wstępnego szacunku GUS (opublikowanego na koniec lipca) wynika, iż tegoroczne zbiory rzepaku w Polsce wynoszą ok. 1,8-1,9 mln ton i są o ok. 8-14% większe niż przed ro-

kiem. W lipcu skupiono ok. 1160 tys. ton rzepaku, w sierpniu ok. 250 tys. ton. Przeciętna cena skupu (ok. 951 zł/tonę – lipiec i ok. 990 zł/tonę – sierpień) była odpowiednio o niecały 1% i niecałe 6% wyższa niż przed rokiem. Po niewielkich zmianach w lipcu, w sierpniu nastąpił duży wzrost ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego (o ok. 9% do ok. 2770 zł/tonę) i śruty rzepakowej (o ok. 18% do ok. 500 zł/tonę). W porównaniu z sierpniem roku poprzedniego olej był o niecałe 3% droższy, zaś za śrutę płacono o ok. 45% więcej.

W I półroczu 2007 r. krajowy przerób rzepaku i w ślad za tym produkcja oleju rzepakowego była wysoka, jednakże była ona mniejsza niż w I półroczu 2006 r. Zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) wyprodukowały łącznie ok. 284 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 7,3% mniej niż w I półroczu 2006 r. Większa niż przed rokiem była produkcja oleju rzepakowego rafinowanego (wzrost o 5,3% do 191 tys. ton) oraz margaryn (wzrost o 2,2% do 167 tys. ton).

W I półroczu 2007 r., w porównaniu I półroczem 2006 r., większy był eksport surowców i produktów oleistych (z wyjątkiem eksportu śruty rzepakowej, który był mniejszy), zaś ich import był mniejszy (z wyjątkiem importu margaryn, który był większy). W I półroczu 2007 r. eksportowano 45 tys. ton rzepaku (15-o krotnie więcej niż w I półroczu 2006 r.), 170 tys. ton śruty rzepakowej (o 24% mniej), 122 tys. ton oleju rzepakowego (o 16% więcej) i 26 tys. ton margaryn (o 43% więcej). Importowano 1003 tys. ton śrut oleistych (o 2% mniej niż w I półroczu 2006 r.), 179 tys. ton olejów roślinnych (o 12% mniej), 64 tys. ton nasion oleistych (o 8% mniej) i 13 tys. ton margaryn (o 13% więcej).

W lipcu, w porównaniu z miesiącem poprzednim, olej rzepakowy konfekcjonowany potaniał u producenta, zaś jego ceny na poziomie detalu nieco wzrosły. Olej słonecznikowy i niektóre margaryny więcej podrożały u producenta niż na poziomie detalu.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2005 I-XII	520 081	288 990	117 245	691 826	18,12	22,5	75,2
2006 I-XII	640 000 ^c	429 465	197 914	864 909	22,65	30,9	74,0
2006 VI	39 212	33 416	18 769	53 859	1,41	47,9	72,8
VII	26 339	30 343	11 212	45 470	1,19	42,6	57,9
VIII	41 971	28 186	15 116	55 041	1,44	36,0	76,3
IX	50 949	38 311	14 746	74 514	1,95	28,9	68,4
X	51 763	48 695	12 325	88 133	2,31	23,8	58,7
XI	46 772	45 717	18 266	74 223	1,94	39,1	63,0
XII	53 648	34 974	15 349	73 273	1,92	28,6	73,2
2007 I	47 877	40 728	15 676	72 929	1,91	32,7	65,6
II	50 100,0	31 430,0	21 371,0	60 159,0	1,6	42,7	83,3
III	52 676,0	31 366,0	22 851,0	61 191,0	1,6	43,4	86,1
IV	46 445,0	26 420,0	15 100,0	57 765,0	1,5	32,5	80,4
V	46 668,0	26 124,0	29 730,0	43 062,0	1,1	63,7	108,4
VI	40 099,0	23 193,0	20 531,0	42 761,0	1,1	51,2	93,8
Wskaźnik zmian w %							
<u>VI 2007</u> V 2006	85,9	88,8	69,1	99,3	99,3	80,4	86,5
<u>VI 2007</u> VI 2006	102,3	69,4	109,4	79,4	79,4	107,0	128,8
<u>VI 2007</u> XII 2006	74,7	66,3	133,8	58,4	58,4	179,0	128,1

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe,

^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2005 I-XII	520 081	17 525	113 220	424 386	11,12	21,8	122,5
2006 I-XII	640 000 ^c	8 666	185 693	463 019	12,13	29,0	138,2
2006 VI	39 212	188	17 584	21 816	0,57	44,8	179,7
VII	26 339	463	9 111	17 691	0,46	34,6	148,9
VIII	41 971	207	13 266	28 912	0,76	31,6	145,2
IX	50 949	3 340	14 200	40 089	1,05	27,9	127,1
X	51 763	802	11 754	40 811	1,07	22,7	126,8
XI	46 772	513	17 107	30 178	0,79	36,6	155,0
XII	53 648	576	15 063	39 161	1,03	28,1	137,0
2007 I	47 877	363	15 332	32 908	0,86	32,0	145,5
II	50 100	273	20 846	29 527	0,77	41,6	169,7
III	52 676	173	22 068	30 781	0,81	41,9	171,1
IV	46 445	312	14 975	31 782	0,83	32,2	146,1
V	46 668	59	29 170	17 557	0,46	62,5	265,8
VI	40 099	295	19 882	20 512	0,54	49,6	195,5
Wskaźnik zmian w %							
<u>VI 2007</u> V 2006	85,9	500,0	68,2	116,8	116,8	79,3	73,5
<u>VI 2007</u> VI 2006	102,3	156,9	113,1	94,0	94,0	110,6	108,8
<u>VI 2007</u> XII 2006	74,7	51,2	132,0	52,4	52,4	176,6	142,7

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe,

^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śrutu rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2005 I-XII	780 122	1 975 956	326 810	2 429 268	41,9	32,1
2006 I-XII	960 000 ^c	2 117 286	400 876	2 676 340	41,7	35,9
2006 VI	58 818	190 500	25 065	224 253	42,6	26,2
VII	39 509	194 033	13 854	219 688	35,1	18,0
VIII	62 957	129 345	17 850	174 452	28,4	36,1
IX	76 424	146 423	38 528	184 319	50,4	41,5
X	77 645	184 056	29 658	232 043	38,2	33,5
XI	70 158	226 358	34 514	262 002	49,2	26,8
XII	80 472	208 852	41 088	248 236	51,1	32,4
2007 I	71 816	175 357	37 096	210 077	51,7	34,2
II	75 150	122 221	35 584	161 787	47,4	46,4
III	79 014	202 044	37 669	243 389	47,7	32,5
IV	69 668	187 451	22 627	234 492	32,5	29,7
V	70 002	156 462	26 983	199 481	38,5	35,1
VI	60 149	159 919	30 932	189 136	51,4	31,8
Wskaźnik zmian w %						
$\frac{VI\ 2007}{V\ 2006}$	85,9	102,2	114,6	94,8	133,4	90,6
$\frac{VI\ 2007}{VI\ 2006}$	102,3	83,9	123,4	84,3	120,7	121,2
$\frac{VI\ 2007}{XII\ 2006}$	74,7	76,6	75,3	76,2	100,7	98,1

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe, ^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2005 I-XII	780 122	3 168	325 959	457 331	41,8	170,6
2006 I-XII	960 000 ^c	9 466	392 913	576 650	40,9	166,5
2006 VI	58 818	815	24 077	35 556	40,9	165,4
VII	39 509	519	13 634	26 394	34,5	149,7
VIII	62 957	662	17 281	46 338	27,4	135,9
IX	76 424	3 841	37 768	42 497	49,4	179,8
X	77 645	2 580	29 032	51 193	37,4	151,7
XI	70 158	403	33 392	37 169	47,6	188,8
XII	80 472	534	38 570	42 436	47,9	189,6
2007 I	71 816	483	35 314	36 985	49,2	194,2
II	75 150	387	33 390	42 147	44,4	178,3
III	79 014	528	35 148	44 394	44,5	178,0
IV	69 668	297	12 938	57 026,5	18,6	122,2
V	70 002	310	24 441	45 871	34,9	152,6
VI	60 149	153	29 323	30 978,5	48,8	194,2
Wskaźnik zmian w %						
$\frac{VI\ 2007}{V\ 2006}$	85,9	49,4	120,0	67,5	139,6	127,2
$\frac{VI\ 2007}{VI\ 2006}$	102,3	18,8	121,8	87,1	119,1	117,4
$\frac{VI\ 2007}{XII\ 2006}$	74,7	28,7	76,0	73,0	101,7	102,4

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe, ^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2005 I-XII	347 835	21 267	34 258	334 844	8,77	9,8	103,9
2006 I-XII	347 870 ^c	25 078	39 941	332 525	8,71	11,5	104,6
2006 VI	29 319	2 138	3 592	27 865	0,73	12,3	105,2
VII	23 511	1 547	2 855	22 203	0,58	12,1	105,9
VIII	29 056	1 591	2 810	27 837	0,73	9,7	104,4
IX	29 681	2 513	3 443	28 751	0,75	11,6	103,2
X	31 994	2 548	4 001	30 541	0,80	12,5	104,8
XI	35 861	2 932	4 091	34 702	0,91	11,4	103,3
XII	25 572	2 332	4 532	23 372	0,61	17,7	109,4
2007 I	27 006	2 077	3 840	25 243	0,66	14,2	107,0
II	27 201	2 312	4 059	25 454	0,67	14,9	106,9
III	32 064	2 780	5 813	29 031	0,76	18,1	110,4
IV	27 578	1 875	4 761	24 692	0,65	17,3	111,7
V	27 790	2 430	4 093	26 127	0,68	14,7	106,4
VI	25 088	1 695	3 392	23 391	0,61	13,5	107,3
Wskaźnik zmian w %							
<u>VI 2007</u> <u>V 2006</u>	90,3	69,8	82,9	89,5	89,5	91,8	100,8
<u>VI 2007</u> <u>VI 2006</u>	85,6	79,3	94,4	83,9	83,9	110,4	101,9
<u>VI 2007</u> <u>XII 2006</u>	98,1	72,7	74,8	100,1	100,1	76,3	98,0

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe,

^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2005 I-XII	773,9	367,3	2,11
2006 I-XII	934,4	447,6	2,09
2006 VII	942,6	408,2	2,31
VIII	924,6	438,2	2,11
IX	938,1	493,8	1,90
X	976,5	503,7	1,94
XI	987,6	535,8	1,84
XII	987,6	572,5	1,73
2007 I	992,8	630,5	1,57
II	1039,8	646,7	1,61
III	1008,9	634,5	1,59
IV	983,3	620,1	1,59
V	999,0	610,9	1,64
VI	982,0	582,2	1,69
VII	950,8	552,4	1,72
Wskaźnik zmian w %			
<u>VII 2007</u> <u>VI 2007</u>	96,8	94,9	x
<u>VII 2007</u> <u>VII 2006</u>	100,9	135,3	x
<u>VII 2007</u> <u>XII 2006</u>	96,3	96,5	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy
2005 I-XII	3,23	3,92	4,27	4,72	5,40	5,90
2006 I-XII	3,22	3,87	4,07	4,70	5,24	5,60
2006 VII	3,20	x	4,15	4,69	5,22	5,55
VIII	3,26	x	4,09	4,69	5,24	5,54
IX	3,23	x	4,11	4,73	5,24	5,50
X	3,23	x	4,06	4,74	5,25	5,48
XI	3,25	x	4,03	4,75	5,26	5,49
XII	3,39	4,01	4,02	4,74	5,25	5,47
2007 I	3,41	3,94	4,08	4,79	5,26	5,47
II	3,38	3,92	4,12	4,81	5,25	5,46
III	3,64	4,00	4,03	4,80	5,28	5,46
IV	3,73	3,85	4,06	4,79	5,24	5,42
V	3,55	x	4,12	4,81	5,25	5,40
VI	3,49	x	3,99	4,80	5,25	5,38
VII	3,43	4,07	4,10	4,81	5,27	5,40
Wskaźnik zmian w %						
$\frac{VII\ 2007}{VI\ 2006}$	98,3	x	102,8	100,2	100,4	100,4
$\frac{VII\ 2007}{VII\ 2006}$	107,2	x	98,8	102,6	101,0	97,3
$\frac{VII\ 2007}{XII\ 2006}$	101,2	101,5	102,0	101,5	100,4	98,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

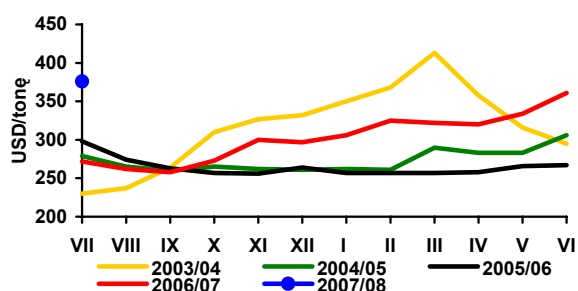
Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2005 I-XII	3,68	4,68	7,20	12,01	3,70	4,96	6,44	12,50	15,75	5,56
2006 I-XII	3,72	4,76	6,62	11,44	2,83	4,88	6,26	12,13	15,15	4,60
VII	3,76	4,72	6,49	11,28	2,76	4,92	6,24	11,90	15,20	4,56
VIII	3,76	4,68	6,56	11,32	2,76	4,88	6,24	11,90	15,20	4,52
IX	3,76	4,72	6,77	11,40	2,76	4,88	6,22	12,05	15,15	4,48
X	3,72	4,84	6,70	11,53	2,85	4,92	6,24	12,13	15,20	4,44
XI	3,72	4,80	6,66	11,64	2,83	4,92	6,26	12,15	15,15	4,44
XII	3,80	4,80	6,63	11,58	2,84	4,84	6,26	12,10	15,05	4,40
2007 I	4,12	5,28	7,00	11,56	2,71	4,92	x	12,13	15,10	4,44
II	4,16	5,28	6,82	11,55	2,70	4,96	x	12,08	15,15	4,32
III	4,16	5,40	7,06	11,55	2,65	4,96	x	11,98	15,15	4,32
IV	4,08	x	7,15	11,62	2,64	4,96	x	11,98	15,25	4,32
V	4,08	5,04	7,11	11,69	2,61	5,00	x	12,08	15,25	4,32
VI	4,12	5,04	7,12	11,99	2,63	5,00	x	12,03	15,40	4,32
VII	4,16	4,96	7,15	12,85	2,67	5,04	x	12,05	15,85	4,28
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{VII\ 2007}{VI\ 2006}$	101,0	98,4	100,4	107,2	101,5	100,8	x	100,2	102,9	99,1
$\frac{VII\ 2007}{VII\ 2006}$	110,6	105,1	110,2	113,9	96,7	102,4	x	101,3	104,3	93,9
$\frac{VII\ 2007}{XII\ 2006}$	109,5	103,3	107,8	111,0	94,0	104,1	x	99,6	105,3	97,3

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

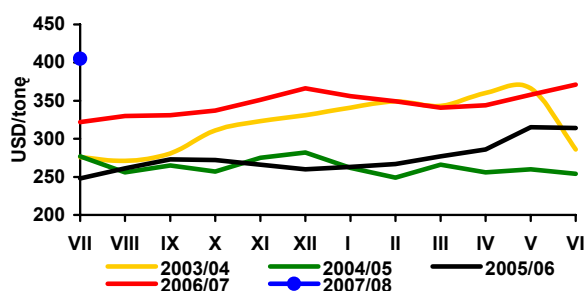
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

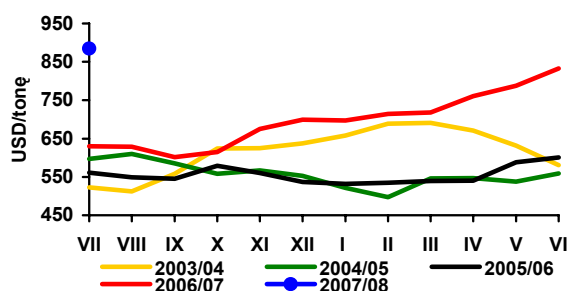
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

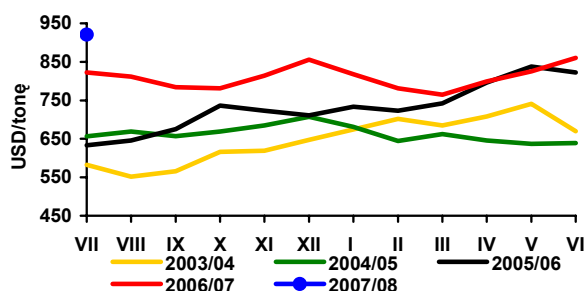
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

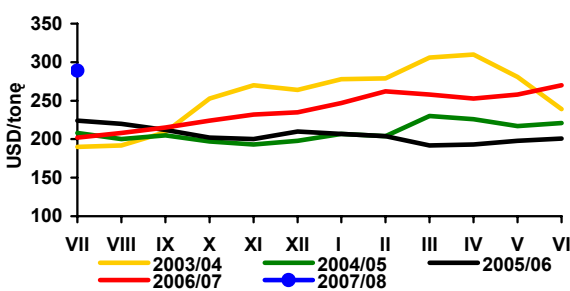
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

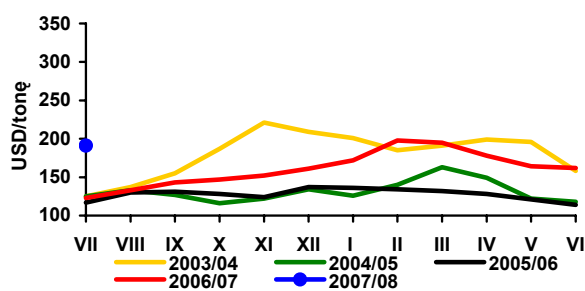
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

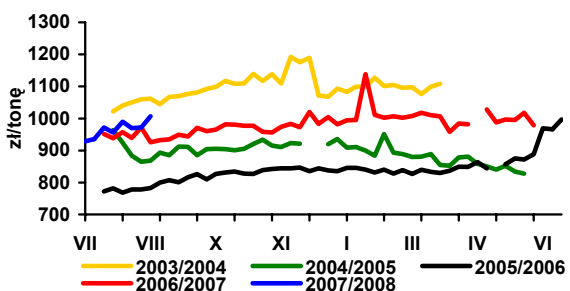
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śrutki sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

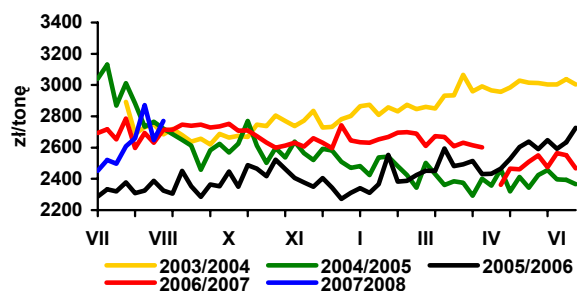
Rys. 6. Ceny niemieckiej śrutki rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

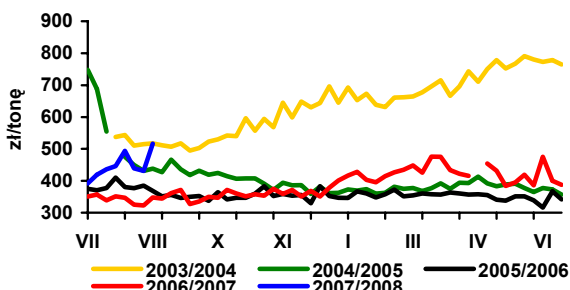
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

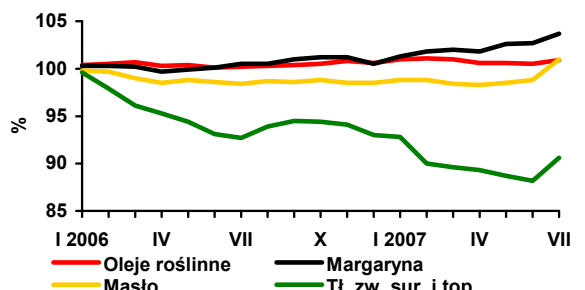
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śrutki rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2005 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

W 2007 r. warunki agrometeorologiczne dla uprawy ziemniaków były bardziej korzystne niż w roku ubiegłym. Wcześniej o kilka tygodni przeprowadzono sadzenie. Majowe spadki temperatury spowolniły wschody ziemniaków i ich wzrost, a w wypadku ziemniaków wczesnych uszkodziły w niewielkim stopniu ich plantacje. Korzystne warunki agrometeorologiczne w drugiej połowie maja i w czerwcu sprzyjały wegetacji ziemniaków, ale długotrwałe opady w pierwszej dekadzie lipca zwiększyły zagrożenie wystąpienia zarazy ziemniaka. Sprzyjały również rozwojowi chwastów na plantacjach i utrudniły walkę ze stonką ziemniaczaną.

Zbiory ziemniaków w 2007 r. mogą wynieść prawie 11 mln ton, wobec niespełna 9 mln ton w roku ubiegłym.

Ceny ziemniaków utrzymywały się na bardzo wysokim poziomie w całym roku gospodarczym 2006/07. Pod koniec sezonu na targowiskach nawet jeszcze wzrosły do 1400 zł/tonę, mimo pojawienia się podaży ziemniaków wczesnych. Średnio w całym minionym sezonie wyniosły one 1132 zł/tonę i były o 54% wyższe niż w sezonie poprzednim, a w porównaniu z sezonem 2004/05 wzrost ten był 2,6-krotny. W lipcu ceny ziemniaków na targowiskach obniżyły się do niespełna 1000 zł/tonę, a w ostatnich tygodniach sierpnia spadły do ok. 600 zł/tonę, a więc do poziomu z sierpnia 2005 r.

Zmiany cen przetworów spożywczych z ziemniaków były stosunkowo niewielkie, mimo silnego wzrostu cen surowca. Najbardziej podrożały frytki, których średni poziom cen detalicznych w sezonie 2006/07 był o 7% wyższy aniżeli w sezonie poprzednim i wyniósł 8,5 zł/kg. Nieco mniej, bo o niespełna 6% w skali całego sezonu podrożały pyzy, a kopytka o 3,7%. Ceny chipsów w tym okresie nawet obniżyły się o 2%.

Natomiast ceny skrobi ziemniaczanej, na skutek dużego spadku produkcji, w sezonie 2006/07 rosły w bardzo szybkim tempie. W końcu sezonu na poziomie producenta wynosiły

one 2,84 zł/ kg i były o ponad 90% wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wzrost cen mączki ziemniaczanej w sprzedaży detalicznej w tym czasie wyniósł ponad 60%. Średni poziom cen w całym sezonie 2006/07 wyniósł na poziomie producenta 2,33 zł/kg, a w sprzedaży detalicznej 3,48 zł/kg, co w porównaniu z poprzednim sezonem stanowiło wzrost odpowiednio 55 i 22%.

Niska podaż i bardzo wysokie ceny ziemniaków spowodowały, że ich eksport był rekordowo niski i w całym sezonie 2006/07 wyniósł zaledwie 6,5 tys. ton. Natomiast import ziemniaków w tym okresie przekroczył 160 tys. ton, z tego sprowadzono 148 tys. ton w I półroczu 2007 r. Sprowadzono już nie tylko sadzeniaki i ziemniaki wczesne, ale również i ziemniaki konsumpcyjne ze zbiorów 2006 r. Polska, będąc liderem w produkcji ziemniaków w Unii Europejskiej, już trzeci sezon z rzędu jest ich znaczącym importerem netto.

Niższa niż poprzednim sezonie była sprzedaż na rynki zagraniczne przetworów spożywczych z ziemniaków. W sezonie 2006/07 sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 96,4 tys. ton, a chipsów 15,9 tys. ton (odpowiednio: 97,3 i 19,5 tys. ton w sezonie poprzednim). Wzrósł natomiast import tych produktów: frytek do 47,0 tys. ton, a chipsów do 4,0 tys. ton chipsów (19,2 i 3,0 tys. ton w poprzednim sezonie).

Sprzedaż za granicę skrobi ziemniaczanej wyniosła zaledwie 28 tys. ton, podczas gdy w sezonie 2005/06 przekraczała 64 tys. ton. Wywóz pozostałych produktów skrobiowych był zbliżony do poziomu z poprzedniego sezonu. W imporcie tych produktów zanotowano dalszy wzrost obrotów.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2005	2006	2007	2004	2005	2006
I	-	-	-	-	-	1 894
II	-	-	-	-	-	41
III	-	-	-	-	-	-
IV	38 600	39 100	34 600	-	-	-
V	29 100	32 400	28 400	-	-	-
VI	24 900	29 400	10 200	-	-	-
VII	25 800	21 900	22 800	-	-	-
VIII	44 500	36 700	-	4 285	806	-
IX	238 900	159 600	-	36 496	27 538	12 631
X	319 600	326 900	-	38 832	41 608	37 510
XI	144 600	133 700	-	34 780	20 373	17 714
XII	49 900	45 400	-	1035	5 092	1 999
RAZEM	855 900 ^b	747 500 ^c	96 00 ^d	115 428	95 417	71 789

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres I -XII 2005, ^c okres I-XII 2006, ^d okres I-VII 2007
 Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2006 I	2	-	74	3 173	12	4 318	411	7 491	1 190	739
II	2	-	996	2 926	1	4 092	528	6 644	1 611	1 053
III	2	80	2 196	4 876	7	4 095	501	9 317	2 065	872
IV	66	616	1 539	5 147	-	3 564	570	7 860	1 885	678
V	303	340	2 443	5 800	12	4 083	535	8 422	1 883	664
VI	345	-	232	4 599	1	4 193	751	9 785	1 734	666
VII	26	-	1 379	2 957	13	6 193	874	9 625	1 361	439
VIII	3	-	181	2 229	7	5 131	665	9 578	1 489	573
IX	2	-	15	1 988	10	4 282	817	7 559	1 386	520
X	2	-	1 091	4 862	4	4 867	1 044	7 217	1 396	703
XI	3	-	220	4 405	1	4 171	940	9 028	1 329	795
XII	1	373	276	2 821	16	4 414	816	9 390	1 359	725
2007 I	1	40	80	2 011	22	2 752	640	7 164	1 303	646
II	70	-	149	1 917	12	2 907	746	7 059	1 039	649
III	66	166	167	2 277	2	3 559	930	8 208	1 665	581
IV	261	457	70	878	5	3 602	1 047	7 158	1 269	402
V	304	698	11	998	27	4 736	956	7 231	1 138	247
VI	52	-	419	773	5	4 382	945	7 205	1 181	100

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2006 I	1 366	-	3 430	668	3 498	4 848	6 321	1 795	140	532
II	1 992	521	6 542	1 439	2 359	5 938	6 246	1 834	149	413
III	3 424	2 886	8 371	1 626	4 672	8 822	6 292	2 607	290	453
IV	5 793	7 984	8 438	686	2 888	7 039	6 362	2 282	241	506
V	22 668	3 287	10 786	956	3 959	13 000	6 883	3 804	328	325
VI	7 661	22	4 864	601	3 465	9 686	6 703	4 350	434	349
VII	15	-	504	1 251	3 657	10 521	6 558	3 188	653	292
VIII	114	0	3 650	3 553	2 820	8 743	7 660	4 558	484	320
IX	105	1 678	853	3 394	3 613	11 501	6 360	3 588	325	347
X	237	90	386	1 847	4 681	12 441	6 840	3 532	279	473
XI	566	427	665	1 513	4 253	13 982	7 028	2 657	238	373
XII	1 067	414	1 061	1 776	5 619	13 175	7 869	2 999	337	281
2007 I	1 476	316	3 425	482	5 039	10 087	5 719	3 678	247	480
II	2 334	4 083	3 572	867	4 510	11 376	6 982	3 348	224	432
III	4 404	10 114	8 767	1 279	4 598	15 655	7 835	4 571	193	312
IV	11 797	9 553	8 476	823	3 266	12 694	6 898	3 240	211	230
V	32 199	4 161	17 791	1 140	6 364	16 373	7 938	4 735	430	372
VI	11 795	3 898	10 225	751	1 500	6 405	5 682	6 924	481	293

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	VII	V	VI	VII	Wskaźnik zmian cen	
		2006	2007	2007	2007	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu	47,4	51,7	84,5	45,7	96,4	54,1
	Targowiskowa	97,2	137,0	139,8	99,7	102,6	71,3
	Detaliczna (zł/kg)	1,26	1,85	1,92	1,24	98,4	64,6
	Importowa	94,6	139,0	120,6	.	111,7	86,8
	Eksportowa	106,2	153,9	86,1	.	162,6	55,9
Relacje cen	Skup / targowisko	0,49	0,38	0,60	0,46	-	-
	Targowisko / detal	0,77	0,74	0,73	0,80	-	-
	Skup / detal	0,38	0,28	0,44	0,37	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/t)	151,0	142,9	143,9	142,4	94,3	99,0
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	1,51	2,85	2,84	2,73	180,8	96,1
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	2,83	4,36	4,49	4,61	162,9	102,7
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	7,98	8,74	8,88	8,92	111,8	100,5
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	32,10	31,70	31,80	32,10	100,0	100,9
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	6,40	7,08	7,12	7,18	112,2	100,8
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	7,20	7,54	7,58	7,62	105,8	100,5

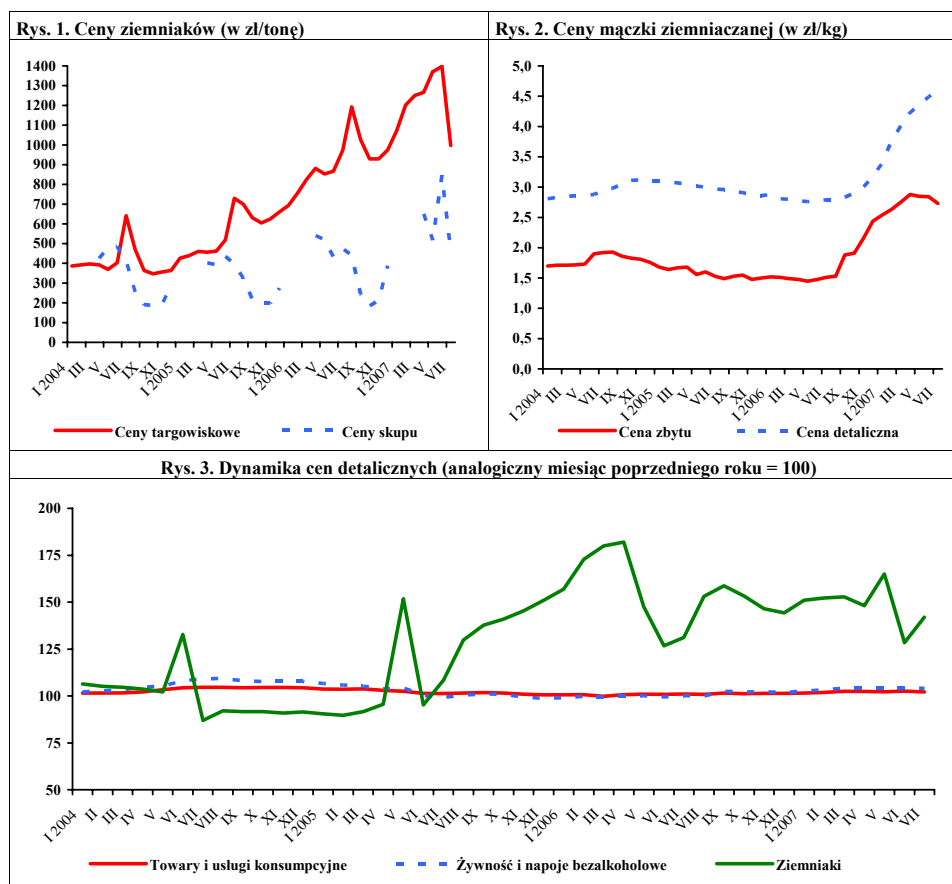
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Województwa		2006		2007		wsk. zmian cen	
		lipiec		czerwiec		roczny	
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	92,4	165,2	155,0	96,6	104,6	62,3
2	Kujawsko-pomorskie	95,0	158,2	173,0	98,0	103,2	56,7
3	Lubelskie	100,2	88,5	95,1	109,8	109,6	115,4
4	Lubuskie	96,3	144,6	154,3	108,3	112,5	70,2
5	Łódzkie	87,9	142,8	147,5	84,9	96,5	57,5
6	Małopolskie	95,7	123,4	132,9	95,8	100,0	72,1
7	Mazowieckie	104,9	135,4	131,3	102,4	97,6	78,0
8	Opolskie	99,1	165,7	174,4	112,7	113,7	64,6
9	Podkarpackie	101,4	117,5	129,9	103,3	101,9	79,5
10	Podlaskie	104,2	117,1	127,7	98,4	94,4	77,1
11	Pomorskie	96,8	159,9	153,1	94,6	97,8	61,8
12	Śląskie	94,0	153,3	155,6	97,1	103,3	62,4
13	Świętokrzyskie	102,0	110,8	123,6	96,3	94,4	78,0
14	Warmińsko-mazurskie	105,0	124,4	138,1	100,4	95,6	72,7
15	Wielkopolskie	95,6	164,6	171,8	102,3	107,0	59,5
16	Zachodniopomorskie	93,8	160,7	167,9	110,0	117,2	65,5
maksimum		105,0	165,7	174,4	112,7	x	
minimum		87,9	88,5	95,1	84,9		
różnica w %		19,5	87,3	83,4	32,8		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W czerwcu 2007 r. w porównaniu z czerwcem roku poprzedniego duże i średnie zakłady przetwórcze obniżyły o 30% produkcję jednogatunkowych soków warzywnych, o 20% marynat i o 13% soku pomidorowego. Dwukrotnie wzrosła produkcja konserw warzywnych i o 26% gotowych dań mrożonych. Produkcja warzyw mrożonych utrzymała się na podobnym poziomie.

W czerwcu 2007 r. wyeksportowano 27,1 tys. ton warzyw świeżych o wartości 13,7 mln EUR, co oznacza spadek ilości o 4% i wzrost wartości o 1% w stosunku do czerwca 2006 r. Sprzedaż cebuli zmniejszyła się o 64%, ogórków o 45% i marchwi o 9%. Natomiast sprzedaż kapusty wzrosła dwukrotnie, pomidorów o 50%, a kalafiorów o 27%. W czerwcu br. wyeksportowano 21,7 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 13,9 mln EUR. Rozmiary eksportu przetworów spadły w stosunku do czerwca 2006 r. o 25%, a wartość sprzedaży o 15%. Na zmniejszenie wolumenu eksportu przetworów warzywnych wpłynęła niższa sprzedaż mrożonek (o 32%) i suszy (o 31%). Natomiast więcej sprzedano konserw warzywnych (o 7%) i marynat (o 18%).

Import warzyw świeżych w czerwcu 2007 r. wyniósł 15,2 tys. ton, a jego wartość 8,3 mln EUR. W porównaniu z czerwcem 2006 r. wolumen importu warzyw świeżych obniżył się o 26%, a jego wartość o 11%. Na spadek importu warzyw wpłynął o 55% niższy zakup cebuli, o 19% marchwi, o 23% czosnku i o 5% papryki. Natomiast dziesięciokrotnie zwiększył się import kapusty, o 15% pomidorów i o 4% ogórków. Import przetworów warzywnych wyniósł 9,2 tys. ton, a jego wartość 7,4 mln EUR. Oznacza to wzrost w porównaniu z czerwcem 2006 r. odpowiednio o 21% i 17%. Spośród przetworów o 59% wzrósł zakup koncentratu pomidorowego, o 34% marynat i o 7% suszy. Obniżył się import mrożonek (o 21%) i konserw warzywnych (o 4%).

W lipcu 2007 r. w porównaniu z czerwcem wzrosły ceny detaliczne: kalafiorów (o 15%), pieczarek (o 12%), selerów oraz marchwi. Natomiast niższe były ceny ogórków gruntowych (o 45%), papryki (o 11%), buraków i cebuli. Nie zmieniły się

ceny detaliczne i ceny zbytu wszystkich przetworów warzywnych. W stosunku do lipca 2006 r. wzrosły ceny detaliczne większości warzyw świeżych: kalafiorów (o 49%), pieczarek (o 12%), ogórków gruntowych, cebuli i papryki. Staniały selery (o 30%), buraki (o 19%) i marchew (o 15%). Wzrosły ceny detaliczne niemal wszystkich przetworów, a najbardziej: mrożonej fasoli szparagowej (o 25%), mrożonych kalafiorów (o 14%) oraz mrożonych mieszanek warzywnych (o 14%). Zbliżona do ubiegłorocznej była cena detaliczna ogórków konserwowych i kukurydzy konserwowej. Wzrosły ceny zbytu koncentratu pomidorowego (o 12%), mrożonej fasoli szparagowej (o 10%) i mrożonych mieszanek warzywnych (o 9%). Potaniały mrożone kalafiory i sok pomidorowy.

W sierpniu 2007 r. w porównaniu z lipcem spośród warzyw przeznaczonych do bezpośredniego spożycia nastąpił spadek ceny skupu większości warzyw: pomidorów szklarniowych (o 43%), cebuli (o 33%), marchwi (o 36%) i buraków (o 22%). Natomiast podrożała kapusta biała (o 70%), ogórki do konserwowania (o 49%), do kwaszenia (o 27%) oraz pieczarki (o 16%). W skupie do przetwórstwa więcej płacono za ogórki do konserwowania (o 24%). Natomiast nie zmieniła się cena fasoli szparagowej.

Potaniały niemal wszystkie warzywa przeznaczone na eksport oraz w hurcie, a najbardziej: kapusta biała i czerwona, buraki, pomidory, kalafiory, marchew i papryka. Zdrożały tylko ogórki i kapusta pekińska. W stosunku do sierpnia 2006 r. spadły ceny skupu większości warzyw przeznaczonych na eksport. Najbardziej obniżyły się ceny: selerów (o 78%), kapusty pekińskiej (o 44%) i porów (o 43%). Natomiast wzrosły ceny skupu ogórków (o 18%), kapusty białej (o 78%) oraz papryki czerwonej (o 14%). W hurcie mniej płacono za marchew (o 43%), cebulę, buraki, pomidory i kalafiory. Wzrosły ceny hurtowe: kapusty białej (o 51%) ogórków gruntowych i spod osłon.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2006 VI	0,92	1,27	0,68	1,09	0,90	-	-	-	3,21	-	4,14
VII	1,58	1,76	1,50	1,53	0,78	1,22	0,90	-	2,69	-	4,88
VIII	1,14	1,79	0,40	1,23	0,66	1,15	0,81	-	1,66	2,20	5,33
IX	0,94	1,57	0,34	0,74	0,58	0,95	0,70	1,07	1,65	1,91	5,26
X	0,82	1,38	0,29	0,59	0,45	-	-	0,50	1,99	-	4,29
XI	0,90	1,35	0,29	0,57	0,50	-	-	-	2,82	-	4,32
XII	0,93	1,39	0,26	0,58	0,48	-	-	-	4,07	-	4,68
2006 I-XII	0,85	1,29	0,58	0,85	0,64	1,11	0,80	0,79	3,58	2,06	4,50
2007 I	0,94	1,46	0,27	0,61	0,50	-	-	-	5,17	-	4,46
II	1,04	1,56	0,30	0,67	0,51	-	-	-	-	-	4,38
III	1,12	1,65	0,33	0,71	0,54	-	-	-	7,06	-	4,28
IV	1,47	1,81	0,47	0,75	0,54	-	-	-	7,69	-	4,25
V	1,71	2,05	1,08	0,86	0,57	-	-	-	4,08	-	4,09
VI	2,13	2,46	0,80	0,99	0,85	-	-	-	3,22	-	4,56
VII	1,43	2,09	0,40	1,11	0,64	0,99	0,81	-	2,34	-	5,17
VIII	0,96	1,73	0,68	0,71	0,50	1,48	1,03	1,40	1,34	1,46	6,00
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	67	83	170	64	78	149	127	x	57	x	116
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	84	97	170	58	76	129	127	x	81	66	113

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafory różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2006 VI	0,91	0,73	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,90	-	-	-	-	0,78	-	-	1,04	-	-
VIII	1,12	0,30	-	-	-	0,95	1,44	0,98	1,03	0,50	0,24
IX	1,16	0,29	0,23	0,25	-	0,96	1,29	1,01	0,90	0,47	0,23
X	1,20	0,25	0,24	0,24	-	0,83	1,34	0,80	-	0,46	0,22
XI	1,42	0,25	0,23	0,22	0,65	-	1,39	0,90	-	-	-
XII	1,45	0,25	0,24	0,23	0,73	-	-	-	-	-	-
2006 I-XII	0,95	0,48	0,36	0,26	0,86	0,88	1,37	0,92	0,99	0,48	0,23
2007 I	1,43	0,28	0,34	0,25	0,98	-	-	-	-	-	-
II	1,43	0,33	0,46	0,26	1,13	-	-	-	-	-	-
III	1,46	0,33	0,43	0,27	0,80	-	-	-	-	-	-
IV	1,59	0,39	-	0,27	-	-	-	-	-	-	-
V	1,76	0,66	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,80	0,80	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	-	-	0,22	-	0,72	-	-	0,98	-	-
VIII	1,03	0,45	0,22	-	-	0,71	1,20	0,87	1,22	0,53	0,21
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	x	x	x	x	x	99	x	x	124	x	x
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	92	150	x	x	x	75	83	89	118	106	88

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2006 V	5,50	-	1,42	0,59	-	-	0,94	2,50	3,00	0,56	-	0,60	-
VI	2,90	-	0,83	0,47	0,80	-	1,10	3,00	3,25	0,66	-	1,25	-
VII	2,98	0,95	0,92	0,36	0,80	-	1,40	-	-	1,11	-	0,63	-
VIII	2,01	0,80	1,53	0,40	0,70	3,08	1,00	-	3,25	0,91	1,40	0,57	-
IX	2,53	0,75	1,25	0,34	0,65	2,53	0,79	-	1,01	0,88	-	0,40	-
X	2,64	1,60	0,72	0,26	0,49	2,20	0,80	2,20	0,83	0,69	1,00	0,40	-
XI	2,80	-	0,63	0,24	0,43	-	0,62	1,65	0,75	0,74	1,00	0,36	-
XII	-	-	0,61	0,24	0,40	-	0,60	1,50	0,74	0,79	1,00	0,41	-
2006 I-XII	3,05	1,03	0,95	0,45	0,68	2,60	0,85	1,97	1,68	0,67	1,38	0,54	-
2007 I	-	-	0,70	0,24	0,45	-	0,57	1,64	0,79	0,83	1,00	0,37	-
II	-	-	1,02	0,25	0,54	-	0,60	1,70	0,98	0,84	1,00	0,31	-
III	-	-	1,57	0,25	0,69	-	0,60	1,33	1,20	0,84	-	0,28	-
IV	-	-	2,40	0,46	1,18	-	-	1,40	1,30	0,88	-	0,23	-
V	3,06	-	1,21	0,83	-	-	-	2,20	2,50	1,05	-	0,25	-
VI	2,98	-	0,78	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	2,80	0,61	0,78	0,80	1,10	5,00	-	-	-	0,89	-	0,63	0,44
VIII	1,85	0,94	0,85	0,71	0,50	3,50	0,63	-	0,70	0,73	0,80	0,36	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	66	154	109	89	45	70	x	x	x	82	x	57	x
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	92	118	56	178	71	114	63	x	22	80	57	63	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
2006 III	3 232	1 391	36 214	4 361	1 397	3 464
IV	3 292	1 111	25 062	3 526	1 215	2 075
V	2 232	1 017	20 071	3 061	1 072	1 837
VI	2 414	648	20 236	4 221	871	2 172
VII	2 727	258	20 451	10 320	642	8 353
VIII	2 890	571	25 791	12 150	853	12 760
IX	3 331	898	57 993	12 202	1 333	8 031
X	2 561	1 080	71 581	6 593	1 605	6 089
XI	2 226	840	52 278	5 611	1 540	4 566
XII	2 152	933	32 767	3 384	1 343	3 325
2006 I-XII	32 607	10 456	428 679	72 237	15 502	57 187
2007 I	3 306	837	37 035	5 341	1 626	3 285
II	3 335	929	33 376	5 075	1 543	3 331
III	4 138	690	30 500	6 577	1 789	4 986
IV	4 175	1 205	18 526	4 494	1 442	3 060
V	3 472	296	21 912	4 361	1 248	2 037
VI	2 871	455	20 237	9 694	1 098	1 741
Wskaźnik zmian w %						
<u>VI 2007</u> <u>VI 2006</u>	87	70	100	230	126	80

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006												2007						VI 2007 VI 2006 (%)
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI		
Warzywa ogółem	37908	31239	36057	28253	30748	31029	33519	35116	26403	22876	376540	25756	22945	27977	18453	25640	27083	96	
Cebula	18301	14923	16429	10135	6338	6129	7808	7965	10146	7541	143350	8366	7144	6849	5346	6269	3610	36	
Kapusta	6602	6147	6745	2410	1687	1413	2311	5439	3504	4724	48239	4700	5268	8354	6158	3282	5519	229	
Marchew	1855	1624	2277	1800	454	266	266	340	854	508	12434	819	683	946	977	1490	1644	91	
Ogórki	57	263	802	2163	5812	7665	4212	566	220	215	22246	410	154	44	383	1138	1189	55	
Pomidory	164	914	3409	6161	10327	10523	11101	9115	2080	1320	55724	945	1017	1415	1249	8418	9239	150	
Kalafiory	149	116	147	2154	2848	1636	2581	3848	973	111	14839	174	202	322	258	1078	2732	127	
Przetwory ogółem	48941	33787	30414	28715	21020	21666	34253	43494	41120	34053	416063	39126	38015	49007	30404	31851	21676	75	
Susze	1837	1441	1385	1256	1143	1160	1447	1856	1840	971	17337	1546	1216	1102	1060	1049	865	69	
Marynaty	3509	2460	2383	1967	1874	2177	2779	3450	3320	2261	30726	2260	2317	2645	3051	2966	2315	118	
Konserwy	3763	2784	2465	1873	1060	1742	2973	3967	3986	3877	34922	3680	3952	4447	3688	3164	1999	107	
<i>-kapusta kwasz.</i>	<i>1109</i>	<i>834</i>	<i>904</i>	<i>527</i>	<i>375</i>	<i>628</i>	<i>1142</i>	<i>1109</i>	<i>1466</i>	<i>1696</i>	<i>11543</i>	<i>1783</i>	<i>1852</i>	<i>2386</i>	<i>1964</i>	<i>1159</i>	<i>892</i>	<i>169</i>	
Mrożonki	37042	24622	22167	21117	15214	14437	24923	21441	28669	24482	304229	29264	28128	33436	20121	22419	14395	68	
Pieczarki i ich przetwory	13077	10735	10392	9394	7827	7845	9447	11626	12540	14211	131033	14648	12943	17420	15701	14734	9362	100	
Warzywa ogółem	8809	7885	12882	13646	16262	16543	17968	16939	10724	11642	147967	9588	8563	10305	8078	15420	13737	101	
Cebula	3667	3084	3465	2995	2336	2630	3708	4202	4682	3840	41948	4246	3605	3315	2795	3358	1831	61	
Kapusta	1104	934	1141	527	310	254	333	619	562	673	7716	571	675	1358	850	732	1137	216	
Marchew	311	246	351	329	190	131	110	136	144	2003	4323	139	136	173	160	330	338	103	
Ogórki	48	207	516	984	1981	2512	1453	363	185	227	8554	247	55	45	298	788	703	71	
Pomidory	92	1058	4001	5807	8686	7958	8324	6502	1525	1179	45442	680	715	1218	1495	6668	6979	120	
Kalafiory	89	65	108	662	848	730	1061	1049	413	94	5295	94	109	168	140	410	757	114	
Przetwory ogółem	27024	19950	18034	16356	11925	13887	21941	27176	25848	22177	247443	24279	22060	26035	18368	19706	13918	85	
Susze	3028	2423	2195	2111	1855	2017	2580	3239	3218	2343	29837	2956	2187	2202	1944	2094	1588	75	
Marynaty	2620	2062	2042	1618	1549	1655	2205	2873	2711	1911	24695	2083	1974	2434	2071	2120	1757	109	
Konserwy	2614	1956	1655	1584	858	1340	2125	2517	2393	2293	23336	2067	2090	2428	2035	1951	1572	99	
<i>-kapusta kwasz.</i>	<i>520</i>	<i>399</i>	<i>404</i>	<i>272</i>	<i>196</i>	<i>234</i>	<i>410</i>	<i>423</i>	<i>492</i>	<i>590</i>	<i>4739</i>	<i>507</i>	<i>514</i>	<i>650</i>	<i>521</i>	<i>375</i>	<i>376</i>	<i>138</i>	
Mrożonki	16600	11626	10618	9180	6506	7053	13278	16427	15624	13720	147621	15274	13946	16635	10535	11770	7149	78	
Pieczarki i ich przetwory	17928	16174	16892	14705	12308	12780	15099	19599	19306	21494	198809	21555	18314	23833	21076	20133	13567	92	

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW, MF, od 1.1.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006												2007						VI 2007 /VI 2006 (%)
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI		
Warzywa ogółem	34673	27353	21568	20432	10077	5595	8235	9803	20426	30511	239117	33415	32859	45674	42424	32018	15165	74	
Cebula	2368	2030	3862	8285	3699	2596	6031	5903	6362	8524	52647	8351	10683	10684	12335	10650	3736	45	
Kapusta	354	675	431	26	11	2	0	2	0	8	1848	56	57	347	1641	1102	264	1015	
Marchew	5050	4160	5697	5677	2966	1580	185	602	91	639	33727	1012	2030	4072	4562	5135	4587	81	
Ogórki	2413	2102	355	123	22	34	43	1151	3163	2948	17919	4740	2538	2776	2020	1409	128	104	
Pomidory	11323	7318	4864	3290	1573	552	178	358	655	10574	64503	10581	9021	13212	10408	7631	3773	115	
Papryka	3766	2396	2019	1679	962	82	874	376	1998	2880	2203	2420	2244	2530	2100	2016	1601	95	
Czosnek	458	703	353	452	441	407	476	363	403	847	6028	736	275	842	1086	515	349	77	
Przetwory ogółem	12269	9666	7557	7579	7137	9410	10173	10842	11778	9128	112178	11575	12264	14237	10204	11828	9158	121	
Mrożonki	3550	2510	2096	1720	1510	2776	3264	2343	2559	2414	29400	2800	3588	3817	2610	2675	1356	79	
Susze	975	1100	1102	824	506	547	605	563	811	621	9149	1499	1052	1224	785	921	883	107	
Marynaty	734	642	523	572	520	525	710	1098	944	798	8519	831	894	974	1060	950	768	134	
Konserwy	2778	2390	1075	1242	1334	2212	2232	3263	2310	2269	24833	1323	2747	3440	1865	2193	1189	96	
-kukurydza konserw.	1568	1759	471	629	722	1605	1538	2104	1531	1389	15044	672	1605	2225	912	1347	382	61	
Koncentrat pomid.	3032	2004	1719	2481	2484	2490	2186	2406	3901	1954	28224	3866	2969	3311	2867	3895	3942	159	
Warzywa ogółem	26833	22958	15985	9337	4773	2242	2382	4141	13937	24602	167586	29866	23697	35387	32340	17136	8266	89	
Cebula	647	260	301	996	473	477	986	1162	1378	1620	8740	1552	2036	2667	2739	2411	866	87	
Kapusta	137	299	183	9	2	1	0	2	1	7	714	29	27	161	602	263	59	656	
Marchew	1484	1312	1805	1713	759	607	70	118	57	222	9881	270	506	1090	888	1003	984	57	
Ogórki	1411	939	252	53	39	46	64	786	2728	3245	16633	5029	3535	2451	1668	1075	83	157	
Pomidory	11076	8240	5579	2370	1410	353	210	499	509	11330	60346	13514	9060	15734	14277	5791	2648	112	
Papryka	4349	3746	3863	2467	1129	111	358	320	2042	3377	28088	3797	3751	4738	3918	3627	2339	95	
Czosnek	645	1044	558	835	551	371	417	462	660	901	7928	828	476	974	1034	568	420	50	
Przetwory ogółem	9906	8145	6671	6354	5880	7101	8497	9325	9526	8292	93654	10532	11381	12192	8144	9453	7418	117	
Mrożonki	2381	1987	1589	1244	1098	1686	2201	1703	1962	1915	20834	2890	2909	3203	2035	2003	984	79	
Susze	1551	1673	1425	1132	761	873	1235	1072	1385	1105	14333	2152	1789	1859	1229	1604	1526	135	
Marynaty	564	540	481	520	438	399	660	911	723	645	6909	716	739	838	833	662	632	122	
Konserwy	2799	2259	1357	1524	1512	2175	2291	3326	2367	2525	26028	1787	3475	3270	1666	2151	1193	78	
-kukurydza konserw.	1247	1322	362	461	533	1115	1151	1556	1158	1073	1131	531	1252	1720	636	998	301	65	
Koncentrat pomid.	1709	1258	1121	1377	1421	1403	1320	1445	2158	1249	16680	2079	1712	1930	1605	2182	2314	168	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW, MF, od I.I.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2006 IV	0,21	0,15	0,15	0,79	1,16	0,56	1,43	0,93	0,48	0,50
V	0,21	0,17	0,15	0,64	1,17	0,73	1,49	0,92	0,45	0,50
VI	0,30	0,22	0,18	0,45	0,94	0,31	1,45	0,92	0,52	0,46
VII	0,37	0,18	0,42	0,34	0,84	0,30	1,47	1,02	0,52	0,59
VIII	0,43	0,18	0,49	0,33	0,76	0,45	1,58	0,81	0,37	0,53
IX	0,47	0,14	0,41	0,34	0,75	0,41	1,59	0,80	0,36	0,49
X	0,53	0,11	0,40	0,64	0,71	0,27	1,63	0,91	0,38	0,51
XI	0,46	0,16	0,17	0,84	0,73	0,42	1,49	0,90	0,34	0,53
XII	0,51	0,14	3,94	0,72	0,89	0,85	1,47	0,90	0,35	0,50
2006 I-XII	0,29	0,16	0,35	0,38	0,82	0,36	1,51	0,83	0,41	0,49
2007 I	0,51	0,12	0,17	0,60	0,72	0,54	1,43	1,15	0,28	0,46
II	0,50	0,13	0,20	0,36	0,70	0,54	1,35	1,04	0,28	0,45
III	0,49	0,16	0,18	1,21	0,86	0,52	1,33	1,23	0,27	0,46
IV	0,53	0,13	0,13	0,79	1,20	0,55	1,35	0,65	0,27	0,51
V	0,54	0,22	0,22	0,69	0,79	0,38	1,41	0,65	0,32	0,49
VI	0,51	0,21	0,21	0,59	0,76	0,28	1,50	0,68	0,42	0,43
Wskaźnik zmian w %										
<u>VI 2007</u> <u>V 2007</u>	94	95	95	86	96	74	106	105	131	88
<u>VI 2007</u> <u>VI 2006</u>	170	95	117	131	81	93	103	74	81	93

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe ^a
2006 IV	0,67	0,75	1,08	0,76	-	-	3,53	6,99	-
V	0,69	0,69	1,20	0,81	-	-	2,28	5,74	-
VI	0,88	0,71	1,25	1,17	1,86	-	1,31	3,28	2,23
VII	1,13	1,09	1,41	0,94	1,20	-	0,79	2,88	1,59
VIII	1,21	1,37	1,27	0,78	1,16	1,19	1,34	2,07	2,99
IX	1,18	0,92	0,86	0,69	1,19	0,87	1,23	2,06	2,28
X	1,11	0,92	0,81	0,64	3,13	1,02	3,05	2,62	1,40
XI	1,15	1,00	0,82	0,68	-	-	5,45	3,78	-
XII	1,19	1,06	0,78	0,67	-	-	6,53	5,58	-
2005 I-XII	0,93	0,89	1,04	0,78	1,71	1,03	4,22	5,02	2,10
2007 I	1,28	1,13	0,78	0,69	-	-	13,38	-	-
II	1,29	1,30	0,80	0,69	-	-	11,13	-	-
III	1,31	1,32	0,81	0,63	-	-	7,11	14,08	-
IV	1,83	1,35	0,87	0,66	-	9,37	5,50	9,37	-
V	1,73	2,06	0,90	0,65	-	-	4,04	4,18	-
VI	2,12	1,69	1,25	0,93	2,60	-	2,13	3,22	-
VII	1,41	2,13	1,03	0,69	1,02	1,98	1,13	2,97	2,26
VIII	1,00	2,07	0,73	0,57	1,50	0,91	1,62	1,65	1,74
Wskaźnik zmian w %									
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	71	97	71	83	147	46	143	56	77
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	83	151	57	73	127	76	121	80	58

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2006 VI	2,77	7,17	2,91	2,89	2,78	5,93	2,49
VII	2,74	7,21	2,92	2,90	2,75	5,94	2,50
VIII	2,77	7,06	2,96	2,94	2,77	5,93	2,48
IX	2,79	6,95	3,07	2,99	2,85	5,93	2,44
X	2,78	7,22	3,15	3,01	2,93	5,98	2,42
XI	2,73	7,32	3,16	3,06	3,03	5,96	2,45
XII	2,74	7,43	3,21	3,08	3,06	5,97	2,44
2006 I-XII	2,77	7,29	3,00	2,94	2,83	5,79	2,41
2007 I	2,74	7,60	3,31	3,08	3,08	5,98	2,26
II	2,67	7,72	3,23	2,99	3,11	6,07	2,27
III	2,67	7,74	3,22	2,98	2,89	5,98	2,26
IV	2,64	7,83	3,26	2,84	2,88	6,01	2,27
V	2,68	7,96	3,24	2,86	2,93	6,09	2,30
VI	2,69	7,85	3,24	2,82	2,95	6,06	2,32
VII	2,74	7,88	3,25	2,82	3,03	6,00	2,32
Wskaźnik zmian w %							
<u>VII 2007</u> <u>VI 2006</u>	102	100	100	100	103	99	100
<u>VII 2007</u> <u>VII 2006</u>	99	112	110	96	109	101	94

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafiory	Pieczarki
2006 V	1,39	1,32	2,08	1,48	4,75	7,47	13,13	-	-	5,17	5,73
VI	1,81	1,33	2,36	1,76	5,98	6,66	11,80	-	3,06	3,37	5,75
VII	2,49	1,68 ^a	2,49	2,07	7,37	1,48 ^a	9,77	-	2,02	2,21	6,27
VIII	2,32	2,11 ^a	2,30	1,69	6,70	5,79	5,13	-	1,90	3,95	7,14
IX	2,08	0,98	1,82	1,44	4,66	4,40	3,71	3,21	1,84	3,48	6,65
X	1,90	0,80	1,62	1,34	1,34	4,08	3,39	3,61	2,98	2,37	5,96
XI	1,85	0,75	1,55	1,30	3,20	3,84	5,76	-	-	2,98	5,95
XII	1,92	0,74	1,57	1,29	3,10	3,82	7,31	-	-	4,49	6,15
2006 I-XII	1,74	1,05	1,87	1,47	4,39	4,78	8,23	3,41	2,36	4,45	6,13
2007 I	2,01	0,76	1,59	1,29	3,06	4,08	10,41	-	10,3	5,84	6,11
II	2,09	0,75	1,64	1,29	3,11	4,23	12,11	-	-	5,76	6,05
III	2,15	0,75	1,66	1,29	3,20	4,28	12,96	-	-	5,54	6,02
IV	2,43	0,90	1,75	1,32	3,68	4,40	14,59	-	-	6,14	6,04
V	2,73	1,48	1,85	1,35	4,41	4,27	14,30	-	-	4,97	6,01
VI	2,98	-	2,06	1,82	4,78	4,32	11,48	-	3,94	2,88	6,28
VII	2,67	-	2,11	1,67	5,14	-	10,18	-	2,17	3,30	7,03
Wskaźnik zmian w %											
<u>VII 2007</u> <u>VI 2006</u>	90	x	102	92	108	x	89	x	55	115	112
<u>VII 2007</u> <u>VII 2006</u>	107	x	85	81	70	x	104	x	107	149	112

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafiori mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2006 V	4,22	15,57	6,24	5,60	6,68	5,48	8,70	3,52	5,23	7,86	3,82
VI	4,21	15,43	6,26	5,62	6,68	5,46	8,70	3,54	5,28	7,94	3,82
VII	4,24	15,43	6,22	5,66	6,68	5,46	8,70	3,54	5,33	7,94	3,81
VIII	4,23	15,43	6,24	5,64	6,68	5,48	8,70	3,55	5,35	7,97	3,81
IX	4,24	15,43	6,26	5,66	6,66	5,50	8,70	3,55	5,35	8,00	3,80
X	4,28	15,57	6,48	5,70	6,78	5,62	8,70	3,55	5,40	8,06	3,80
XI	4,30	15,57	6,76	5,76	7,00	5,76	8,75	3,57	5,35	8,00	3,80
XII	4,30	15,57	7,06	5,78	7,18	5,90	8,75	3,57	5,28	7,86	3,79
2006 I-XII	4,26	15,52	6,35	5,57	6,77	5,53	8,69	3,56	5,29	7,91	3,81
2007 I	4,29	15,57	7,22	5,76	7,28	6,00	8,80	3,59	5,33	7,91	3,99
II	4,27	15,57	7,44	5,80	7,42	6,02	8,85	3,59	5,38	7,94	3,98
III	4,26	15,71	7,58	5,80	7,52	6,10	8,85	3,61	5,33	7,97	4,00
IV	4,21	15,86	7,60	5,78	7,54	6,10	8,85	3,61	5,30	7,83	4,01
V	4,21	15,86	7,74	5,78	7,62	6,14	8,85	3,62	5,38	7,91	4,03
VI	4,19	15,86	7,78	5,80	7,64	6,22	8,85	3,65	5,40	7,97	4,04
VII	4,21	15,86	7,80	5,80	7,64	6,24	8,85	3,66	5,45	8,03	4,05
Wskaźnik zmian w %											
<u>VII 2007</u> <u>VI 2006</u>	100	100	100	100	100	100	100	100	101	101	100
<u>VII 2007</u> <u>VII 2006</u>	99	103	125	102	114	114	102	103	102	101	106

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

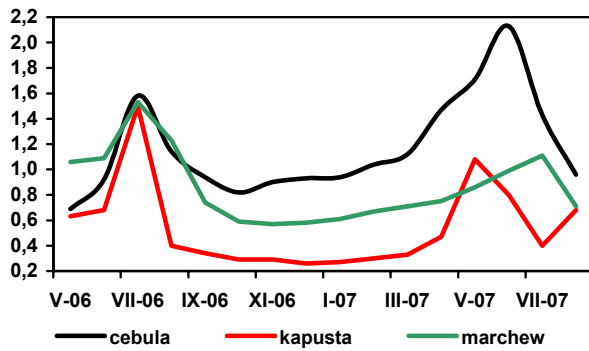
Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Ceny hurtowe						Ceny detaliczne						
	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiori	Cebula	Kapusta biała	Kapusta pekińska	Marchew	Buraki	Pory	Kalafior
2006 I	46	74	37	28	-	-	57	35	60	56	39	66	83
II	48	68	42	25	-	-	58	37	62	54	44	63	107
III	46	65	44	25	-	-	50	36	59	51	54	66	117
IV	-	59	58	26	-	-	37	38	58	51	54	70	116
V	44	58	65	25	-	-	35	-	-	52	97	95	110
VI	46	61	66	28	-	-	46	-	-	72	107	97	119
VII	45	64	63	29	44	55	64	-	-	75	89	-	62
VIII	52	67	58	28	48	48	73	-	-	77	92	85	66
IX	54	69	31	26	-	-	69	32	-	65	58	67	83
X	52	75	29	28	-	-	62	30	71	63	64	77	68
XI	53	74	30	26	-	-	58	27	66	63	45	80	43
XII	50	75	32	28	-	-	55	34	63	62	68	77	-
2007 I	48	72	35	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	47	68	45	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	47	61	61	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	48	57	66	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	46	59	68	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	48	62	65	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	49	65	62	25	45	54	-	-	-	-	-	-	-

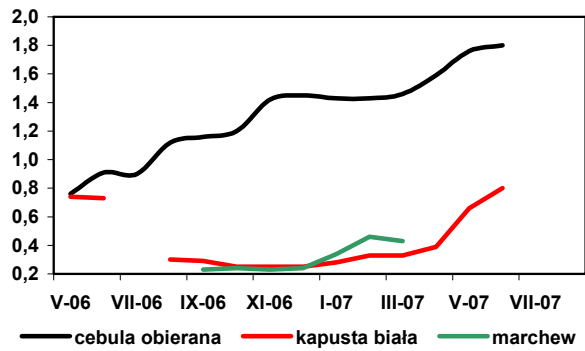
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

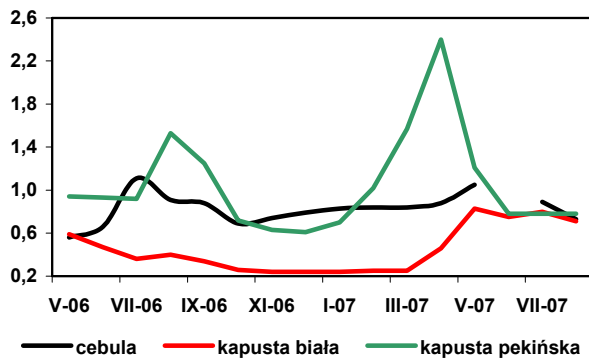
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

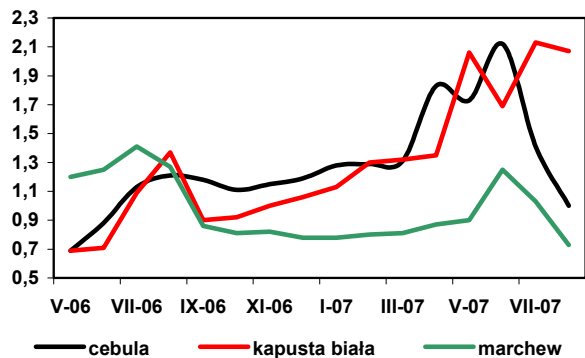
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

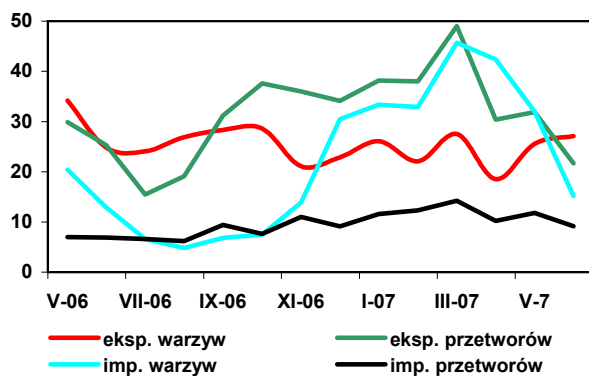
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

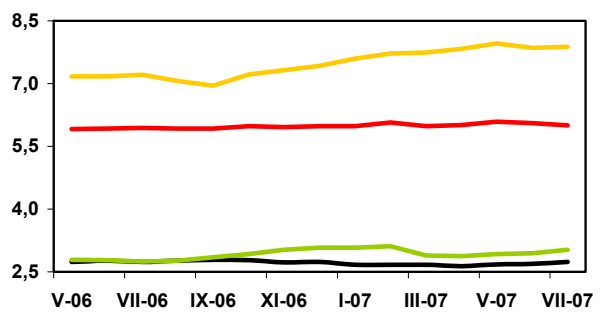
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

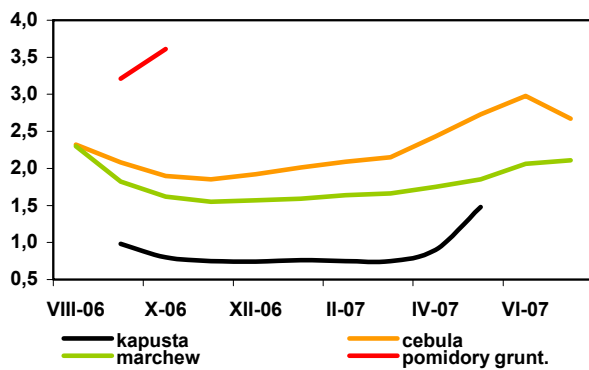
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

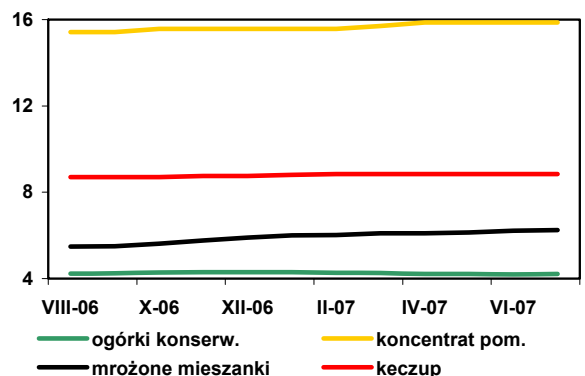
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W czerwcu 2007 r. łączna produkcja soków pitnych była wyższa w porównaniu z czerwcem roku poprzedniego o 3,5% i wynosiła 40 tys. ton. Obniżyła się produkcja soków wytwarzanych z owoców cytrusowych i jabłek, a zwiększyła się soków mieszaných. Niższa była natomiast produkcja soków zagęszczonych (przede wszystkim koncentratu soku jabłkowego) i kompotów. Wzrosła produkcja owoców mrożonych (o 62%) i dżemów o 2%.

Eksport świeżych owoców wyniósł 31,9 tys. ton i był niższy niż w czerwcu 2006 r. o 13%. O spadku zdecydował niższy o 51% eksport truskawek. Mniejszy o 21% był również wolumen eksportu zagęszczonego soku jabłkowego. Zwiększyła się jedynie sprzedaż puszkowanych truskawek i wiśni oraz dżemów i mrozonek. Z powodu wzrostu średnich cen transakcyjnych (z 0,33 do 0,54 EUR/kg), wpływ z eksportu owoców świeżych zwiększył się o 18 pp. bardziej niż jego rozmiary. Średnie ceny przetworów wzrosły z 1,08 do 1,22 EUR/kg, stąd wartość ich sprzedaży wzrosła bardziej niż rozmiary eksportu (odpowiednio o 10 i 6%).

W czerwcu rozmiary importu owoców świeżych, głównie w wyniku spadku przywozu owoców cytrusowych, obniżyły się o 24% do 53,1 tys. ton. Import przetworów owocowych spadł o 6% do 16,2 tys. ton. Zmniejszył się przywóz wszystkich przetworów (z wyjątkiem owoców mrożonych). W wyniku zmian cen importowych wartość przywozu owoców świeżych spadła proporcjonalnie do ich wolumenu, ale wartość importowanych przetworów wzrosła o 16 pp. w stosunku do jego wolumenu. W czerwcu 2007 r. dodatnie saldo w handlu owocami i ich przetworami wyniosło 22,0 mln EUR, wobec 7,2 mln EUR w czerwcu 2006 r.

W lipcu wyższe niż w czerwcu br. były ceny detaliczne jabłek, gruszek, pomarańcz, cytryn i mandarynek (z wyjątkiem bananów). Nie zmieniły się ceny cytryn, soku pomarańczowego, jabł-

kowego i z czarnej porzeczki oraz mrożonych truskawek, dżemów i puszkowanych owoców. W lipcu 2007 r. średnie ceny owoców strefy umiarkowanej wzrosły w stosunku do lipca roku poprzedniego o 8,3%, a przetwory owocowe o 1,8%, natomiast owoce południowe potaniały o 10,7%, (średnie ceny żywności wzrosły o 4,4%). W lipcu 2007 r. wyższe w porównaniu z lipcem 2006 r. były ceny zbytu niemal wszystkich jednogatunkowych soków pitnych, a także dżemów. Najbardziej (o 30%) zwiększyły się ceny zbytu pitnego soku pomarańczowego, a spowodowane to było zwiększeniem cen w imporcie zagęszczonego soku pomarańczowego.

W sierpniu 2007 r. wzrosły w relacji do sierpnia roku poprzedniego ceny płacone za jabłka deserowe przez firmy eksportowe (o 43%), skupowane przez spółdzielnie ogrodnicze (o 46%) i płacone na rynkach hurtowych (o 35%). Droższe były wszystkie odmiany jabłek. W wyniku konkurencji zakładów przetwórczych o surowiec (z powodu dramatycznie niskiej podaży) o 332% wzrosły ceny aronii, o 174% ceny jabłek, a o 145% ceny śliwek do mrożenia oraz o 86% malin do mrożenia. Na rynkach hurtowych obniżyły się jedynie ceny mandarynek i winogron, a wzrosły ceny pozostałych owoców cytrusowych i południowych oraz śliwek o 25%.

Geny hurtowe wszystkich owoców (poza wiśniami i pomarańczami) były w sierpniu 2007 r. nieznacznie mniejsze niż w miesiącu poprzednim. Jabłka w skupie realizowanym przez eksporterów potaniały (o 9%), jedynie w spółdzielniach ogrodniczych podrożały o 18%. W lipcu 2007 r. ceny hurtowe jabłek w Polsce stanowiły 58% cen w Niemczech, truskawki 39%, a banany 64%. W lipcu roku poprzedniego relacje te wynosiły dla truskawek o 40% i bananów o 56%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2006 VI	1,97	-	1,74	-	-	-	-
VII	2,54	-	1,82	2,43	1,99	4,38	-
VIII	1,66	-	-	2,06	2,85	2,57	2,05
IX	1,07	2,04	-	-	-	-	1,00
X	0,99	2,03	-	-	-	-	1,24
XI	0,97	2,52	-	-	-	-	-
XII	0,98	2,38	-	-	-	-	-
2006 I-XII	1,37	2,41	1,77^a	2,22^a	2,42	2,99	1,43^a
2007 I	1,05	2,20	-	-	-	-	-
II	1,04	2,34	-	-	-	-	-
III	1,27	2,45	-	-	-	-	-
IV	1,39	2,73	-	-	-	-	-
V	1,98	2,82	8,43	-	-	-	-
VI	2,15	-	3,13	-	-	-	-
VII	2,07	-	-	2,94	4,59	2,93	2,93
VIII	2,45	2,83	-	-	4,83	2,29	2,61
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	118	x	x	x	105	78	89
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	146	x	x	x	169	89	127

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2006 VI	0,35	1,71	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,31	2,22	0,55	0,61	2,02	-	1,37	0,70	-
VIII	0,27	-	1,18	0,75	2,20	0,63	1,31	0,99	0,51
IX	0,26	-	-	-	1,99	0,66	-	-	0,48
X	0,29	-	-	-	2,25	0,60	-	-	0,42
XI	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,49	-	-	-	-	-	-	-	-
2006 I-XII	0,37	1,99^a	1,02^a	0,63^a	2,16^a	0,64^a	1,36^a	0,90^a	0,47^a
2007 I	0,47	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,48	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,48	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	3,24	1,43	1,75	2,46	-	-	-	-
VII	0,45	3,93	1,91	3,40	3,86	-	1,96	1,71	-
VIII	0,74	-	-	-	4,09	2,72	-	-	1,25
Wskaźniki zmian cen (%)									
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	164	x	x	x	106	x	x	x	x
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	274	x	x	x	186	432	x	x	245

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2006 VI ^a	2,05	2,21	-	2,05	2,25	2,16	2,11	-	-	3,98	3,13	-	-
VII ^a	2,07	2,20	-	2,38	2,20	2,20	2,20	-	-	3,78	3,46	5,33	-
VIII ^a	1,21	2,20	-	2,20	2,20	2,20	2,20	2,31	-	-	3,17	4,22	1,42
IX	0,76	1,00	-	-	-	-	0,79	1,67	1,57	-	-	-	0,82
X	0,73	1,00	-	-	0,63	0,65	0,71	1,56	1,59	-	-	-	1,33
XI	0,78	1,03	1,04	0,76	0,73	0,73	0,73	1,54	1,45	-	-	-	-
XII	0,81	1,04	1,32	0,86	0,79	0,79	0,77	1,48	1,45	-	-	-	-
2006 I-XII	1,15	1,47	1,33	1,38	1,29	1,30	1,23	1,71	1,51	3,88	3,25	4,78	1,19
2007 I	0,89	1,07	1,70	0,93	0,81	0,83	0,83	1,50	1,40	-	-	-	-
II	1,01	1,20	1,80	0,95	0,89	0,90	0,91	-	-	-	-	-	-
III	1,13	1,40 ^a	1,80 ^a	1,12	1,13	1,12	1,10	-	-	-	-	-	-
IV	1,24	1,33 ^a	1,73 ^a	1,17	1,18	1,16	1,15	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,77	1,60	1,98	1,97	1,95	1,96	1,91	-	-	4,50	-	-	-
VI ^a	1,90	-	-	2,03	1,97	1,96	2,00	-	-	4,23	8,50	9,00	-
VII	1,91	-	-	2,07	2,0	2,00	2,00	-	-	-	7,75	9,00	-
VIII	1,73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,09
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	91	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	143	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	147

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2006 V	8 221	11 632	24 640	1 088	8 832	4 073	951
VI	8 943	10 571	19 138	5 250	51 958	5 205	1 013
VII	7 944	11 408	12 656	10 424	79 972	3 974	2 668
VIII	7 266	9 954	21 770	28 726	80 510	4 485	4 673
IX	6 635	9 116	18 917	45 481	34 790	3 703	1 039
X	10 275	9 486	25 762	49 665	15 422	4 447	997
XI	5 851	9 892	24 329	32 662	15 221	4 774	1 511
XII	7 863	10 900	29 010	10 540	8 995	3 698	1 392
2006 I-XII	92 233	129 570	266 594	192 620	336 492	54 544	17 944
2007 I	7 063	9 502	25 947	4 203	11 179	3 951	1 876
II	5 795	7 339	25 776	2 778	10 995	3 702	1 281
III	7 552	9 443	31 246	3 044	14 565	4 273	1 307
IV	8 409	9 662	27 806	2 049	9 403	4 411	1 094
V	7 495	6 327	25 350	979	8 203	4 063	1 313
VI	6 408	7 558	26 028	5 116	84 340	5 296	990
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VI 2007</u> <u>V 2007</u>	85	119	103	523	1028	130	75
<u>VI 2007</u> <u>VI 2006</u>	72	71	136	97	162	102	98

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006										2007						VI 2007 VI 2006 (%)
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	
Owoce świeże	42 255	42 689	36 827	44 310	35 190	32 465	29 887	52 041	77 134	583 020	95 402	91 341	120 797	53 782	40 822	31 924	87
Jabłka	36 706	35 410	12 095	1 922	3 464	14 390	19 199	41 531	63 304	398 370	87 547	83 511	111 342	46 734	33 349	15 360	129
Gruszki	96	103	19	40	179	821	685	499	282	3 169	166	239	269	185	263	259	1366
Truskawki	370	204	16 345	6 251	331	274	44	-	-	24 073	1	29	124	48	734	8 067	49
Śliwki	-	-	16	103	2 393	6 291	1 679	17	5	10 504	74	14	9	30	24	39	242
Maliny	195	165	174	10 143	5 405	3 280	854	99	61	20 776	2	15	-	150	25	1 106	632
Wiśnie	-	-	-	1 213	7 957	40	-	22	-	9 232	196	-	86	22	24	421	-
Przetwory owocowe	49 237	50 132	52 635	73 682	69 961	81 172	91 688	76 058	54 713	754 293	58 023	53 779	62 603	52 899	54 288	50 199	95
Zagęszczony sok jabłkowy	12 790	12 572	13 195	15 016	14 356	33 501	46 166	35 618	18 721	241 788	18 166	14 343	15 861	15 144	14 899	10 485	79
Truskawki w puszkach	720	733	1 099	802	558	622	632	658	586	8 175	718	644	968	653	543	1 288	117
Wiśnie w puszkach	549	441	365	336	766	528	581	487	531	6 405	545	635	682	592	623	565	155
Dżemy	2 377	2 360	1 873	1 839	2 427	3 122	3 356	2 701	2 220	28 664	2 252	2 788	4 213	2 663	3 070	3 386	181
Mrożonki	19 513	19 567	20 747	38 637	33 004	27 228	25 193	21 562	18 387	287 626	21 771	21 744	25 427	20 500	20 188	23 459	113
Owoce świeże	12 662	13 995	19 930	28 942	23 561	16 629	9 970	15 405	20 403	213 238	25 257	24 912	32 767	18 569	17 504	21 747	109
Jabłka	9 876	10 134	3 701	607	1 033	3 659	4 323	9 996	12 950	97 070	21 313	20 659	27 231	14 222	12 595	7 069	194
Gruszki	68	63	14	25	85	358	309	240	129	1 468	59	117	142	122	196	209	1490
Truskawki	276	303	11 991	4 167	403	539	58	-	1	17 861	1	37	154	59	782	7 664	64
Śliwki	-	-	6	38	841	3 397	768	8	6	5 065	40	13	9	41	19	49	814
Maliny	267	162	146	7 954	3 657	2 126	592	103	47	15 573	3	21	-	106	19	1 249	855
Wiśnie	-	-	-	792	3 742	35	-	19	-	4 588	156	-	19	19	23	457	-
Przetwory owocowe	52 046	49 969	56 903	77 760	80 556	88 313	92 855	77 582	52 475	779 645	60 871	55 953	63 584	56 135	54 879	61 306	108
Zagęszczony sok jabłkowy	16 196	13 433	14 486	15 183	13 718	34 139	45 009	34 922	17 540	245 510	18 512	14 241	15 088	13 780	14 393	9 742	67
Truskawki w puszkach	808	855	1 176	939	643	696	715	736	700	9 307	906	799	1 179	782	644	1 697	144
Wiśnie w puszkach	617	530	469	398	702	573	620	524	550	7 148	610	678	747	589	583	618	132
Dżemy	3 085	2 936	2 452	2 960	3 068	3 726	3 771	3 371	2 647	35 669	2 809	3 355	4 757	3 476	3 914	4 623	188
Mrożonki	17 796	18 176	19 116	37 579	35 045	26 956	25 481	21 121	17 696	276 265	22 015	21 903	23 460	20 599	18 702	24 915	130

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, Ministerstwa Finansów i od 01.01.2006 Centrum Analityczne Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006												2007						VI 2007 VI 2006 (%)	
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI				
Owoce świeże	70 166	70 395	69 872	104 783	100 636	75 867	75 528	91 926	115 349	1 029 333	101 668	89 280	91 951	76 968	64 329	53 150	76			
Banany	16 756	21 042	16 842	16 733	20 801	18 134	20 076	23 203	20 538	233 149	21 859	18 915	23 769	20 147	22 708	11 833	71			
Owoce cytrusowe	33 843	18 644	12 074	9 326	8 717	11 710	22 523	42 511	71 706	382 025	64 729	55 658	47 468	32 610	16 981	7 670	64			
Brzoszwinie i nekt.	24	2 685	8 724	25 669	20 419	12 819	1 706	57	186	72 456	7	83	182	31	1 398	8 476	97			
Winogrona	7 260	8 277	4 415	6 439	19 129	17 539	19 777	15 191	9 448	119 571	4 969	4 971	7 145	9 314	6 976	2 060	47			
Arbuzy	874	7 408	17 452	34 631	22 154	6 782	559	291	355	91 386	103	171	447	1 897	5 001	12 977	74			
Jablka	1 202	2 749	2 887	4 611	1 516	2 883	2 491	789	439	21 395	224	374	892	1 194	3 438	2 705	95			
Przetwory razem	21 238	21 683	17 242	21 156	20 621	20 722	22 934	23 194	25 609	256 129	16 324	31 866	30 363	22 375	16 337	16 155	94			
Soki zagęszczone	8 749	9 809	7 662	7 113	6 052	7 080	6 989	6 724	8 959	94 102	5 428	7 533	7 524	6 127	5 702	7 094	93			
-sok pomarańczowy	3 797	3 412	3 427	3 766	3 107	3 624	3 308	2 670	4 237	41 691	2 455	2 390	3 009	2 234	1 494	2 374	54			
Mrożonki	1 432	1 995	962	3 470	6 043	2 676	2 117	1 429	1 773	27 637	1 584	1 844	2 312	2 019	2 360	1 301	135			
Susze	380	729	651	673	894	893	1 771	1 929	1 295	12 214	1 319	914	923	489	551	438	67			
Dżemy	506	510	751	446	431	511	888	593	774	6 968	580	643	659	615	670	553	74			
Przetwory puszkow.	10 082	8 516	7 171	9 406	7 078	9 411	10 858	12 308	12 575	113 353	7 258	20 756	18 715	12 971	6 999	6 721	94			
-ananasy	2 243	1 506	1 558	1 475	1 632	1 629	2 286	3 052	2 867	24 599	1 314	2 016	2 809	1 651	1 301	910	58			
-brzoszwinie	3 460	2 826	2 109	1 820	1 820	3 644	3 666	5 049	3 924	36 881	2 043	1 991	4 994	3 075	1 685	1 519	72			
Owoce świeże	51 231	54 417	50 356	62 362	58 628	47 342	52 357	63 355	73 786	681 054	64 766	58 427	62 195	57 945	49 557	39 660	78			
Banany	11 559	13 466	10 940	6 556	9 525	8 459	10 464	13 833	12 953	134 487	13 904	12 199	15 534	13 075	14 015	7 236	66			
Owoce cytrusowe	16 146	8 782	6 661	5 513	5 250	7 285	12 688	22 242	36 850	199 794	32 778	28 417	22 813	16 692	9 056	4 750	67			
Brzoszwinie i nekt.	40	2 340	8 183	20 169	16 443	7 762	960	37	149	56 309	13	81	189	46	1 590	7 093	86			
Winogrona	9 203	10 603	4 764	7 198	14 247	11 533	14 232	11 918	8 141	107 213	6 127	6 184	8 667	11 829	9 235	3 115	65			
Arbuzy	637	3 339	5 607	8 939	3 572	856	189	118	146	23 934	47	103	303	1 301	2 746	4 406	78			
Jablka	814	2 082	2 065	3 300	533	484	451	293	231	11 146	154	243	543	933	2 299	2 031	97			
Przetwory razem	21 315	21 674	19 174	25 405	32 057	27 261	27 805	25 914	30 524	298 855	18 036	26 345	29 874	23 330	21 758	21 359	110			
Soki zagęszczone	9 296	9 516	8 917	8 670	7 598	8 932	8 658	8 092	11 364	108 086	7 283	9 846	9 958	7 839	7 147	9 724	108			
-sok pomarańczowy	4 857	4 308	4 511	4 938	3 994	4 518	4 410	3 703	6 188	53 371	3 520	3 672	5 262	3 623	2 612	4 186	77			
Mrożonki	1 608	1 377	888	8 290	13 990	5 869	3 155	1 819	2 360	44 902	1 572	2 031	2 728	2 406	2 852	1 563	174			
Susze	727	1 272	992	1 011	1 388	1 465	2 847	3 202	2 092	20 764	2 206	1 685	1 477	1 045	1 041	738	74			
Dżemy	750	524	947	431	673	749	1 173	690	1 114	9 399	866	986	1 109	1 021	1 064	854	87			
Przetwory puszkow	8 769	8 798	7 328	6 907	8 275	10 006	11 606	11 811	13 212	113 211	5 892	11 581	14 558	10 915	9 556	8 417	113			
-ananasy	1 221	861	805	745	805	830	1 219	1 628	1 549	13 285	678	1 072	1 623	921	717	535	66			
-brzoszwinie	1 827	1 568	1 135	934	941	1 595	2 249	3 065	2 413	20 464	1 358	1 176	3 260	1 921	1 031	964	81			

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW, MF i od 01.01.2006 CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2006 V	0,29	0,62	1,49	0,27	0,98	-	0,84	1,05	1,26	1,19	1,20
VI	0,32	1,36	0,73	0,24	0,83	-	0,88	1,11	1,27	1,07	1,29
VII	0,37	0,65	0,91	0,26	0,79	0,65	0,90	0,85	1,20	1,18	1,19
VIII	0,36	0,48	1,22	0,36	0,69	0,47	0,98	0,79	1,17	1,16	0,92
IX	0,23	0,45	1,98	0,59	0,70	0,86	1,01	0,83	1,10	1,17	1,09
X	0,23	0,46	1,61	0,50	0,74	2,70	1,04	0,77	1,02	1,14	1,07
XI	0,25	0,48	1,24	0,27	1,67	0,88	1,03	0,78	1,03	1,14	1,10
XII	0,21	0,49	1,24	-	1,99	0,50	1,04	0,79	1,10	1,40	1,13
2006 I-XII	0,24	0,46	0,81	0,29	0,75	0,50	0,88	0,89	1,13	1,14	1,12
2007 I	0,24	0,35	1,03	0,48	1,67	0,79	1,05	0,74	1,11	1,26	1,12
II	0,25	0,49	1,28	-	1,38	-	1,04	0,73	1,11	1,24	1,07
III	0,24	0,53	1,24	0,46	0,50	0,22	1,01	0,71	1,11	1,22	1,09
IV	0,30	0,66	1,23	-	0,70	0,88	1,05	0,77	1,10	1,20	0,99
V	0,38	0,74	1,07	-	0,75	0,96	1,02	0,75	1,13	1,19	0,94
VI	0,46	0,80	0,95	1,72	1,13	1,08	1,20	0,79	1,11	1,32	1,09
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VI 2007</u> <u>V 2006</u>	121	108	89	x	113	118	105	98	111	116	121
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	144	59	130	717	x	136	71	87	123	84	144

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, MF i od 01.01.2006 CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2006 VI	2,42	2,18	2,30	2,23	2,70	4,55	2,50	-	-	-	3,67	3,04	5,34	3,26	8,58
VII	2,37	-	-	-	-	4,47	4,24	3,42	4,02	3,19	3,00	3,05	5,52	3,61	8,22
VIII	1,92	-	-	-	-	-	6,10	2,02	7,06	2,17	2,85	3,02	5,42	3,66	5,54
IX	2,29	2,05	2,30	2,23	2,75	2,93	6,79	-	-	1,18	2,79	2,89	5,26	3,58	4,32
X	1,36	1,32	1,35	1,38	1,52	3,25	8,27	-	-	2,15	3,01	3,08	4,71	3,77	4,38
XI	1,31	1,29	1,33	1,35	1,49	2,53	10,75	-	-	-	3,24	3,24	3,73	3,64	4,83
XII	1,27	1,31	1,28	1,32	1,48	2,65	-	-	-	-	3,50	3,14	3,56	3,43	5,04
2006 I-XII	1,78	1,46	1,66	1,62	1,90	3,40	6,44	2,72	5,54	2,17	3,47	3,02	4,46	3,54	7,50
2007 I	1,34	1,29	1,30	1,29	1,52	2,98	-	-	-	-	3,62	3,14	3,74	3,34	10,34
II	1,35	1,28	1,31	1,32	1,53	3,00	-	-	-	-	3,65	3,07	3,84	3,16	10,16
III	1,46	1,28	1,38	1,39	1,56	3,14	-	-	-	-	3,71	3,00	4,20	3,28	9,31
IV	1,73	1,29	1,65	1,54	1,98	3,20	-	-	-	-	3,73	3,05	4,40	3,32	8,21
V	2,29	1,62	2,38	2,41	2,68	3,53	6,54	-	4,97	-	3,66	3,19	4,78	3,59	8,15
VI	2,49	2,28	2,48	2,45	2,75	4,25	3,43	-	6,27	-	3,48	3,30	5,67	3,85	9,20
VII	2,68	-	-	-	-	4,17	11,04	2,95	6,97	4,13	3,28	3,29	5,32	4,23	7,60
VIII	2,59	-	-	-	-	3,20	7,72	3,35	-	2,71	3,28	3,26	5,26	4,43	5,26
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>VIII 2007</u> <u>VII 2007</u>	97	-	-	-	-	77	70	114	-	66	100	99	99	105	69
<u>VIII 2007</u> <u>VIII 2006</u>	135	-	-	-	-	x	127	166	-	125	115	108	97	121	95

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogródnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok Pomarańczowy ^a
2006 IV	7,63	7,37	6,47	2,98	1,49	1,77
V	7,57	7,30	6,60	2,86	1,52	1,80
VI	7,60	7,27	6,63	2,93	1,51	1,78
VII	7,60	7,27	7,03	3,13	1,49	1,80
VIII	7,63	7,40	6,90	3,11	1,49	1,87
IX	7,73	7,60	7,17	3,14	1,55	1,94
X	7,33	7,30	7,33	3,12	1,54	1,97
XI	7,50	7,33	7,33	3,11	1,52	2,06
XII	7,60	7,27	7,40	3,13	1,50	2,04
2006 I-XII	7,52	7,36	6,84	3,01	1,49	1,85
2007 I	7,53	7,30	7,23	3,14	1,54	2,12
II	7,47	6,93	7,07	3,13	1,55	2,19
III	7,43	7,23	7,03	3,14	1,54	2,22
IV	7,63	7,20	7,07	3,14	1,54	2,25
V	7,73	7,30	7,23	3,15	1,56	2,30
VI	8,10	7,30	7,53	3,12	1,59	2,32
VII	8,20	7,60	7,73	3,16	1,56	2,34
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>VI 2007</u> <u>VII 2007</u>	101	104	103	101	98	101
<u>VII 2007</u> <u>VII 2006</u>	108	105	110	101	105	130

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2006 V	2,75	5,46	-	-	14,18	-	10,64	5,01	4,62	4,27	5,26
VI	3,25	5,89	-	7,24	5,36	-	10,26	4,89	4,67	4,40	5,72
VII	3,83	6,27	6,42	5,69	4,22	10,38	10,43	4,33	4,83	4,53	6,89
VIII	3,31	5,57	3,79	-	-	10,60	7,63	3,98	5,01	4,51	7,07
IX	2,48	4,25	2,49	-	-	10,24	5,75	3,96	5,01	4,44	6,75
X	2,13	4,04	2,87	-	-	-	5,74	3,89	5,08	4,38	6,23
XI	2,07	4,16	-	-	-	-	6,16	4,25	5,09	4,47	4,82
XII	2,08	4,36	-	-	-	-	6,72	4,41	4,76	4,43	4,58
2006 I-XII	2,58	4,93	3,89	6,47	7,92	10,40	9,36	4,57	4,78	4,46	5,54
2007 I	2,13	4,53	-	-	-	-	11,69	4,58	4,63	4,42	4,66
II	2,20	4,74	-	-	-	-	11,98	4,68	4,57	4,40	4,75
III	2,29	5,03	-	-	-	-	11,11	4,68	4,55	4,37	5,02
IV	2,49	5,31	-	-	-	-	10,67	4,69	4,57	4,36	5,26
V	3,20	5,48	-	-	11,67	-	10,52	4,67	4,74	4,46	5,69
VI	3,73	5,62	-	8,89	4,61	-	11,02	4,53	5,03	4,61	6,30
VII	3,89	5,82	6,13	10,07	8,63	12,82	11,07	4,32	5,50	4,61	6,91
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VII 2007</u> <u>VI 2007</u>	104	104	x	113	187	x	100	95	109	100	110
<u>VII 2007</u> <u>VII 2006</u>	102	93	95	177	205	124	106	100	114	102	100

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2006 V	11,00	4,07	2,84	3,50	7,88	5,46	4,54
VI	11,00	4,07	2,87	3,50	7,74	5,44	4,54
VII	10,97	4,06	2,88	3,53	7,78	5,36	4,52
VIII	10,97	4,07	2,89	3,55	8,14	5,32	4,51
IX	11,03	4,02	2,90	3,59	8,62	5,32	4,55
X	10,94	4,00	2,90	3,65	9,04	5,24	4,54
XI	10,97	3,98	2,90	3,71	9,40	5,26	4,65
XII	10,97	4,04	2,87	3,53	9,46	5,22	4,62
2006 I-XII	10,99	4,05	2,86	3,52	8,40	5,42	4,61
2007 I	10,97	3,93	2,93	3,76	9,62	5,24	4,73
II	11,03	3,91	2,93	3,81	9,80	5,20	4,76
III	11,00	3,87	2,93	3,83	9,84	5,16	4,78
IV	10,94	3,85	2,93	3,91	9,82	5,12	4,78
V	10,94	3,88	2,94	3,97	9,86	5,10	4,74
VI	10,89	3,88	2,95	4,02	9,92	5,10	4,81
VII	10,92	3,89	2,98	4,07	10,0	5,14	4,82
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VII 2007</u> <u>VI 2007</u>	100	100	101	101	101	101	100
<u>VII 2007</u> <u>VII 2006</u>	100	96	103	115	129	96	107

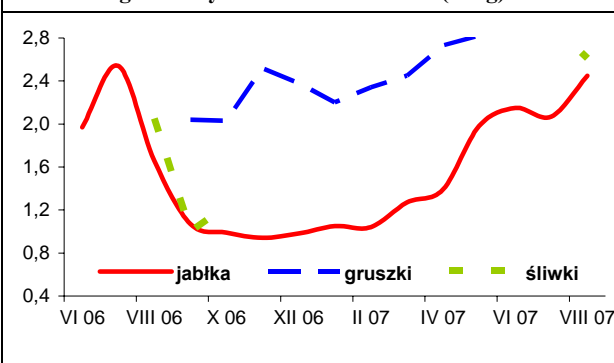
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

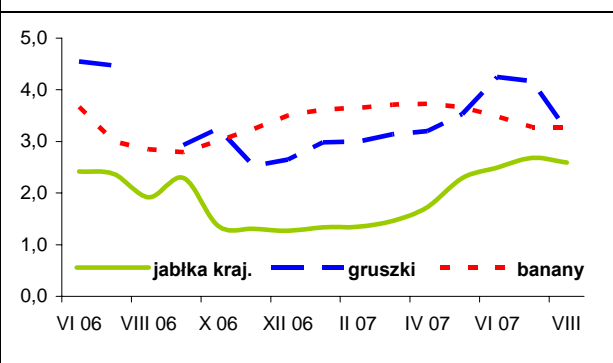
Miesiące	Ceny hurtowe				Ceny detaliczne					
	Jabłko odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Jabłko	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2006 III	55	110	-	67	45	75	-	97	113	-
IV	55	-	-	68	44	76	-	99	116	-
V	56	-	36	66	47	71	83	110	121	-
VI	59	-	34	64	50	75	52	119	122	-
VII	-	54	40	56	56	79	-	105	117	91
VIII	56	-	38	58	46	89	-	102	-	65
IX	55	72	-	69	38	68	-	97	93	40
X	45	77	-	68	39	64	-	96	104	39
XI	46	74	-	72	40	65	-	100	140	-
XII	52	93	-	75	43	71	-	102	118	-
2007 I	52	94	-	65	-	-	-	-	-	-
II	56	99	-	64	-	-	-	-	-	-
III	57	-	-	71	-	-	-	-	-	-
IV	61	-	-	67	-	-	-	-	-	-
V	59	-	38	68	-	-	-	-	-	-
VI	57	-	41	65	-	-	-	-	-	-
VII	58	-	39	64	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i, "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

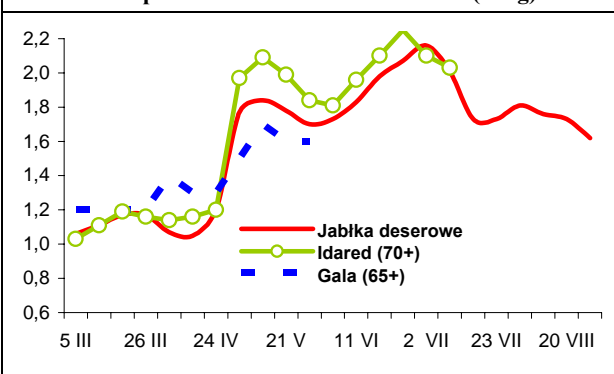
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2006 i w 2007 r. (zł/kg)

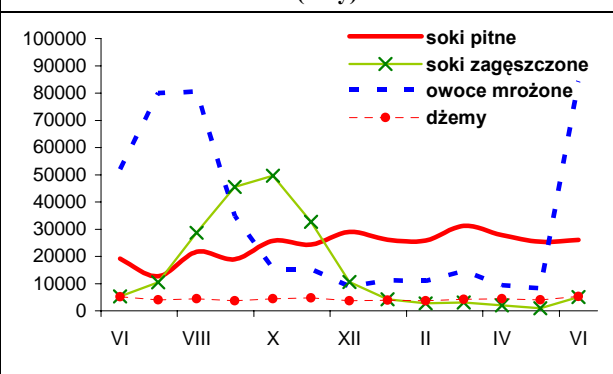
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w 2006 i w 2007 r. (zł/kg)

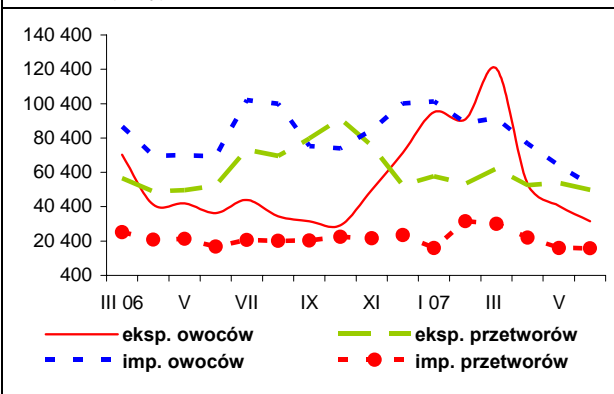
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie III-VIII. 2007 r. (zł/kg)

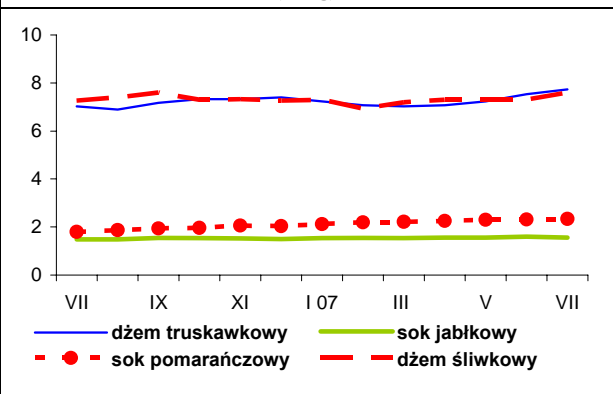
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2006 i w 2007 r. (tony)

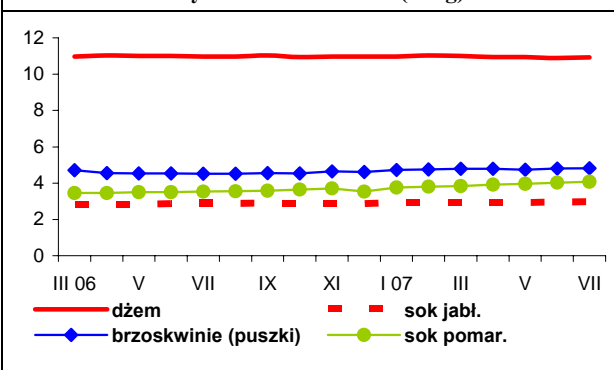
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2006 i 2007 r. (tony)

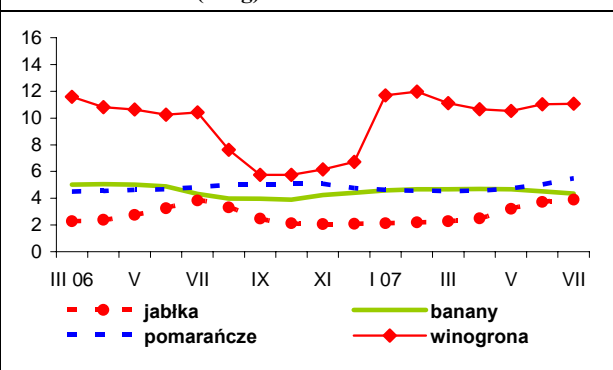
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2006 i 2007 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2006 i 2007 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2006 i 2007 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

Na rynku surowca mlecznego coraz silniej ujawnia się niedobór podaży mleka w stosunku do zgłaszanego popytu. Przeciętne ceny skupu mleka w czerwcu br. osiągnęły poziom 99,41 zł/100 l, a w lipcu 101,92 zł/100 l, podczas gdy dotychczas w sezonie letnim zawsze notowano tendencje spadkowe ze względu na powstające nadwyżki ponad bieżące potrzeby rynku artykułów mleczarskich. Przyczyną tego zjawiska jest, z jednej strony bardzo dobra koniunktura na światowym rynku trwałych wyrobów mleczarskich – w końcu sierpnia notowano ceny masła w wysokości 3300-3800 USD/tonę, pełnego mleka w proszku 4850-5250 USD/tonę, a odtłuszczonego 5100-5300 USD/tonę. Z drugiej strony przyczyną jest ograniczona produkcja mleka, dodatkowo hamowana przez system kwotowania.

Mimo opłacalnej produkcji mleka ceny bydła mlecznego są relatywnie niskie, w sierpniu przeciętne ceny jałówek cielnych kształtowały się na poziomie 2430-2480 zł/szt., a krów mlecznych 2195-2205 zł/szt., tj. podobnie jak w czerwcu br.

Presja popytu spowodowała nie notowany dotychczas wzrost krajowych cen skupu mleka, co sprawiło, że w Polsce ceny skupu mleka ukształtowały się na poziomie przeciętnym Wspólnoty. Już w kwietniu br. niższe niż w Polsce ceny skupu mleka płacono w Holandii, Wielkiej Brytanii, Belgii, Francji. Przeciętna cena skupu mleka w Polsce wynosząca 26,9 EUR/100 kg była zaledwie o 1 EUR niższa od średniej ceny we Wspólnocie 27 krajów.

W okresie lipiec-sierpień br. notowano wzrost cen większości wyrobów mleczarskich, przy czym najbardziej zdrożało masło w blokach z 1055 zł/100 kg średnio w kraju w połowie lipca do 1350 zł/100 kg w końcu sierpnia, tj. o 28%. W tym czasie ceny masła konfekcjonowanego wzrosły o 5,8% z 1110 do 1175 zł/100 kg. Zdrożały również sery dojrzewające. Jedynie ceny kefiru nieznacznie się obniżyły, średnio w kraju z 260,4 do 259,8 zł/100 kg, tj. o 0,23%, a śmietany 10-29% utrzymały się na niezmiennym poziomie 443,6 zł/100 kg.

Na Wspólnym Rynku także notowano tendencje wzrostowe cen przetworów mlecznych. Ceny masła w Belgii wzrosły z 3548 EUR/tonę na początku czerwca do 3782 EUR/tonę w końcu lipca i 4385 EUR/tonę w drugiej połowie sierpnia br. W Niemczech masło zdrożało odpowiednio z 3950 do 4200 i 4400 EUR/tonę, a we Francji z 3300 do 4000 EUR/tonę. W Holandii ceny masła wzrosły z 3400 do 4050 EUR/tonę w lipcu i do 4300 EUR/tonę w drugiej połowie sierpnia, a w Wielkiej Brytanii z 3875 do 4478 EUR/tonę. W Polsce ceny masła wzrosły z 2770 EUR/tonę na początku lipca do 3339 EUR/tonę w końcu drugiej dekady sierpnia.

Nieco słabsze tendencje wzrostowe wykazywały ceny mleka pełnego w proszku. W Belgii ceny wzrosły z 3892 EUR/tonę na początku lipca do 4120 EUR/tonę w końcu drugiej dekady sierpnia. W Holandii ceny wzrosły odpowiednio z 3780 do 3960 EUR/tonę, a w Polsce z 3324 do 3638 EUR/tonę.

Ceny mleka odtłuszczonego w proszku wykazywały znacznie słabsze tendencje wzrostowe. W Belgii OMP zdrożało z 3856 EUR/tonę na początku lipca do 3971 EUR/tonę w końcu drugiej dekady sierpnia, we Francji z 3475 do 3650 EUR/tonę, w Holandii z 3550 do 3560 EUR/tonę, a w Niemczech z 3600 do 3625 EUR/tonę. W Polsce ceny proszku odtłuszczonego ulegały wahaniom: od 3404 EUR/tonę na początku lipca i 3312 EUR/tonę w końcu tego miesiąca do 3531 EUR/tonę na początku sierpnia i 3466 EUR/tonę w końcu jego drugiej dekady.

Ceny serwatki w proszku wykazywały tendencje spadkowe w Niemczech, z 1140 EUR/tonę na początku lipca do 1030 EUR/tonę w końcu drugiej dekady sierpnia. Analogicznie stała serwatka w proszku we Francji, odpowiednio z 1170 do 1050 EUR/tonę oraz w Holandii z 1190 do 1030 EUR/tonę.

Tab. 1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów		
		średnio	kl. ekstra	kl. I
2005 I-XII	8 583,8	92,77	.	.
2006 I-XII	8 419,3	93,02	.	.
2006 VI	779,9	90,95	96,44	61,61
VII	784,1	89,94	95,77	61,05
VIII	765,1	90,26	96,00	62,97
IX	734,0	91,18	97,58	64,50
X	709,4	93,06	99,47	66,58
XI	620,6	94,60	102,05	68,95
XII	635,3	98,35	102,24	70,33
2007 I	636,0	96,37	102,64	.
II	593,4	97,19	103,30	.
III	674,8	98,07	103,50	.
IV	687,7	98,38	102,91	.
V	768,2	98,52	103,07	.
VI	738,0	99,41	102,94	.
VII	757,5	101,92	105,84	.
Wskaźnik zmian w %				
<u>VII 2007</u> VI 2007	102,6	102,5	102,8	.
<u>VII 2007</u> VII 2006	96,6	113,3	110,5	.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab. 2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2005 I-XII ^a	2 294,0	142,3	49,6	240,9	313,6	179,0	295,0	239,0
2006 I-XII ^a	2 293,5	127,2	33,8	330,6	330,3	173,0	302,0	257,0
2006 V	192,3	11,7	3,5	31,2	32,4	14,4	26,5	21,7
VI	186,9	15,9	2,2	28,4	36,7	13,9	22,9	21,8
VII	186,0	14,1	2,2	29,0	33,1	13,5	23,0	22,2
VIII	189,4	13,7	2,4	25,4	30,7	14,0	25,3	22,4
IX	190,3	13,5	2,8	23,8	29,1	14,7	23,1	22,6
X	185,6	12,7	3,0	28,7	27,4	15,6	25,9	21,2
XI	174,9	7,8	2,5	26,8	25,3	13,1	25,8	19,6
XII	184,3	8,0	3,1	24,1	24,0	14,3	25,7	19,2
2007 I	186,5	6,8	2,7	32,8	25,4	13,2	27,4	21,3
II	172,1	6,1	1,9	29,2	24,0	12,2	25,4	19,4
III	187,8	7,7	2,0	35,7	28,6	14,4	31,2	21,5
IV	181,9	10,4	2,4	29,1	28,3	14,3	26,6	20,5
V	201,6	14,6	1,8	36,0	34,4	16,0	28,2	20,9
VI	193,2	14,6	1,8	30,2	33,7	14,2	25,3	19,5
Wskaźnik zmian w %								
<u>VI 2007</u> V 2007	95,8	100,0	100,0	83,9	98,0	88,8	89,7	93,3
<u>VI 2007</u> VI 2006	103,4	91,8	81,8	106,3	91,8	102,2	110,5	89,4

^a dane skorygowane (Biuletyn Statystyczny nr 7)

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2006 VI	1,22	1,63	8,08	9,78	9,71	11,19	0,76	4,61	7,14	11,52
VII	1,22	1,63	8,12	9,78	9,70	11,07	0,76	4,61	7,16	11,31
VIII	1,22	1,63	8,21	9,80	9,72	11,02	0,76	4,59	7,17	11,32
IX	1,23	1,63	8,59	9,91	9,92	11,11	0,76	4,62	7,20	11,39
X	1,23	1,64	8,89	10,14	.	11,33	0,75	4,64	7,24	11,46
XI	1,23	1,65	9,02	10,34	10,58	11,35	0,76	4,64	7,26	11,61
XII	1,23	1,65	9,12	10,33	10,13	11,34	0,76	4,62	7,27	11,60
2007 I	1,24	1,66	9,20	10,37	10,38	11,62	0,76	4,64	7,29	11,67
II	1,25	1,68	9,27	10,44	10,11	11,59	0,76	4,64	7,30	11,72
III	1,26	1,67	9,79	10,45	10,14	11,23	0,76	4,63	7,31	11,73
IV	1,26	1,67	10,66	11,38	10,62	11,36	0,75	4,66	7,34	11,81
V	1,27	1,68	12,06	12,10	10,76	11,33	0,75	4,67	7,35	12,01
VI	1,29	1,70	13,11	13,05	11,25	11,52	0,73	4,72	7,41	12,16
VII	1,32	1,73	14,08	13,90	13,00	12,46	0,72	4,81	7,54	12,87
VIII ^a	1,47	1,80	13,67	13,94	13,50	11,75	.	4,44	8,22	13,45
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2007</u> <u>VI 2007</u>	102,3	101,8	107,4	106,5	115,6	108,2	98,6	101,9	101,8	105,8
<u>VII 2007</u> <u>VII 2006</u>	108,2	106,1	173,4	142,1	134,0	112,6	94,7	104,3	105,3	113,8

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 20-26 VIII 2007 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2006 VI	1,57	2,39	10,68	3,03	3,03	0,63	1,03	1,34	9,49	16,04
VII	1,57	2,38	10,71	3,03	3,04	0,63	1,04	1,34	9,49	15,92
VIII	1,58	2,38	10,71	3,05	3,04	0,63	1,04	1,34	9,51	15,90
IX	1,58	2,39	10,78	3,05	3,03	0,63	1,04	1,34	9,52	15,99
X	1,60	2,38	10,75	3,05	3,04	0,63	1,04	1,34	9,58	16,01
XI	1,59	2,38	10,73	3,04	3,03	0,63	1,05	1,34	9,59	15,93
XII	1,59	2,37	10,65	3,05	3,01	0,63	1,05	1,35	9,59	15,88
2007 I	1,59	2,38	10,73	3,04	3,02	0,63	1,06	1,35	9,65	15,95
II	1,60	2,38	10,70	3,04	3,03	0,63	1,06	1,35	9,69	15,91
III	1,61	2,39	10,69	3,05	3,03	0,63	1,06	1,36	9,72	15,92
IV	1,62	2,41	10,65	3,04	3,05	0,63	1,06	1,36	9,77	15,98
V	1,62	2,43	10,68	3,04	3,05	0,63	1,06	1,36	9,80	16,09
VI	1,64	2,44	10,64	3,04	3,08	0,63	1,05	1,37	9,89	16,22
VII	1,67	2,46	10,63	3,05	3,17	0,63	1,05	1,38	10,02	16,28
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2007</u> <u>VI 2007</u>	101,8	100,8	99,9	100,3	102,9	100,0	100,0	100,7	101,3	100,4
<u>VII 2007</u> <u>VII 2006</u>	106,4	103,4	99,3	100,7	104,3	100,0	101,0	103,0	105,6	102,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2005 I-XII	152,6	104,5	36,8	205,4	77,2	8,3	14,8	3,6	6,3	4,3
2006 I-XII	109,1	120,6	24,1	244,4	88,1	7,2	18,7	4,7	32,3	11,6
2006 V	7,4	9,4	1,5	22,3	7,9	0,6	1,7	0,4	1,8	1,3
VI	11,8	9,7	2,7	27,2	7,1	0,8	1,6	0,2	2,1	1,1
VII	13,4	10,1	2,0	27,6	6,9	0,8	1,3	0,3	3,2	1,1
VIII	10,7	11,1	2,3	25,6	6,8	0,5	1,0	0,3	2,9	1,1
IX	11,6	10,1	2,5	20,9	6,5	0,6	1,2	0,4	2,8	0,7
X	9,5	12,1	2,2	23,5	8,0	0,7	1,9	0,6	6,0	0,9
XI	8,7	11,9	1,3	16,4	7,1	0,8	2,1	0,7	4,8	0,8
XII	5,1	10,6	1,1	13,6	7,4	0,8	1,9	0,5	3,1	1,0
2007 I	5,7	11,6	2,5	15,4	8,6	1,0	2,0	0,5	2,6	1,3
II	6,1	11,0	2,6	13,4	7,6	1,0	1,6	0,5	2,2	1,6
III	7,2	11,6	3,2	14,1	8,7	1,4	2,7	0,5	4,8	3,4
IV	5,7	10,9	3,0	13,8	8,2	2,1	1,7	0,4	3,8	2,9
V	9,3	10,8	3,8	13,8	9,1	2,3	2,4	0,4	5,0	4,1
VI	6,9	9,4	2,9	13,4	8,4	0,7	2,1	0,4	4,1	4,5
Wskaźnik zmian w %										
<u>VI 2007</u> <u>V 2007</u>	74,2	87,0	76,3	97,1	92,3	30,4	87,5	100,0	82,0	109,8
<u>VI 2007</u> <u>VI 2006</u>	58,5	96,9	107,4	49,3	118,3	87,5	131,3	200,0	195,2	409,1

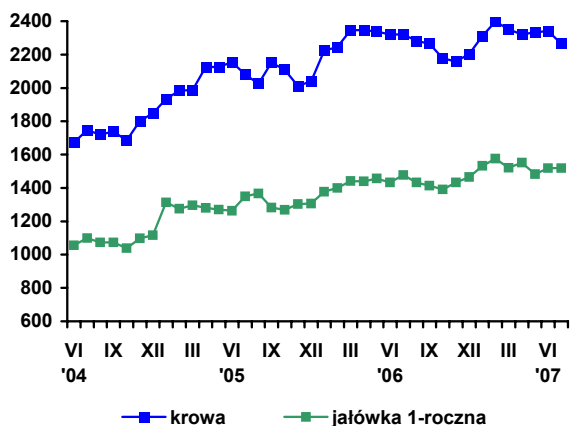
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

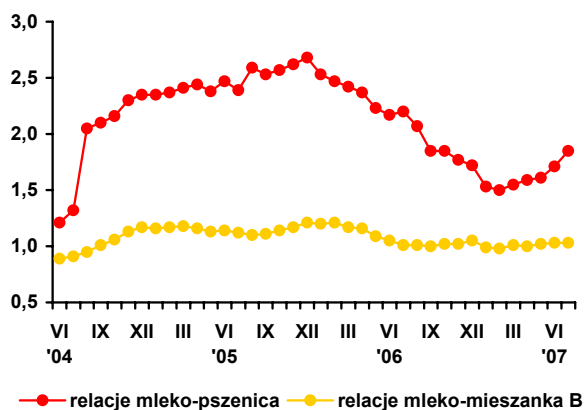
Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2005 I-XII	1 807	2 605	2 326	528	925	1 849	2 998	2 956	964	1 267
2006 I-XII	1 956	2 628	1 842	552	1 025	1 950	3 003	2 856	499	1 127
2006 V	1 853	2 559	1 947	456	973	1 935	2 627	2 937	522	1 153
VI	1 902	2 630	1 886	564	985	2 171	2 788	3 181	609	1 068
VII	1 846	2 515	1 805	546	1 000	1 730	3 186	2 609	467	996
VIII	1 995	2 575	1 679	512	867	1 867	3 303	2 841	452	1 052
IX	2 037	2 664	1 845	616	1 016	2 049	3 537	3 117	557	1 155
X	2 102	2 629	1 741	522	990	2 057	3 113	2 730	468	1 063
XI	2 186	2 584	1 775	604	980	2 006	2 743	2 725	433	971
XII	2 260	2 593	1 884	1 277	1 018	2 030	2 916	2 947	515	1 0567
2007 I	2 262	2 577	1 762	575	988	2 006	3 022	3 015	453	1 060
II	2 252	2 449	1 767	586	1 009	2 548	3 051	2 872	483	1 056
III	2 323	2 461	1 808	621	985	2 076	2 918	2 896	477	998
IV	2 505	2 465	2 259	630	978	1 321	2 962	3 056	454	1 002
V	2 908	2 506	2 399	658	1 003	1 526	2 909	3 165	538	962
VI	3 159	2 462	2 592	896	1 031	2 350	2 864	2 414	738	914
Wskaźnik zmian w %										
<u>VI 2007</u> <u>V 2007</u>	108,6	98,2	108,0	136,2	102,8	154,0	98,5	76,3	137,2	95,0
<u>VI 2007</u> <u>VI 2006</u>	166,1	93,6	137,4	158,9	104,7	108,2	102,7	75,9	121,2	85,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

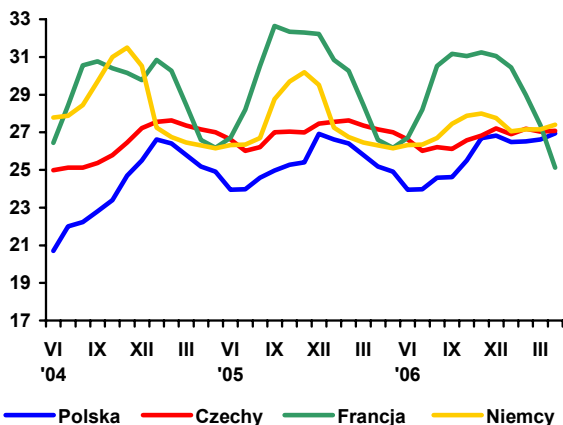
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

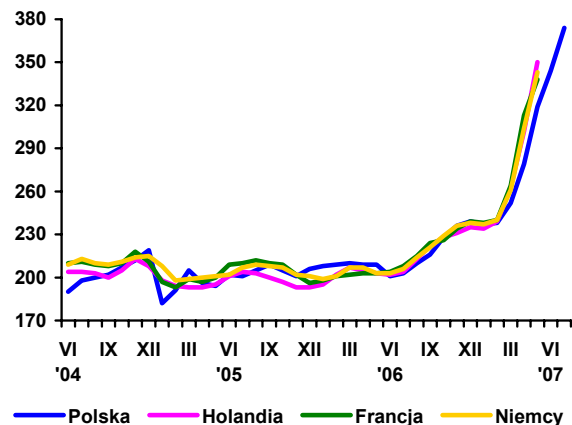
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

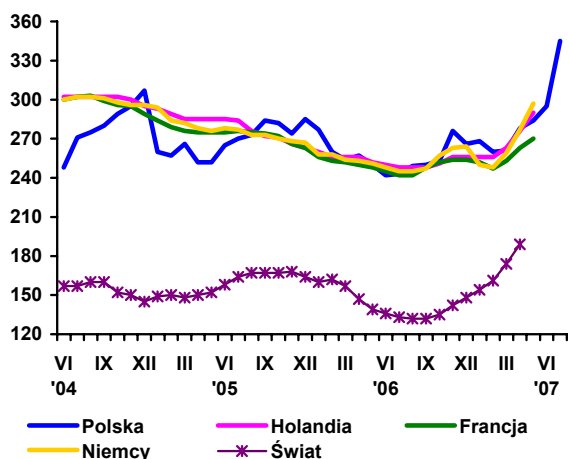
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

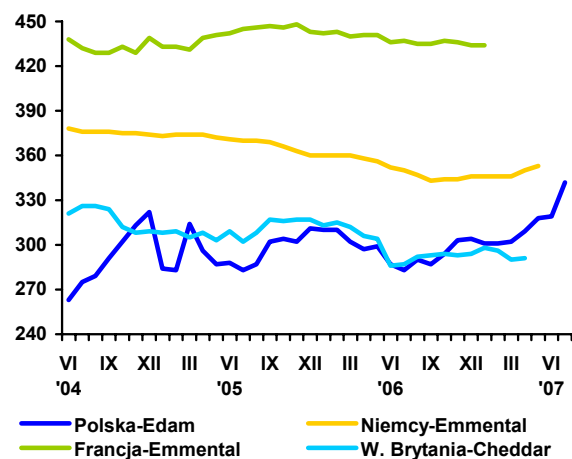
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

Od maja do lipca 2007 r. pogłębiały się tendencje spadkowe cen skupu żywca wołowego, którym towarzyszył wzrost cen skupu trzody chlewnej i drobiu. W maju br., mimo obniżających się cen skupu, jeden kilogram żywca wołowego stanowił równowartość 1,22 kilograma żywca wieprzowego, a w lipcu br. poziom relacji cen obniżył się do 0,98. Żywiec wołowy potaniał również w relacji do drobiu, odpowiednio z 1,16 do 1,02. W tych miesiącach ceny skupu cieląt osiągnęły rekordowo niski poziom. Kształtowały się one w granicach 8,10-8,21 zł/kg wagi żywej i były o 2,45-2,72 zł/kg niższe niż w czerwcu i lipcu 2006 r. W maju 2007 r. populacja bydła ogółem była o 1,6 % wyższa niż w poprzednim roku, w tym pogłowie cieląt poniżej jednego roku wzrosło o 3,1%, a bydła dorosłego powyżej 2 lat i więcej o 0,4%.

W sierpniu odnotowano wzrost cen skupu żywca wołowego i cielęcogo. Cena zakupu bydła ogółem przez zakłady mięsne wynosiła 4,17 zł/kg wagi żywej i była o 4,7% wyższa niż w końcu lipca br., a buhajów o 7,9% i krów o 4,2%. Ceny cieląt na targowiskach wzrosły o ponad 2%. Wyższe ceny wołowiny zarejestrowano w wielu państwach członkowskich UE-25. We Francji były one o 7% wyższe niż przed miesiącem, w Niemczech o 3%, w Holandii i we Włoszech o 5%, w Danii o 4%. We Włoszech w sierpniu 2007 r. ceny młodego bydła rasy Limusion oraz rasy Czarno-Białej wzrosły o ok. 9%. W rezultacie w końcu sierpnia 2007 r. cena referencyjna wołowiny w UE-25 ukształtowała się na poziomie 291,4 EUR/100kg kl R3 i była o 3% wyższa niż przed miesiącem.

Powodem wzrostu cen był prawdopodobnie mniejszy import tego gatunku mięsa z Brazylii. W tym kraju wzrost wartości re-

ala brazylijskiego przyczynił się do zmniejszenia opłacalności eksportu zwłaszcza, że towarzyszył temu krótkookresowy spadek podaży bydła. Jednocześnie w Wlk. Brytanii wystąpiła pryszczycza, która była podstawą wydania przez Komisję Europejską zakazu eksportu żywca, mięsa i mleka do innych państw członkowskich. Restrykcje zostały złagodzone i od 25 sierpnia br. dotyczą jedynie dziesięciokilometrowej strefy bezpieczeństwa w hrabstwie Surrey, gdzie wystąpiła ta choroba.

Spadkowi krajowych cen skupu bydła i cieląt towarzyszył powolny wzrost cen zbytu i cen detalicznych mięsa wołowego. Według danych GUS, w lipcu 2007 r. cena zbytu rostbefu (mięsa wołowego z kością) wynosiła 15,91 zł/kg, a jego cena detaliczna 17,61 zł/kg i były odpowiednio o 4,8 i 2,6% wyższe niż w lipcu 2006 r. Relacje ceny detalicznej mięsa wołowego do ceny skupu żywca wołowego podwyższyły się z 4,42 w maju br. do 4,54 w lipcu br. i cen zbytu z 3,99 do 4,01.

W lipcu 2007 r. skup żywca wołowego wyniósł 13,7 tys. ton i w ciągu ostatnich trzech miesięcy br. obniżył się o ok. 16%. Produkcja przemysłowa z zakładów zatrudniających powyżej 50 osób zmniejszyła się w tym okresie o ok. 11% (z 13,0 do 11,8 tys. ton). Mimo mniejszej produkcji przemysłowej, eksport mięsa wołowego wahał się od 10,4 do 11,8 tys. ton w ciągu miesiąca. Wskazuje to na mniejszy popyt na rynku krajowym na ten gatunek mięsa, zwłaszcza że w tym okresie rosły jego ceny detaliczne.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie	Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny	
		ogółem	żywiec	mięso		
I-XII 2004	255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8	
I-XII 2005 ^c	204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7	
2006	I	10,0	11,7	2,5	9,0	0,6
	II	12,2	11,5	2,4	9,0	0,3
	III	14,9	18,5	4,5	13,8	0,7
	IV	13,0	14,6	3,2	10,5	1,7
	V	15,0	18,1	3,3	14,0	1,2
	VI	12,9	15,1	2,7	9,8	0,5
	VII	13,3	14,5	2,3	10,6	0,8
	VIII	13,0	13,0	2,8	9,8	0,5
	IX	13,8	14,2	2,0	11,4	0,7
	X	15,4	11,0	1,5	9,3	0,2
	XI	16,2	13,0	1,4	10,8	0,3
	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	I	15,6	11,5	1,1	9,7	0,7
	II	15,1	13,0	1,2	11,4	0,6
	III	17,5	14,2	1,8	12,4	0,5
	IV	14,3	13,3	2,0	10,6	0,7
	V	16,3	14,2	2,4	11,8	-
	VI	14,9	12,9	2,5	10,4	-
	VII	13,7	-	-	-	-

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie	Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością		
					zbytu	detalicznej	
2006	I	3,93	10,60	14,67	16,95	3,73	4,31
	II	4,12	11,35	14,83	16,96	3,59	4,12
	III	4,18	11,53	14,95	17,05	3,57	4,08
	IV	4,19	11,18	15,01	17,05	3,58	4,07
	V	4,17	10,82	15,05	17,13	3,61	4,11
	VI	4,23	10,66	15,13	17,13	3,57	4,05
	VII	4,10	11,25	15,17	17,15	3,70	4,18
	VIII	4,08	9,56	15,32	17,27	3,75	4,23
	IX	4,15	9,56	15,36	17,25	3,70	4,15
	X	4,05	8,95	15,35	17,17	3,79	4,24
	XI	3,93	9,20	15,37	17,18	3,91	4,37
	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	I	4,08	9,47	15,62	17,11	3,82	4,19
	II	4,20	9,66	15,64	17,19	3,72	4,09
	III	4,17	9,95	15,65	17,27	3,75	4,14
	IV	4,09	9,31	15,71	17,37	3,84	4,24
	V	3,94	8,17	15,72	17,43	3,99	4,42
	VI	3,91	8,10	15,73	17,43	4,02	4,46
	VII	3,88	8,21	15,91	17,61	4,01	4,54
w % ceny	sprzed roku	94,6	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	99,2	-	-	-	-	-

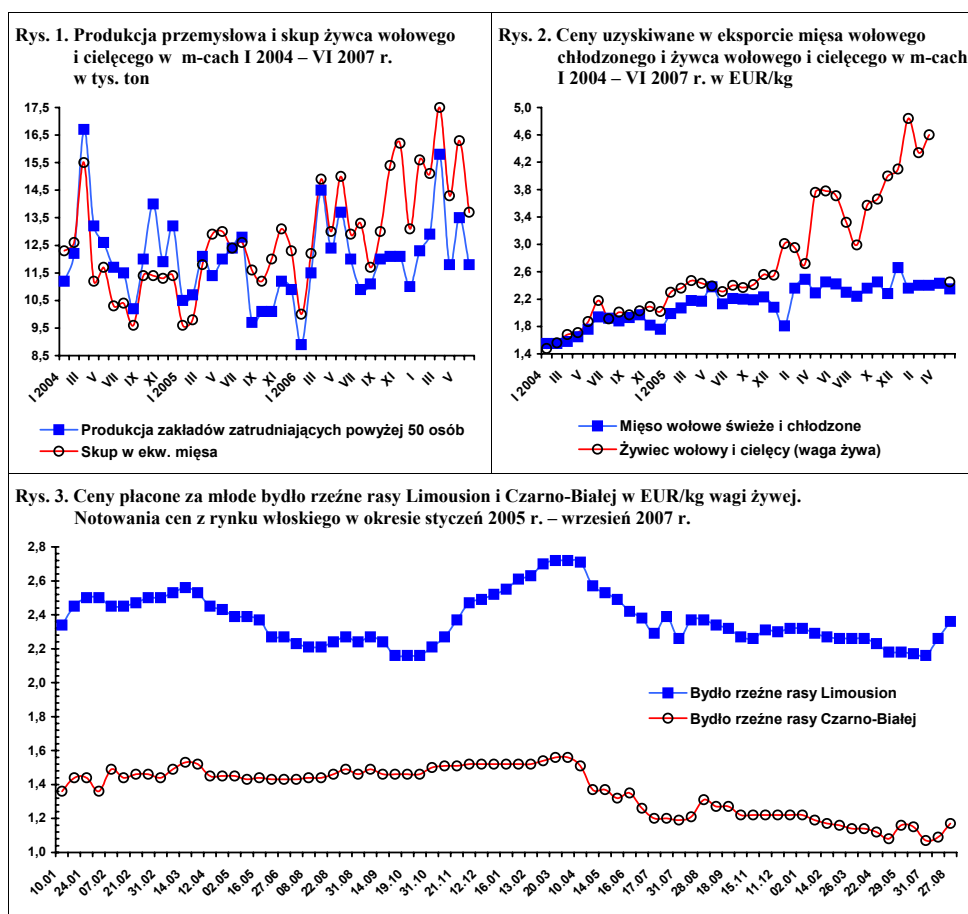
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	XII 2006	I 2007	II 2007	III 2007	IV 2007	V 2007	VI 2007	VII 2007	VIII 2007
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,04	4,27	4,38	4,27	4,22	4,01	4,02	3,98	4,17
Buhaje	4,40	4,80	4,78	4,69	4,59	4,44	4,49	4,30	4,64
Krowy	3,17	3,32	3,45	3,45	3,41	3,31	3,31	3,30	3,44
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	9,60	9,53	9,73	9,67	9,58	8,16	8,48	8,44	8,63
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	9 815	9 914	9 772	9 515	9 602	9 126	9 074	9 040	9 149
Ćwierci z krów rzeźnych	6 598	7 244	7 375	7 419	7 266	7 127	7 175	6 931	7 470
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	311,9	314,2	314,7	309,4	306,6	295,0	282,8	286,3	291,4
Polska	246,6	244,3	243,8	241,1	244,8	247,5	232,5	231,3	238,8

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Źródło: Na podstawie danych FAMMU.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

Niemожność natychmiastowego dostosowania się popytu do podaży lub odwrotnie powoduje, że naturalną konsekwencją wzrostu produkcji jest spadek cen bądź ich wzrost w wypadku spadku produkcji. Z sytuacją tą nie radzono sobie zarówno przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, kiedy w grę mogła wchodzić niezależna interwencja na rynku, jak i po przystąpieniu do Unii Europejskiej, które dało nam szeroki i swobodny dostęp do dużego rynku, ale pozbawiło w zamian samodzielnego decydowania o interwencji.

W 2006 r., mimo znacznie wyższej produkcji, przeciętna cena skupu trzody w Polsce wynosiła 3,56 zł/kg wagi żywej i była niższa aniżeli w 2005 r. o 6,8%. Stosunkowo mały spadek cen był rezultatem dość wysokich cen w pozostałych liczących się na rynku wieprzowiny krajach wspólnego rynku, które były wyższe aniżeli w 2005 r. o 4,5%. W rezultacie odmiennych tendencji w rozwoju cen konkurencyjność polskiej wieprzowiny w I półroczu 2006 r. wzrosła o około dziesięć punktów procentowych w porównaniu z I półroczem 2005 r.

W II półroczu 2006 r., ceny skupu trzody w Polsce były niższe niż w II półroczu 2005 r. o 3%, natomiast w Unii wzrosły one w tym okresie o 6%. Ceny trzody w Polsce były wówczas nadal niższe niż w Unii Europejskiej w przeciwieństwie do II półrocza 2005 r.

W I półroczu 2007 r. przeciętna cena skupu trzody w Polsce wynosiła 3,29 wobec 3,38 zł/kg w I półroczu 2006 r., a więc była niższa o 3%. W III kwartale ceny skupu kształtowały się na poziomie nieco powyżej 4 zł, a więc takim samym jak w ubiegłym roku o tej porze.

Ocenia się, że ze względu na przewidywany spadek podaży, w IV kwartale przeciętna cena skupu wyniesie ok. 3,80 zł/kg i będzie wyższa o ok. 10% niż w IV kwartale 2006 roku. Na podobnym poziomie ceny skupu trzody kształtować się będą również w I półroczu 2008 r. i będą wyższe niż w I półroczu 2007 r. o ok. 25%. W obu tych okresach, podobnie jak w III kwartale 2007 r., ceny w Polsce wyrażone w euro będą zbliżone do przeciętnych cen w Unii Europejskiej.

W I kwartale 2007 r. dane meldunkowe wskazywały bardzo wysoki wzrost skupu trzody w porównaniu z I kwartałem 2006 r., bo w granicach 15-25%. Jednakże w kolejnych miesiącach wskaźnik zmian tego skupu systematycznie malał i w czerwcu miał już wartość ujemną (spadek o 5,3%). Według pełnej sprawozdawczości okazało się, że w I półroczu 2007 r. skup trzody chlewnej był wyższy o 8,3% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^c		Import mięsa, podrobów i przetworów ^c		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	
2006 I-XII	2146,3	110,3	349,2	143,7	174,4	88,6	174,8
I	109,6	128,3	20,3	132,7	13,5	137,8	6,8
II	105,3	110,3	22,6	143,0	12,4	100,0	10,2
III	122,0	105,2	26,3	137,7	18,2	129,0	8,1
IV	114,4	111,6	25,1	127,4	13,3	114,7	11,8
V	128,8	111,1	30,3	137,7	14,0	121,7	16,3
VI	114,2	101,0	34,6	136,8	14,0	114,9	20,6
I-VI	1030,5	109,4	159,2	159,2	85,4	125,6	73,8
VII	107,2	103,0	31,6	124,4	14,6	91,3	17,0
VIII	124,7	111,6	29,2	111,9	19,1	89,3	10,1
IX	112,0	111,4	32,5	119,5	14,1	60,5	18,4
X	132,8	122,4	35,4	155,3	13,3	58,6	22,1
XI	126,6	115,2	34,9	146,6	15,3	71,8	19,6
XII	128,7	110,7	26,4	104,8	12,4	68,9	14,0
2007 I	137,4	125,4	31,2	153,4	12,1	89,6	19,1
II	128,0	121,4	28,9	127,9	12,5	100,8	16,4
III	140,9	115,5	30,3	115,2	19,8	108,8	10,5
IV	119,7	104,6	24,4	97,2	12,1	91,0	12,3
V	131,9	102,4	26,4	87,1	12,3	87,9	14,1
VI	108,1	94,7	22,1	63,9	14,0	100,0	8,1
I-VI	1116,0	108,3	163,3	102,6	82,8	97,0	80,5
VII	117,5	109,6	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki

^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w ekwiwalencie mięsa

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: Żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2005 IX	4,13	31,85	13,0	80,7	5,2	162,00		130
X	3,90	33,23	11,7	80,6	4,8	161,70		127
XI	3,60	33,00	10,9	80,3	4,3	161,70		126
XII	3,60	33,16	10,9	80,2	4,4	161,70		124
2006 I	3,41	31,28	10,2	79,50	4,3	160,92	2,1	123
II	3,24	33,90	9,6	79,44	4,1	160,64	2,0	115
III	3,39	36,20	9,3	78,12	4,3	161,06	2,1	120
IV	3,34	37,92	8,8	77,99	4,3	161,05	2,1	117
V	3,35	37,54	8,9	76,82	4,4	160,53	2,1	114
VI	3,56	37,32	9,5	76,68	4,6	159,28	2,2	106
VII	3,92	37,78	10,4	76,80	5,1	158,26	2,5	106
VIII	4,28	40,85	10,5	76,57	5,6	157,72	2,7	106
IX	4,12	47,68	8,6	77,96	5,3	158,48	2,6	104
X	3,75	51,25	7,3	79,27	4,7	158,43	2,4	97
XI	3,43	51,95	6,6	80,54	4,3	158,21	2,2	92
XII	3,29	53,98	6,1	82,02	4,0	158,27	2,1	86
2007 I	3,16	58,43	5,4	86,03	3,7	159,35	2,0	85
II	3,26	65,13	5,0	89,00	3,7	160,76	2,0	80
III	3,29	65,03	5,1	91,80	3,6	161,92	2,0	80
IV	3,32	64,33	5,2	96,07	3,5	162,12	2,0	84
V	3,22	65,33	4,9	93,43	3,4	160,96	2,0	84
VI	3,51	63,87	5,5	93,53	3,8	160,91	2,2	78
VII	3,95	60,82	6,5	93,71	4,2	160,90	2,4	95

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu			
		Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy Toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	
2005	VII	4,82	11,71	15,67	9,83	13,16	19,74	11,84	112,4	126,0	120,4
	VIII	5,21	12,01	15,76	9,93	13,49	19,88	11,90	112,3	126,1	119,8
	IX	5,49	12,11	15,79	9,92	13,67	19,95	11,93	112,9	126,3	120,3
	X	5,11	11,98	15,64	9,91	13,56	19,84	11,92	113,2	126,9	120,3
	XI	4,72	11,73	15,55	9,85	13,44	19,80	11,84	114,6	127,3	120,2
	XII	4,72	11,60	15,38	9,67	13,07	19,67	11,82	112,7	127,9	122,2
2006	I	4,47	11,38	15,42	9,37	12,93	19,79	11,81	113,6	128,3	126,0
	II	4,25	11,07	15,57	9,14	12,61	19,64	11,80	113,9	126,1	129,0
	III	4,45	11,02	15,48	9,08	12,29	19,47	11,70	111,5	125,8	128,9
	IV	4,38	11,18	15,34	9,03	12,46	19,12	11,78	111,4	124,6	130,5
	V	4,39	11,22	15,45	9,03	12,53	19,19	11,67	111,7	124,2	129,2
	VI	4,66	11,47	15,53	9,08	12,45	19,22	11,62	108,5	123,8	128,0
	VII	5,14	12,08	15,75	9,16	13,05	19,46	11,71	108,0	123,6	127,8
	VIII	5,59	12,84	16,16	9,33	13,74	19,86	11,84	107,0	122,9	126,9
	IX	5,38	12,88	16,24	9,36	14,28	20,07	12,02	110,9	123,6	128,4
	X	4,91	12,51	16,17	9,24	13,98	20,08	11,98	111,8	128,6	129,7
	XI	4,49	12,11	16,05	9,34	13,61	20,10	11,94	112,4	125,2	127,8
	XII	4,31	11,88	15,82	9,25	13,21	19,72	11,77	111,2	124,7	127,2
2007	I	4,14	11,52	15,46	9,49	13,09	19,69	11,73	113,6	127,4	123,6
	II	4,27	11,37	15,42	9,41	12,75	19,62	11,58	112,1	127,2	123,1
	III	4,31	11,36	15,47	9,40	12,70	19,56	11,69	111,8	126,4	124,4
	IV	4,35	11,45	15,40	9,38	12,77	19,39	11,69	111,5	125,9	124,6
	V	4,22	11,39	15,48	9,34	12,78	19,44	11,66	112,2	125,6	124,8
	VI	4,60	11,77	15,72	9,44	12,87	19,45	11,71	109,3	123,7	124,0
	VII	5,18	12,48	16,10	9,72	13,88	19,95	11,89	111,2	123,9	122,3

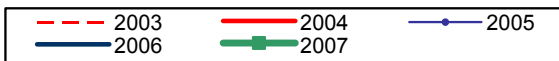
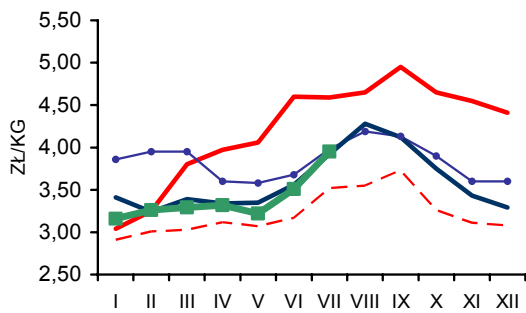
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

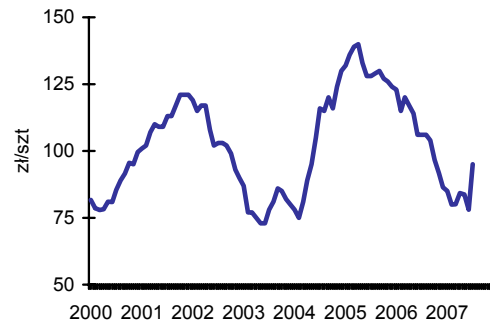
Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:			
					UE-25	Niemczech	Danii	
2005	IX	142,92	145,94	148,51	124,70	102,1	98,3	117,0
	X	137,06	138,71	144,68	122,15	101,2	95,9	113,6
	XI	136,22	129,17	146,40	123,73	92,8	88,2	104,4
	XII	139,58	130,89	150,96	122,73	93,8	86,7	106,6
2006	I	136,59	125,26	141,62	116,58	91,7	88,4	107,4
	II	138,73	120,92	143,46	118,05	87,2	84,3	102,4
	III	141,81	122,67	149,77	121,05	86,5	81,9	101,3
	IV	141,80	121,19	151,22	126,73	85,5	80,1	95,6
	V	141,96	122,16	151,73	128,47	86,3	80,9	95,2
	VI	152,66	125,43	165,65	133,65	81,4	74,4	93,3
	VII	157,30	138,36	168,48	135,99	88,0	82,2	101,7
	VIII	162,97	152,15	176,38	137,78	93,8	86,5	110,4
	IX	156,39	143,96	164,19	138,86	92,1	87,7	103,7
	X	143,63	132,88	150,65	132,48	92,5	88,2	100,3
	XI	136,86	124,31	144,25	126,78	90,8	86,2	98,1
	XII	132,99	118,72	140,41	122,26	89,3	84,6	97,1
2007	I	128,52	113,79	129,45	116,45	88,5	87,9	97,7
	II	130,03	115,58	135,04	116,45	88,9	85,6	99,3
	III	128,96	118,23	130,43	114,84	91,7	90,6	103,0
	IV	129,32	119,64	132,21	111,72	92,5	90,5	107,1
	V	131,71	118,16	137,97	115,01	89,8	85,6	102,7
	VI	139,38	128,88	142,63	117,25	92,5	90,4	109,9
	VII	146,07	144,83	150,57	121,64	99,2	96,2	119,1
	VIII	146,50	148,30	150,10	123,10	101,2	98,8	120,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

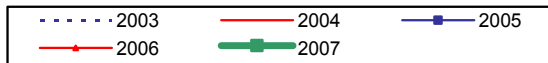
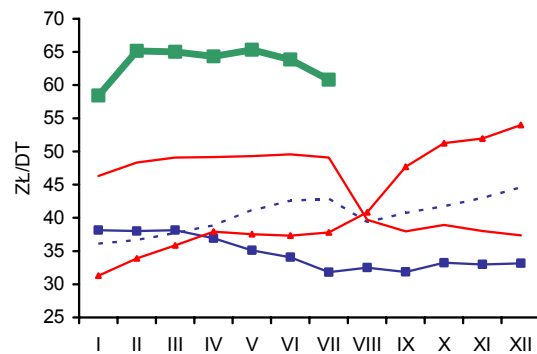
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

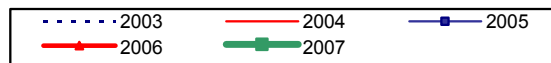
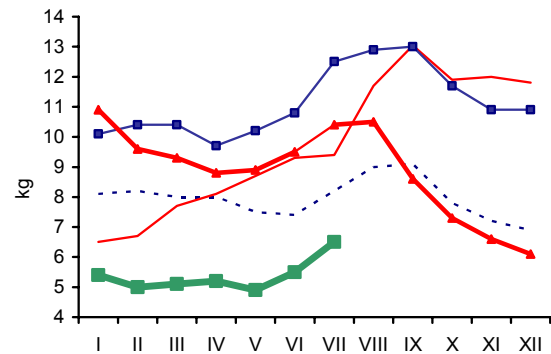
Rys. 2. Ceny prosiąt w Polsce

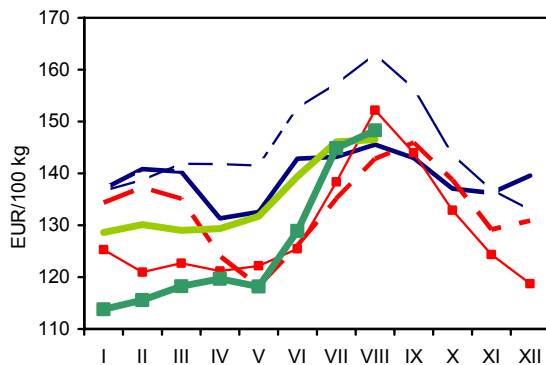
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

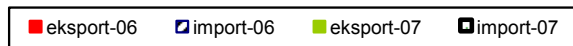
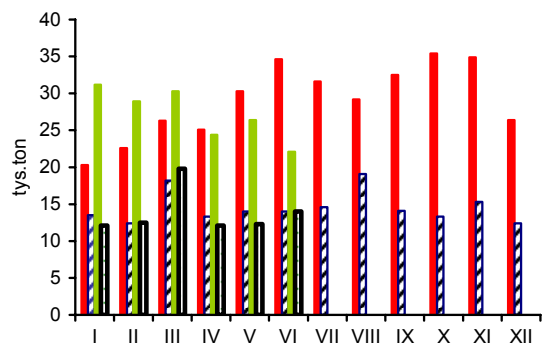
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

Od stycznia do lipca 2007 r. w dużych zakładach drobiarskich, zatrudniających powyżej 50 pracowników wyprodukowano 635 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 0,5% więcej niż w analogicznym okresie 2006 r. W poszczególnych miesiącach występowały znacznie większe wahania poziomu produkcji niż w roku poprzednim.

Ze wstępnych danych o eksporcie w pierwszym półroczu 2007 r. wynika, że pomimo silnego wzrostu cen na polskim rynku drobiarskim, utrzymuje się dobra koniunktura dla wywozu. W okresie od stycznia do czerwca wyeksportowano ok. 103 tys. ton mięsa bez przetworów drobiowych, a więc o 17,5% powyżej wolumenu eksportu w tym samym okresie roku poprzedniego. Tradycyjnie największym rynkiem zbytu były Niemcy (ok. 28% polskiej sprzedaży zagranicznej). Z wstępnych danych wynika, iż bardzo intensywnie rozwija się zbyt w kierunku Litwy, Ukrainy oraz Hongkongu. W grupie czołowych rynków zbytu pojawiła się w tym roku również Rumunia. Jednocześnie import mięsa drobiowego wraz z przetworami obniżył się o 33% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku, tj. do ok. 24 tys. ton.

Pomimo, że od września 2006 r. obserwuje się powolny wzrost cen mieszanek paszowych dla drobiu, poprawia się opłacalność tuczu kurcząt brojlerów, która w 2006 r. była bardzo niska. Według danych GUS przeciętna cena mieszanki sypkiej dla kurcząt hodowlanych zwiększyła się od stycznia do czerwca br. o 8,7%. W tym czasie przeciętne ceny skupu kurcząt brojlerów wzrosły o 24%.

Od lutego 2007 r. zwiększała się produkcja piskląt towarowych w relacji do ostatnich miesięcy roku poprzedniego. Pomimo to przemysłowa produkcja drobiu pozostawała na względnie stabilnym poziomie, co świadczyć może o wzroście ubojów pozaprzemysłowych. Ceny zbytu na rynku drobiarskim w pierwszym półroczu 2007 r. wy-

kazywały silną tendencję wzrostową. Podwyżki na tym rynku nastąpiły po okresie silnego trendu spadkowego cen w drugiej połowie 2006 r. Od grudnia 2006 r. do czerwca 2007 r. tuszki kurcząt patroszonych podrożały o 58%. W lipcu tempo wzrostu cen tuszek wyraźnie zmalało, a w sierpniu ceny nie zmieniły się. Nadal drożały natomiast asortymenty o wyższym stopniu przetworzenia, np. filety z piersi kurczaka.

Na rynku indyków, od maja 2006 r. do maja 2007 r., ceny płacone hodowcom systematycznie, chociaż powoli rosły. W pierwszym półroczu (relacja czerwca 2007 r. do grudnia 2006 r.) zwiększyły się one o 12%. Równocześnie ceny zbytu wzrosły o 18%. Od czerwca do sierpnia br. wahania cen skupu są różnokierunkowe. Ceny zbytu natomiast nadal intensywnie rosną. W sierpniu filety z piersi indyczej podrożały o 5%.

W minionym półroczu Polska nadal należała do najtańszych producentów mięsa drobiowego w Unii Europejskiej. Jednakże wskutek podwyżek cen drobiu w Polsce znacząco zmniejszyła się przewaga cenowa polskich eksporterów. W grudniu 2006 r. polskie ceny wyrażone w EUR stanowiły 59% przeciętnej ceny unijnej; a w lipcu 2007 r. 81%. Od grudnia 2006. do lipca 2007 r. średnia cena tuszki kurczęcia w UE w przeliczeniu na EUR zwiększyła się o 15%, podczas gdy w Polsce o 55%. Do najdroższych producentów należą Niemcy. W lipcu średnia cena sprzedaży tuszki kurczaka w Polsce stanowiła 65% ceny niemieckiej. Od początku 2007 r. zmniejszył się też dystans pomiędzy polską średnią ceną zbytu, a ceną silnego polskiego konkurenta – Czech. W lipcu 2007 r. tuszka kurczaka w Polsce była tańsza niż w Czechach tylko o 8%, podczas gdy w grudniu 2006 r. o 27%.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007
I	55,2	62,0	74,4	89,1	93,7
II	57,2	58,1	71,0	84,0	79,7
III	59,2	68,2	84,9	94,3	94,9
IV	62,1	68,3	82,7	83,7	89,2
V	57,8	69,0	77,8	91,6	96,2
VI	56,8	66,2	79,6	94,1	86,4
VII	63,6	68,4	82,9	91,3	93,4
VIII	61,0	70,8	86,3	94,4	
IX	65,1	73,5	87,3	94,9	
X	67,1	76,4	91,4	101	
XI	58,9	71,4	91,6	97,2	
XII	62,1	75,3	90,9	90,4	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2006	2007 ^a	2005	2007 ^a
I	7 049	4 202	15 054	20 270
II	8 154	4 052	13 706	16 381
III	6 262	4 516	14 041	17 726
IV	4 982	3 556	12 071	17 163
V	6 362	4 445	16 576	16 407
VI	2 649	3 091	16 250	15 133
VII	3 974		16 403	
VIII	7 298		16 402	
IX	5 098		19 326	
X	3 974		25 019	
XI	3 729		24 401	
XII	10 593		18 333	
RAZEM	70 124		207 582	

^a dane nieostateczne (na dzień 5 września 2007 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
I	1,41	1,46	1,46	0,20	0,20	0,21
II	1,46	1,47	1,48	0,21	0,21	0,20
III	1,54	1,55	1,54	0,22	0,22	0,22
IV	1,62	1,67	1,60	0,22	0,22	0,22

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt hodowlanych sypka granulowana lub kruszonka (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^a		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I	1082	1114	1,04	1,04	2,4	2,61	3,61	4,26	4,53	5,52
II	1081	1156	1,05	1,08	2,43	2,97	3,66	5,11	4,71	5,97
III	1073	1190	1,01	1,12	2,34	3,08	3,54	5,05	4,27	6,43
IV	1065	1205	1,02	1,15	2,40	2,99	3,76	4,68	4,51	6,09
V	1062	1209	1,05	1,16	2,40	3,00	3,89	5,15	5,25	6,21
VI	1060	1210	1,06	1,16	2,48	3,24	4,07	5,67	5,17	6,70
VII	1057	1210	1,03		2,54	3,29	4,50	5,29	5,19	7,06
VIII	1057		1,04		2,72	3,29	4,75	5,44	5,91	
IX	1069		1,06		2,55		3,89		5,34	
X	1070		0,96		2,45		3,72		4,80	
XI	1078		1,00		2,38		3,46		4,62	
XII	1087		1,01		2,39		3,59		4,50	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I	5,80	5,20	3,55	4,21	6,13	6,54
II	5,90	5,20	3,51	4,36	6,13	6,61
III	5,90	5,40	3,25	4,53	5,85	6,82
IV	5,90	5,60	3,29	4,67	5,59	7,09
V	5,60	5,60	3,43	4,75	6,04	6,96
VI	5,60	5,60	3,60	4,61	6,02	6,94
VII	5,60		3,59	4,58	5,78	6,90
VIII	5,60		3,65	4,62	5,86	7,06
IX	5,60		4,12		6,15	
X	5,60		4,22		6,36	
XI	5,50		4,17		6,45	
XII	5,50		4,10		6,76	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

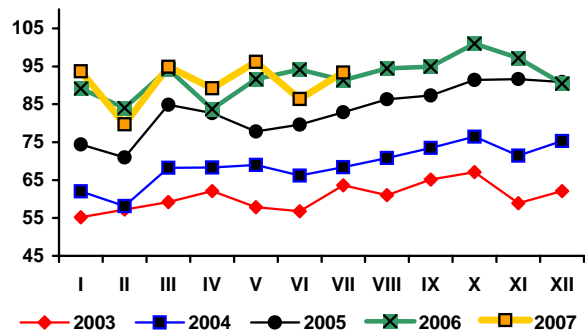
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

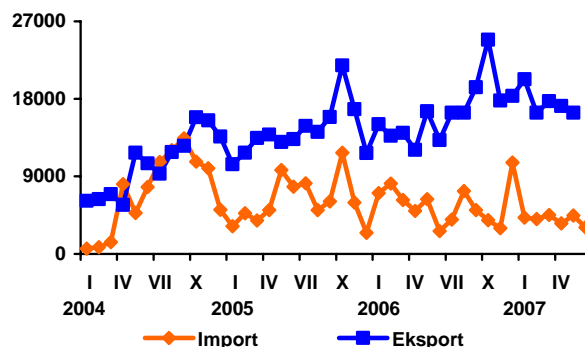
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2006 VI	104,04	173,17	127,96	140,86	198,27	135,00	176,17	164,55
VII	110,52	175,00	128,82	139,28	197,19	136,29	178,84	166,37
VIII	123,70	175,00	130,57	142,99	191,94	140,00	179,34	167,71
IX	101,29	177,25	128,51	147,53	188,53	141,00	169,91	161,17
X	96,38	181,37	127,83	154,08	185,00	145,00	173,30	159,37
XI	94,53	183,33	129,78	156,01	185,00	145,00	175,52	162,09
XII	96,00	186,50	132,20	159,95	185,00	145,00	178,09	163,57
2007 I	115,79	192,31	128,59	168,59	185,00	150,48	167,31	160,63
II	130,70	196,89	130,57	168,99	185,00	155,00	164,07	162,96
III	134,92	201,9	137,41	175,5	185,97	159,2	171,93	168,18
IV	125,59	207,67	144,77	176,39	190,87	162,67	187,03	170,19
V	135,26	215,77	148,63	173,44	197,85	170,00	192,04	177,62
VI	150,08	227,5	154,37	171,82	200,00	173,33	183,16	178,45
VII	148,98	228,00	161,58	186,87	200,00	175,00	185,83	184,58

Źródło: Dane MRiRW.

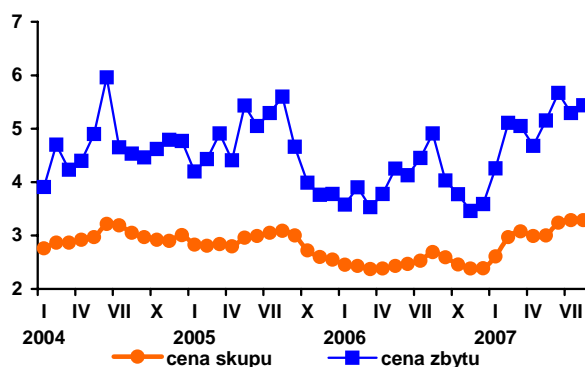
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

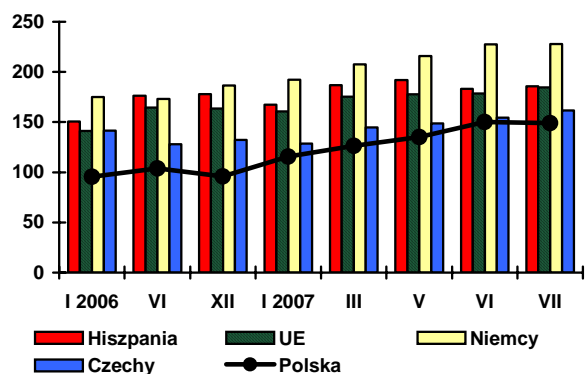
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

W pierwszym półroczu 2007 r., podobnie jak w 2006 r., krajowy rynek jaj konsumpcyjnych był bardzo niestabilny. Występowały na nim krótkookresowe silne wahania cenowe. Średnia cena zbytu jaj ogółem od stycznia do czerwca 2007 r. wyniosła 22,92 zł/100sztuk; kształtowała się więc na wyższym o 5% poziomie niż w tym samym okresie roku poprzedniego. W relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku, w pierwszym półroczu 2007 r. podrożały jaja wszystkich klas wagowych, z wyjątkiem klasy S, których przeciętna cena obniżyła się o 1,3%. W okresie letnim utrzymywała się wzrostowa tendencja cenowa. Średnia cena jaj w sierpniu była o 3,7% wyższa niż w miesiącu poprzednim. Podrożały jaja we wszystkich grupach wagowych, z wyjątkiem jaj najmniejszych klasy S, których ceny pozostały na poziomie z lipca br. Najsilniej wzrosły ceny jaj największych XL o 6,1%, następnie L (4,6%) oraz M (4,1%).

Jeszcze silniejsza niestabilność cen występowała w skupie jaj do przetwórstwa. Od listopada 2006 r. ceny jaj do przetwórstwa osiągają poziom znacząco wyższy niż średnio w 2006 r., jednakże miesięczne zmiany miały charakter silnie skokowy. W lipcu i sierpniu ceny skupu jaj silnie wzrosły. W lipcu zakłady przetwórcze skupowały jaja po cenach o 16,3% wyższych niż w miesiącu poprzednim. W sierpniu nastąpił dalszy przyrost cen o 4,7%.

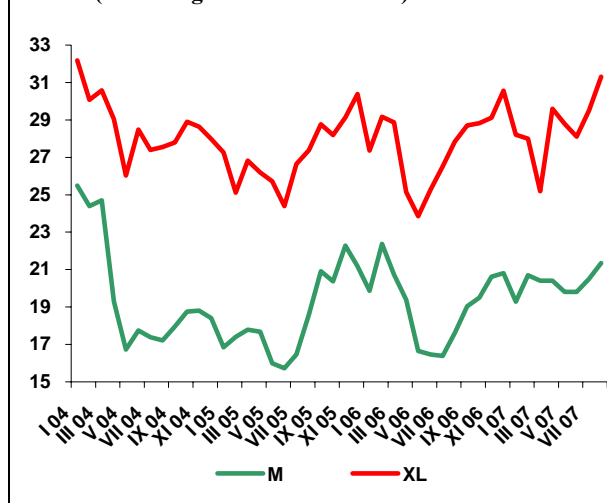
Według wstępnych danych w pierwszym półroczu 2007 r. wystąpiła bardzo silna tendencja wzrostowa w eksporcie w relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku (o 38%).

W 2006 r. eksport jaj świeżych był o 16% wyższy niż w 2005 r. Wyniósł on ponad 57 tys. ton jaj świeżych. Do największych odbiorców należały Niemcy i Czechy (ok. 45% eksportu świeżych jaj ogółem).

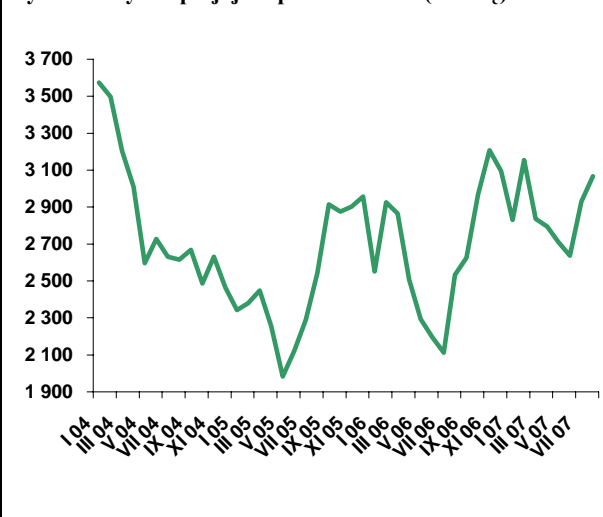
Znacząco obniżył się import. W pierwszym półroczu 2007 r. za granicą zakupiono o 16% mniej jaj świeżych niż w tym samym okresie roku poprzedniego. W całym 2006 r. import jaj świeżych wyniósł 8,6 tys. ton. Wolumen importu był bardzo zmienny w poszczególnych miesiącach, wahając się od ponad 1600 ton w lutym do ok. 300 ton w maju. Bardziej stabilne były obroty przetworami z jaj. W 2006 r. Polska wyeksportowała 3,7 tys. ton przetworów z jaj – głównie do krajów Unii Europejskiej.

Od stycznia do lipca 2007 r. przeciętne ceny jaj konsumpcyjnych w Unii Europejskiej w przeliczeniu na EUR obniżyły się o 3,7%. W Polsce w tym okresie występowała tendencja odwrotna – jaja podrożały o 4,8%. Spowodowało to powiększenie dystansu cenowego pomiędzy Polską i głównymi producentami jaj w Europie. W lipcu średnia cena polskich jaj przewyższała średnią unijną o 1,8%. Jednakże w relacji do głównych konkurentów w sprzedaży na rynku unijnym różnice te były znacznie większe. Cena zbytu jaj w Polsce była o 22% wyższa niż w Czechach i o 12% większa niż w Słowacji. Najtańszym producentem w lipcu były Czechy, gdzie za 100 kg jaj klasy L i M płacono 82,09 EUR.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a
I	456	463	5 580	5 967	225	262	253	557
II	1 660	410	4 751	5 357	229	292	287	550
III	1 058	462	4 894	5 529	318	307	194	570
IV	383	804	3 544	6 588	247	226	167	387
V	313	1 116	5 532	7 594	142	203	415	636
VI	443	372	4 377	8 684	120	146	483	826
VII	592		4 697		123		468	
VIII	1 055		4 484		178		536	
IX	676		3 881		462		310	
X	464		5 526		215		617	
XI	972		5 473		251		483	
XII	533		4 674		260		279	
RAZEM	8 605		57 413		2 770		4 492	

^a dane nieostateczne (na dzień 5 września 2007 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I	27,37	28,21	22,08	23,83	19,86	19,28	19,51	18,27
II	29,17	28,00	24,98	24,60	22,38	20,70	19,98	20,20
III	28,87	25,20	25,89	24,40	20,73	20,40	19,61	19,10
IV	25,15	29,60	24,28	25,10	19,39	20,40	20,92	19,10
V	23,86	28,80	19,59	25,30	16,65	19,80	15,76	18,30
VI	25,28	28,10	18,95	26,60	16,47	19,80	17,53	17,00
VII	26,51	29,50	20,41	24,70	16,39	20,50	16,21	17,40
VIII	27,84	31,30	23,50	25,85	17,61	21,35	17,25	17,00
IX	28,70		24,67		19,03		16,43	
X	28,83		23,16		19,50		17,14	
XI	29,12		25,57		20,62		19,25	
XII	30,57		25,70		20,80		18,50	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2006 VI	79,40	72,92	70,13	71,92	68,39	85,31
VII	87,32	71,88	79,77	73,72	81,13	89,68
VIII	93,22	82,12	89,15	92,08	90,17	98,75
IX	93,22	82,12	89,15	92,08	90,33	98,81
X	95,1	89,65	91,88	90,25	94,97	101,92
XI	100,41	96,56	99,35	102,30	102,42	108,44
XII	103,14	98,77	97,96	98,87	99,54	108,28
2007 I	95,59	93,50	90,64	88,65	84,35	102,14
II	97,07	92,08	97,38	93,46	89,64	104,27
III	102,43	92,08	103,25	97,15	91,24	107,29
IV	99,98	84,34	92,38	91,86	77,69	101,83
V	98,62	84,91	86,18	83,56	76,46	94,16
VI	96,38	83,14	87,73	90,44	78,80	96,50
VII	100,20	82,09	94,94	91,78	89,48	98,39

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

Ceny skupu żywca baraniego w Polsce sukcesywnie maleją od dłuższego czasu. W I kwartale 2007 r. przeciętna cena skupu wynosiła 5,72 zł/kg i była niższa niż w dwu poprzednich latach o tej porze odpowiednio o 15 i 16%. W II kwartale 2007 r. ukształtowała się ona na poziomie 5,57 zł/kg i była również niższa niż analogicznych okresach dwu poprzednich lat odpowiednio o 10 i 15%. W lipcu 2007 r. wyniosła ona zaledwie 4,64 zł/kg wobec 5,70 zł/kg w lipcu 2006 r. i 5,91 zł/kg w lipcu 2005 r.

Spadek cen, choć znacznie mniejszy, dotyczy całej Unii Europejskiej. W I półroczu 2007 r. przeciętna cena owiec ciężkich w UE-27 ukształtowała się na poziomie około 409 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o ok. 5% niższa aniżeli w I półroczu 2006 r. i zaledwie zbliżona do poziomu z I półroczu 2005 r. Przeciętna w UE-27 cena jagniąt wyniosła natomiast w I półroczu 2007 r. 533,7 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 3% niższa niż rok wcześniej i prawie taka sama jak w I półroczu 2005 r. W lipcu i w sierpniu ceny jagniąt były o kilkanaście procent niższe niż przed rokiem o tej porze, a owiec ciężkich o kilka procent.

Niskie ceny, a także niewielka ilość jagniąt na polskim rynku nie sprzyjają eksportowi. W I półroczu 2007 r., polski eksport owiec i mięsa baraniego wyniósł łącznie 530 ton wo-

bec 655 ton rok wcześniej. Przeciętna cena mięsa w eksporcie osiągnęła zaledwie 3,92 EUR/kg, wobec 6,50 EUR/kg rok wcześniej. O tak dużym obniżeniu tej ceny, decyduje obok spadku cen na unijnym rynku, także struktura polskiego eksportu. Jagnięta tak żywe jak i mrożone w postaci półtuszy odgrywają bowiem w tym eksporcie coraz mniejszą rolę.

Tymczasem niższe o kilkanaście procent ceny jagniąt w Nowej Zelandii i Australii sprzyjają unijnemu importowi z tych krajów. W I półroczu 2007 r. kraje Unii Europejskiej kupiły w Nowej Zelandii o kilka procent więcej mięsa jagnięcego niż rok wcześniej. Import z Australii ukształtował się w tym okresie na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego, z tym że w I kwartale był on wyższy o 3%, a w II kwartale, z uwagi na sezonowy wzrost cen australijskim rynku, był on o tyle samo niższy.

Wzrost importu nie dotyczy Polski. W I półroczu 2007 r. polski import żywca i mięsa baraniego wyniósł ok. 36 ton, wobec 85 ton rok wcześniej. Przeciętna cena w imporcie ukształtowała się w tym okresie na poziomie 7,98 EUR/kg i była zbliżona do ubiegłorocznej.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	Zmiana w % 2007/2006
I półrocze	1 305	1 434	1409	98,3
II półrocze	1 023	924	900	97,4
Rok	2 328	2 358	2309	97,9

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2006	39,9	72,9	146,7	269,4	83,4	42,9	78,2	58,2	41,6	28,7	7,0	145,9	1014,8 ^{S/}
2007	25,3	98,0	254,2	52,5	78,3	21,3	x	x	x	x	x	x	915,0 ^{P/}
miesiąc roku poprzedniego = 100	63,4	134,4	173,3	19,5	93,9	49,7	x	x	x	x	x	x	90,0
Import 2006	3,2	9,8	5,0	6,9	15,8	44,1	5,1	3,3	9,2	18,8	12,9	6,2	140,3 ^{S/}
2007	3,4	1,8	7,7	6,2	8,1	8,6	x	x	x	x	x	x	90,0 ^{P/}
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,3	18,4	154,0	89,9	51,3	19,5	x	x	x	x	x	x	64,3

S - szacunek P- prognoza

Źródło: Dane CIHZ, CAAC oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
2005/2006	6,17	5,52	5,71	5,14	8,18	6,94	6,95	6,27	6,45	6,09	6,04	5,70
2006/2007	5,32	5,35	4,89	5,56	6,72	5,69	4,73	6,75	6,14	5,33	5,24	4,64
miesiąc roku poprzedniego = 100	86,2	96,9	85,6	108,2	82,2	82,0	68,1	107,7	95,2	87,5	86,8	81,4

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową		Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
05.11.2006	-	-	-	-	5,54	1,45	11,8	3,08
03.12.2006	-	-	-	-	5,60	1,47	11,9	3,12
31.12.2006	8,99	2,35	19,13	4,99	5,54	1,45	11,8	3,08
2007 I	-	-	-	-	5,64	1,43	12,0	3,05
II	-	-	-	-	5,65	1,45	12,0	3,08
III	9,18	2,42	19,53	5,16	5,78	1,53	12,3	3,25
IV	9,00	2,36	19,15	5,01	5,65	1,48	12,0	3,14
V	-	-	-	-	5,29	1,40	11,3	2,99
VI	-	-	-	-	5,45	1,43	11,6	3,05
VII	-	-	-	-	5,17	1,37	11,0	2,92

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
2005	23,87	23,86	23,71	23,81	23,82	23,27	26,06	27,43	30,36	30,58	30,55	30,48
2006	30,48	30,99	29,34	28,47	31,76	31,95	30,77	30,77	30,65	30,83	30,69	31,01
miesiąc roku poprzedniego = 100	127,7	129,9	123,7	119,6	133,3	137,3	118,1	112,2	101,0	100,8	100,5	101,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
UE-25												
2005/2006	624,7	719,5	788,2	772,3	654,4	559,3	521,8	527,4	512,7	540,7	601,8	637,0
2006/2007	673,6	644,5	598,1	593,8	530,9	536,4	559,4	567,5	504,2	502,2	540,0	552,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	107,8	89,6	75,9	76,9	81,1	95,9	107,2	107,6	98,3	93,2	89,7	86,8
Włochy												
2005/2006	712,9	718,1	702,5	723,4	623,9	573,8	567,1	680,4	642,9	666,0	651,5	668,6
2006/2007	695,2	734,4	719,5	735,4	669,0	572,2	587,6	659,2	643,9	663,7	662,7	658,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	97,5	102,3	102,4	101,7	107,2	99,7	103,6	96,9	100,2	99,5	101,7	98,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
UE-25												
2005/2006	376,8	382,7	411,4	414,7	405,9	394,0	408,7	441,4	455,7	456,7	423,1	416,9
2006/2007	412,8	407,4	400,3	390,7	395,8	404,9	413,2	423,7	406,4	408,3	403,2	410,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,6	106,5	97,3	94,2	97,5	103,0	101,2	96,0	89,2	89,8	95,3	98,4
Wielka Brytania												
2005/2006	331,7	324,6	347,6	347,6	333,6	332,2	375,8	363,5	448,3	454,8	384,6	362,4
2006/2007	357,8	350,6	347,0	324,0	341,6	361,1	371,3	369,9	361,9	390,1	381,1	367,6
miesiąc roku poprzedniego = 100	107,9	108,0	99,8	93,2	102,4	108,7	98,8	101,8	80,7	86,1	99,1	101,4

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2005/2006 NZD/100 kg cwe	67,45	66,47	64,93	55,36	48,36	45,33	44,12	46,16	50,18	55,95	57,35	61,35
2006/2007 NZD/100 kg cwe	64,74	65,55	67,52	58,34	46,20	46,16	45,57	45,58	46,45	48,03	49,42	53,05
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,8	98,6	104,0	105,4	95,5	101,8	103,3	98,7	92,6	85,8	86,2	86,5

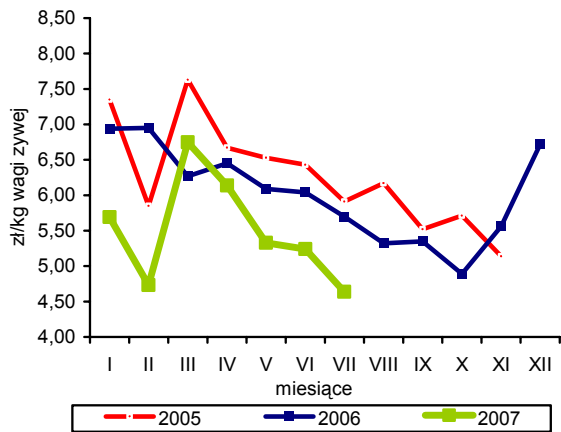
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

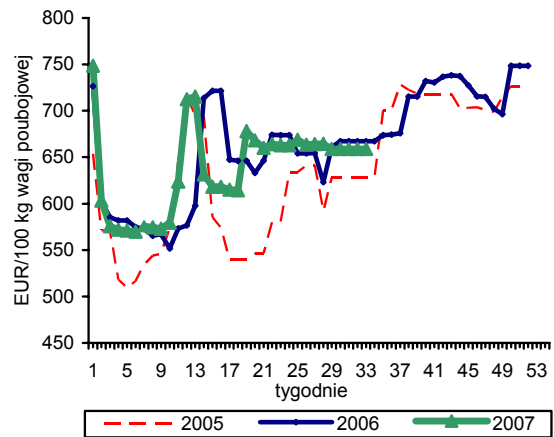
Wyszczególnienie	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2005/2006 AUD/100 kg cwe	384	366	356	346	351	369	346	342	346	350	364	367
2006/2007 AUD/100 kg cwe	315	308	289	290	306	339	337	338	365	384	372	322
miesiąc roku poprzedniego = 100	82,0	84,2	81,2	83,8	87,2	91,9	97,4	98,8	105,5	109,7	102,2	87,7

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

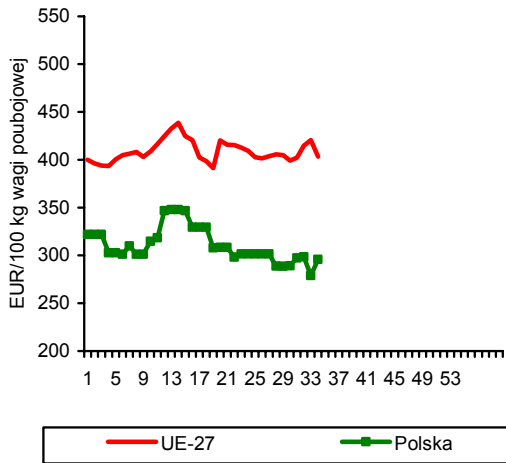
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

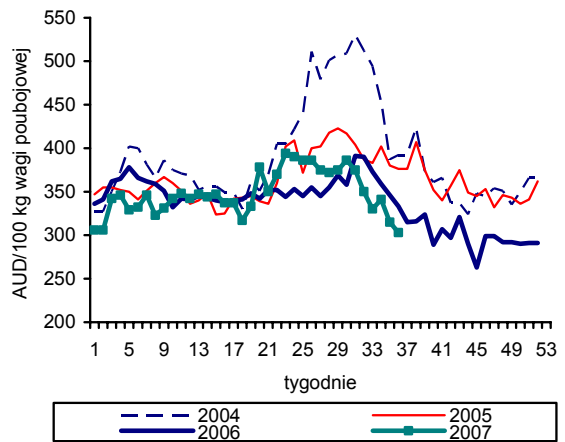
Rys. 4. Ceny jagniąt we Włoszech

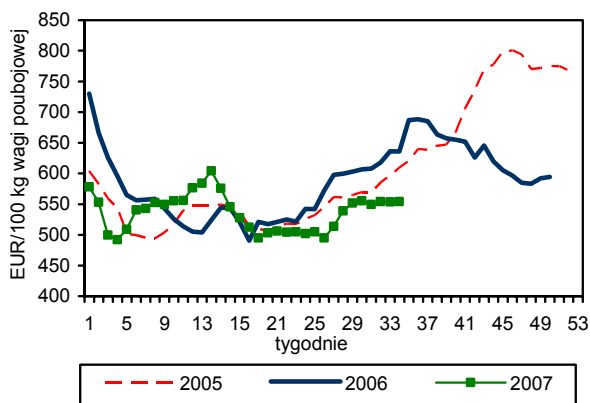
Rys. 2. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-25 i w Polsce

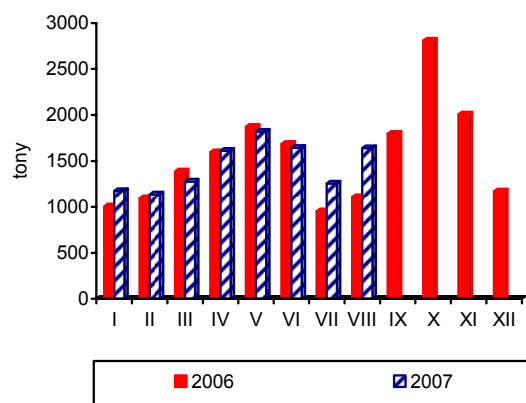
Rys. 5. Ceny jagniąt w Australii

Rys. 3. Ceny jagniąt w UE-25

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

W I półroczu 2007 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 71,0 tys. ton i były o 6,6% niższe niż przed rokiem. Mniejsze były także połowy ryb liczonych w sztukach: troci – 72,8 tys. sztuk (spadek o 21,8%) i łososi bałtyckich – 9,2 tys. sztuk (spadek o 11,7%). W strukturze połowów dominowały szproty, stanowiące ponad 72% wszystkich złowionych ryb. Mimo, że wolumen wyładunków szprotów w polskich portach był zbliżony do ubiegłorocznego (51,2 tys. ton – spadek o 1%) to udało się wykorzystać zaledwie 42% przyznanej Polsce kwoty. Według danych Ministerstwa Gospodarki Morskiej połowy kontrowersyjnych dorszy w okresie styczeń–czerwiec (a w zasadzie do połowy czerwca kiedy to rozpoczął się okres ochronnych) wyniosły tylko 7,3 tys. ton i w porównaniu z rokiem ubiegłym były o 19,8% niższe (analogicznie do obniżonej kwoty połowowej). Komisja Europejska nie zgadzając się z tymi danymi wprowadziła na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli i mimo starań strony polskiej utrzymuje całkowity zakaz połowów tego gatunku ryby do końca roku, mimo wykorzystania dostępnej kwoty tylko w połowie. Na bardzo niskim poziomie w roku bieżącym kształtują się połowy śledzi (6,4 tys. ton – spadek o 21,9%).

Produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających ponad 50 osób wyniosła w I półroczu 2007 133,4 tys. ton i była o 0,7% wyższa niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Spośród głównych grup produktowych zmniejszyło się przetwórstwo mrożonych filetów z ryb morskich (o 7,5% do 27,9 tys. ton) oraz ryb wędzonych (o 4,4% do 21,0 tys. ton). Wzrost zanotowano w przypadku konserwowanych i przetworzonych śledzi (o 4,4% do 44,4 tys. ton) oraz świeżych filetów z ryb morskich (o 44,7% do 5,8 tys. ton).

Po rekordowych dla obrotów handlowych rybami, przetworami rybnymi i owocami morza latach 2004–2006 w roku bieżącym nastąpiło wyraźne osłabienie koniunktury. W I półroczu 2007 r. eksport był co prawda jeszcze wyższy niż przed rokiem, jednak stymulowany był głównie przez wywóz produktów niekonsumpcyjnych (odpadów rybnych). Natomiast w przypadku importu odnotowano już kilkuprocentowy spadek obrotów. Eksport branży rybnej wyniósł w ciągu sześciu miesięcy br. 122,2 tys. ton o wartości 1 174 mln zł, tj. wzrost odpowiednio o 8,7% i spadek o 0,4%. Oprócz odpadów rybnych (wzrost wolumenu o 32,3%) znacząco zwiększył się także wywóz skorupiaków nieprzetworzonych (o 2,4-krotnie – sprzedaż kryła z po-

łowów dalekomorskich do Japonii) oraz ryb świeżych (o 70% – błękitków pochodzących również z wyładunków burtowych i sprzedawanych w portach Wysp Owczych). Obroty głównych pozycji polskiego eksportu – przetworów i konserw (śledzi) oraz ryb wędzonych (łososi) nieznacznie wzrosły (odpowiednio o 1,1 i 0,6%). Skutkiem restrykcji w połowach dorszy był natomiast wyraźny spadek wywozu filetów rybnych (o 17,6%). Większość produktów trafia na rynek unijny (81,8 % wolumenu oraz 91,1% wartości eksportu w tym do Niemiec odpowiednio 29,0 i 52,0%). Import surowców był niższy niż przed rokiem o 4,5% i wyniósł 158,7 tys. ton, przy wydatkach rządu 1 158 mln zł (spadek o 8,2%). Zmniejszył się przede wszystkim przywóz ryb mrożonych (o 12,8%) oraz mączek rybnych (o 41,8%), a wzrost przetworów i konserw (o 7%). Tradycyjnie najwięcej sprowadziliśmy śledzi (37,6 tys. ton – spadek o 14,1%), łososi (22,8 tys. ton – spadek o 3,8%) i makreli (17,2 tys. ton – spadek o 8,8%). W dalszym ciągu dynamicznie rośni import słodkowodnej pangii, który szacuje się na ok. 19 tys. ton (wzrost o ok. 50%). W strukturze geograficznej importu nie zaszły istotne zmiany. Zwiększył się udział krajów rozwijających się kosztem pozostałych ugrupowań. W imporcie średnie ceny transakcyjne spadły w I półroczu 2007 r. o ok. 4% (7,30 zł/kg), w tym łososi i makreli o ok. 15%, a śledzi i mintajów o ok. 8%. W eksporcie z powodu wzrostu wolumenu sprzedaży tanich ryb i odpadów, średnia cena obniżyła się o 8,4% (9,60 zł/kg), jednak ceny głównych produktów wędzonych łososi i dorszy wzrosły odpowiednio o 5,3 i 14,8%. Potaniały konserwowane śledzie (o 3,5%).

W czerwcu wartość wskaźnika zmian cen produkcji sprzedanej przemysłu rybnego spadła w stosunku do maja o 0,7%, a od początku roku o 4,2%. W zbycie potaniała większość ryb za wyjątkiem żywych karp i mrożonych filetów z morskich szczuków. Spadek cen na poziomie producentów nie przekłada się na niższe ceny w obrocie detalicznym. W okresie styczeń–lipiec (w stosunku do grudnia 2006 r.) średnia cena ryb i przetworów rybnych wzrosła o 0,9%. Wzrost ten był jednak w porównaniu z innymi artykułami rolno-spożywczymi niewielki. Najbardziej od początku roku podrożały świeże leszcze (o 4,8%) oraz asortyment szprotowy: ryby wędzone (o 4,2%), szproty w sosie pomidorowym (o 3,8%) oraz w oleju (o 3,5%). Taniały śledzie i ich przetwory oraz wędzone makrele.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	Szprot	Śledź	Dorsz	Plaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowna	Łosoś bałtycki
2005 I-XII	74 368	21 796	12 774	11 248	3 418	123 604	141 459	21 905
2006 I-XII	55 944	20 654	15 091	9 585	2 984	104 258	128 303	21 377
2006 VI	1 318	1 933	1 269	807	344	5 671	444	0
VII	179	1 504	81	754	368	2 886	387	0
VIII	449	2 311	34	603	447	3 844	1 613	0
IX	338	3 943	1 030	627	409	6 347	8 549	346
X	518	2 895	1 072	732	299	5 516	10 970	1 338
XI	1 301	1 246	1 901	736	148	5 332	10 397	4 444
XII	1 450	551	1 848	452	69	4 370	3 341	4 839
2007 I	2 191	323	494	387	45	3 440	3 004	182
II	6 755	256	1 356	2 060	49	10 476	4 478	395
III	18 199	885	1 447	905	28	21 464	23 770	2 786
IV	16 209	986	1 605	489	281	19 570	25 322	3 844
V	7 527	1 174	1 390	643	180	10 914	15 910	1 985
VI	334	2 782	1 028	775	201	5 120	275	4
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VI 2007</u> <u>VI 2006</u>	25,3	143,9	81,0	96,0	58,4	90,3	61,9	-
<u>I-VI 2007</u> <u>I-VI 2006</u>	99,0	78,1	80,2	92,6	63,0	93,4	78,2	88,3

Źródło: Dane MRiRW i MGM.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	w tym			
					Śledzie	Sardynki i szproty	Makrele	
2005 I-XII	4 759	75 171	50 865	113 427	78 883	11 558	6 775	244 222
2006 I-XII	7 437	84 621	61 066	134 737	94 389	9 669	7 739	287 861
2006 V	765	6 151	3 947	8 788	5 490	808	607	19 651
VI	577	4 953	3 591	8 674	5 856	605	450	17 795
VII	432	4 002	2 871	7 441	5 340	568	415	14 746
VIII	464	4 171	4 094	10 879	7 975	724	596	19 608
IX	691	7 019	4 678	12 517	8 592	848	895	24 905
X	644	7 211	6 034	13 420	9 394	851	915	27 309
XI	566	12 584	6 754	14 300	10 477	831	764	34 204
XII	635	11 932	7 732	13 326	10 040	752	700	33 625
2007 I	577	5 539	4 475	11 864	8 085	946	708	22 455
II	776	7 609	5 946	12 118	8 437	967	623	26 449
III	1 339	8 691	5 873	12 788	8 966	1 006	578	28 691
IV	1 074	5 515	3 975	9 688	6 465	868	498	20 252
V	1 114	4 740	3 748	9 735	6 488	785	434	19 337
VI	915	4 108	3 182	8 943	5 991	651	381	17 148
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VI 2007</u> <u>VI 2006</u>	158,6	82,9	88,6	103,1	102,3	107,6	84,7	96,4
<u>I-VI 2007</u> <u>I-VI 2006</u>	144,7	96,0	94,1	103,6	104,4	102,5	93,3	100,7

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, ^b w danych z 2006 r. brak jest wyników produkcji świeżego lub chłodzonego mięsa z ryb, a które były ujmowane w poprzednich numerach Rynku Rolnego. Są one jednak w pełni porównywalne z danymi z 2005 r. (dane z 2005 r. zostały skorygowane o tę pozycję, której wartość wyniosła 14,8 tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2005 I-XII	159,45	60,26	32,76	21,95	13,25	313,17	135,02	73,80	31,59	40,75
2006 I-XII	197,70	69,47	35,04	25,96	12,87	347,22	156,25	75,95	31,54	56,03
2006 V	18,34	5,04	3,14	1,99	1,22	23,05	9,65	3,78	2,58	4,74
VI	14,50	5,22	2,95	1,94	1,04	21,64	8,31	5,18	2,08	3,71
VII	11,53	4,69	2,27	1,74	0,71	20,00	7,95	3,21	3,21	3,48
VIII	12,49	5,61	1,51	1,71	0,73	21,96	9,15	4,98	2,53	3,38
IX	13,92	5,87	2,66	1,99	0,51	27,31	10,27	7,72	2,72	4,30
X	15,30	6,27	2,34	2,45	1,66	32,89	14,48	7,81	2,87	5,38
XI	15,58	6,78	2,81	2,78	0,73	42,06	23,13	8,09	3,36	4,98
XII	16,38	6,98	2,73	3,15	0,84	36,82	19,06	6,75	2,21	5,84
2007 ^b I	14,83	6,70	2,84	1,77	0,58	31,94	14,64	7,86	3,09	3,94
II	16,96	6,16	2,48	2,04	1,06	30,58	13,96	6,62	2,81	5,30
III	32,71	6,34	4,41	2,56	1,49	33,33	15,95	6,19	3,31	5,96
IV	27,96	5,38	2,74	2,03	1,56	20,37	7,50	4,07	2,09	5,34
V	18,39	4,38	2,62	2,11	0,90	23,39	10,61	4,51	2,34	4,66
VI	11,37	4,69	2,00	1,71	0,63	19,06	8,83	3,35	2,02	3,80
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VI 2007</u> <u>VI 2006</u>	78,4	89,8	67,8	88,1	60,6	88,1	106,3	64,7	97,1	102,4
<u>I-VI 2007</u> <u>I-VI 2006</u>	108,6	101,2	82,4	100,6	80,9	95,5	99,0	87,2	107,0	101,2

^a bez eksportu z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia		Mrożona makrela			Filety z mintaja		Filety z morszczuka	Łosoś świeży	Konserwy z tuńczyka
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2005 I-XII	4,55	4,88	4,20	3,84	4,46	6,05	7,05	6,56	13,43	6,86
2006 I-XII	3,94	2,79	4,63	4,42	4,40	5,60	7,58	7,47	15,54	7,56
2006 V	4,10	2,84	5,22	4,82	2,59	5,77	7,79	7,41	19,28	6,73
VI	3,87	3,02	4,50	5,35	2,78	5,61	7,94	7,23	21,64	7,11
VII	4,37	2,71	5,07	5,19	-	5,94	9,48	7,61	18,20	7,88
VIII	4,11	2,93	4,94	5,93	4,75	5,43	8,26	7,38	17,50	7,19
IX	3,91	3,05	4,87	4,37	4,39	5,61	7,51	7,30	15,59	7,43
X	3,72	2,35	4,47	3,88	4,05	5,41	8,14	7,72	14,00	7,22
XI	3,47	2,23	3,95	3,93	3,90	5,33	7,56	7,90	13,43	8,24
XII	3,86	2,05	3,59	4,07	4,30	5,02	7,18	7,71	13,65	7,37
2007 ^a I	3,51	2,81	3,82	4,03	3,90	5,05	6,85	7,43	14,12	7,06
II	3,42	2,83	3,93	4,22	4,42	5,48	6,62	7,89	14,63	7,73
III	3,04	2,58	3,97	4,49	2,18	5,37	6,23	7,93	14,57	8,23
IV	2,86	2,86	3,84	4,03	4,26	5,82	8,32	9,29	14,65	8,42
V	2,78	3,06	3,66	3,96	4,76	5,05	8,60	9,80	12,98	7,16
VI	2,66	2,60	3,78	4,45	3,96	5,77	8,51	9,24	12,58	8,45
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VI 2007</u> <u>VI 2006</u>	68,7	86,3	83,9	83,2	142,3	102,9	107,2	127,8	58,2	118,9
<u>I-VI 2007</u> <u>I-VI 2006</u>	75,5	79,0	80,2	78,8	89,5	90,5	103,1	116,4	85,8	105,6

^a dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb eksportu (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi	Filety z dorsza			Łosoś wędzony	Pstrąg wędzony	Krewetki przetw.	Filety z flądry	Szprotki świeże
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania	Dania
2005 I-XII	7,61	18,57	16,74	18,10	34,76	31,46	43,62	10,65	0,33
2006 I-XII	7,44	18,70	16,78	18,52	41,64	33,76	37,91	11,29	0,36
2006 V	7,62	17,78	16,85	18,99	38,43	33,94	34,23	11,01	0,35
VI	8,15	18,38	15,74	18,30	42,15	34,32	34,22	11,33	0,39
VII	7,38	19,74	17,82	18,14	45,45	33,68	39,55	11,88	
VIII	7,16	19,21	15,32	21,00	61,11	32,87	39,03	11,12	
IX	7,30	21,61	15,14	21,64	52,27	34,40	38,92	15,98	
X	7,06	20,53	18,35	18,78	41,09	34,73	39,95	12,65	
XI	7,76	21,63	19,25	20,64	39,52	34,80	42,04	12,58	
XII	7,34	21,75	19,32	19,16	42,41	34,95	39,56	11,67	
2007 ^a I	6,00	24,28	22,45	23,31	40,36	34,68	39,26	12,33	0,55
II	7,47	20,76	22,27	20,59	40,46	35,02	44,07	12,64	0,55
III	7,80	20,48	20,22	20,30	39,35	34,90	45,98	12,61	0,50
IV	7,12	20,54	18,78	21,32	37,48	34,21	42,12	12,04	0,48
V	7,03	19,37	17,55	17,81	37,38	34,77	41,24	11,68	0,48
VI	7,35	18,24	17,09	19,38	37,53	33,86	42,52	12,38	
Wskaźnik zmian (%)									
<u>VI 2007</u> <u>VI 2006</u>	90,2	99,2	108,6	105,9	89,0	98,7	124,2	109,2	-
<u>I-VI 2007</u> <u>I-VI 2006</u>	96,5	118,0	125,9	116,0	104,9	104,9	118,6	117,9	137,3

^a dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy	Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi		
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2005 I-XII	8,43	-	8,01	53%	8,89	68%	7,83	59%	5,87	70%	7,39	70%
2006 VI	8,75	-	9,17	58%	9,72	73%	7,79	59%	5,96	70%	7,20	67%
VII	8,77	-	9,17	58%	9,81	74%	7,79	59%	5,93	69%	7,21	67%
VIII	8,83	-	9,23	58%	9,82	74%	7,88	60%	5,94	70%	7,22	67%
IX	8,86	-	9,21	58%	9,82	74%	7,67	59%	5,93	69%	7,19	67%
X	8,86	-	9,21	57%	9,76	73%	7,77	60%	5,93	69%	7,21	67%
XI	8,73	-	9,27	58%	9,87	73%	7,80	60%	5,80	68%	6,96	65%
XII	8,40	-	9,35	58%	9,91	74%	8,06	63%	5,82	67%	6,88	65%
2007 I	8,34	-	9,45	58%	10,00	74%	8,04	63%	5,76	68%	6,91	65%
II	8,43	-	9,52	59%	9,83	73%	8,10	63%	5,78	68%	6,82	65%
III	8,82	-	9,60	59%	9,89	74%	8,13	64%	5,72	67%	6,70	64%
IV	8,74	-	9,70	60%	9,85	73%	8,30	66%	5,67	67%	6,67	64%
V	8,61	-	9,63	59%	9,60	72%	8,32	66%	5,71	68%	6,74	64%
VI	8,82	-	9,68	60%	9,47	70%	8,31	66%	5,67	67%	6,69	64%
VII	8,93	-	9,41	58%	9,55	70%	8,29	65%	5,56	66%	6,69	64%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>VII 2007</u> <u>VII 2006</u>	101,8	x	102,6	x	97,3	x	106,4	x	93,8	x	92,8	x
<u>I-VII 2007</u> <u>I-VII 2006</u>	103,8	x	107,2	x	103,4	x	105,4	x	96,3	x	93,4	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

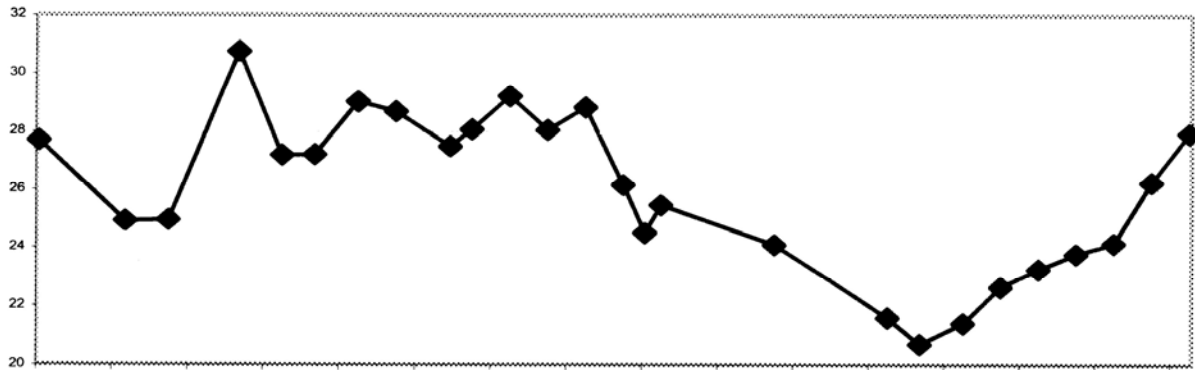
Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Dorsz patroszony	Karp świeży
	morszczuk	mintaj	losoś	szprot	makreła	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.			
2004I-XII	13,05	13,04	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	10,84	11,64
2005I-XII	13,06	13,19	56,93	6,74	12,29	12,99	12,08	19,85	10,54	11,47	11,54
2006VI	13,30	13,12	57,70	7,14	13,60	13,48	12,70	19,88	10,66	11,66	-
VII	13,25	13,09	58,60	7,16	13,64	13,52	12,80	19,94	10,68	11,77	-
VIII	13,28	13,10	60,20	7,20	13,66	13,55	12,85	20,00	10,69	11,89	-
IX	13,32	13,05	61,50	7,28	13,78	13,61	12,95	20,12	10,72	11,92	-
X	13,37	12,94	61,90	7,31	13,74	13,61	13,00	20,18	10,72	11,89	11,67
XI	13,43	12,91	61,40	7,36	13,66	13,68	13,10	20,23	10,70	12,08	11,65
XII	13,45	12,83	61,70	7,41	13,56	13,84	13,15	20,06	10,53	12,24	11,24
2007I	13,46	12,80	62,20	7,48	13,53	13,81	13,10	20,06	10,54	15,94 ^a	11,48
II	13,39	12,76	62,80	7,56	13,45	13,93	13,25	20,18	10,50	16,02 ^a	11,68
III	13,44	12,67	62,80	7,60	13,38	14,00	13,40	20,23	10,48	16,14 ^a	11,86
IV	13,47	12,62	63,50	7,65	13,36	14,03	13,40	20,29	10,49	16,15 ^a	11,92
V	13,37	12,58	63,60	7,68	13,31	14,10	13,45	20,35	10,45	16,20 ^a	-
VI	13,47	12,62	63,60	7,70	13,30	14,13	13,60	20,35	10,46	16,23 ^a	-
VII	13,55	12,67	63,10	7,72	13,32	14,16	13,65	20,35	10,46	16,28 ^a	-
Wskaźnik zmian (%)											
VII 2007 VII 2006	102,3	96,8	107,7	107,8	97,7	104,7	106,6	102,1	97,9	x	x
I-VII 2007 I-VII 2006	101,5	96,2	110,6	107,6	99,0	104,0	105,7	102,0	98,2	x	104,4

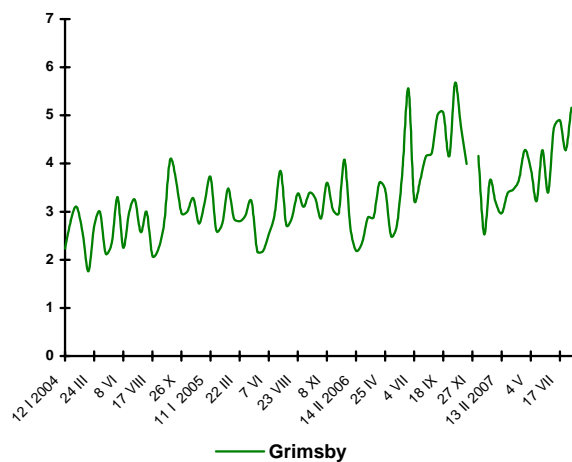
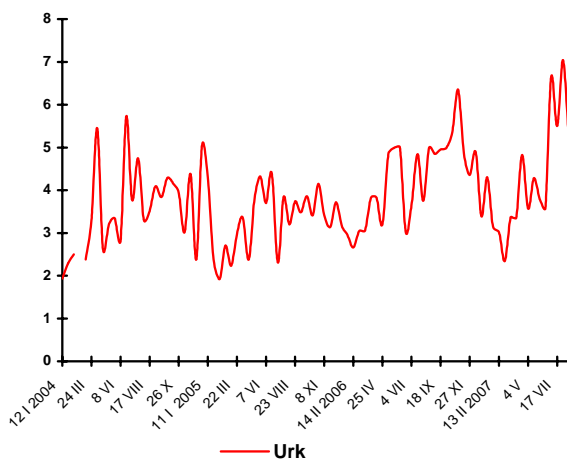
^a filety mrożone

Źródło: Dane GUS.

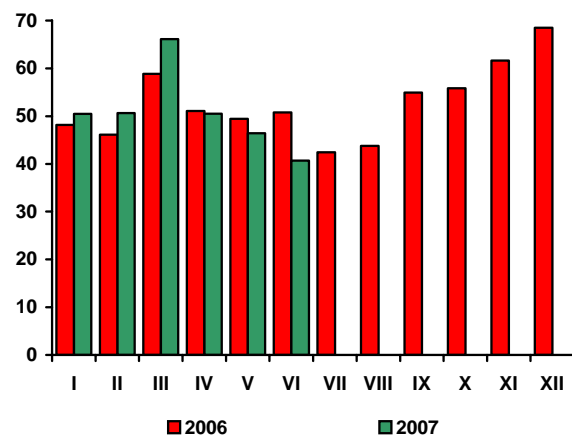
Rys. 1. Ceny zbytu świeżych lososi w Norwegii w okresie styczeń-sierpień 2007 r. (NOK/kg)

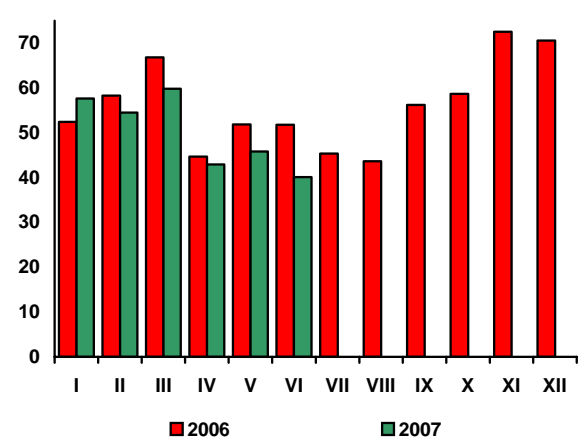
Rys. 2. Ceny dorszy w portach w Holandii i Wielkiej Brytanii (EUR/kg)

Rys. 3. Eksport ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Rys. 4. Import ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Źródło: Rys. 1 i 2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W I półroczu br. sytuacja cenowa na rynku żywnościowym kształtowała się głównie pod wpływem utrzymującej się wysokiej podaży żywca rzeźnego oraz malejącej podaży zbóż i ziemniaków. W następstwie niskich zbiorów w 2006 r., w okresie styczeń-czerwiec 2007 r. średnie ceny podstawowych produktów roślinnych były znacznie wyższe niż rok wcześniej. Przy wyższej podaży, ceny żywca wieprzowego i wołowego kształtowały się na poziomie niższym od notowanego w I półroczu 2006 r., podczas gdy ceny drobiu rzeźnego i mleka, pomimo wysokiego poziomu skupu, wykazywały tendencję rosnącą. Znalazło to odzwierciedlenie w zmianach cen płaconych przez konsumentów.

Od stycznia do maja br. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych zwiększały się w tempie 0,9% w skali miesięcznej, a w czerwcu obniżyły się o 1,0% osiągając poziom o 3,9% wyższy niż w grudniu 2006 r., wobec wzrostu o 1,3% przed rokiem. Żywność podróżowała bardziej, niż wszystkie pozostałe grupy towarów i usług konsumpcyjnych, z wyjątkiem transportu. Najbardziej zwiększyły się ceny mięsa drobiowego (o 30,8%), warzyw (o 15,7%) i owoców (o 10,7%). Ceny mąki podniosły się o 9,5%, kasz o 5,8%, ryżu o 4,3%, a pieczywo o 1,9%. Ceny mleka wzrosły o 2,6%, tłuszczów roślinnych o 1,3%, mięsa wołowego o 1,0% i ryb o 0,7%. Obniżyły się natomiast ceny cukru (o 4,8%), mięsa wieprzowego (o 2,7%) oraz tłuszczów wieprzowych i wędlin (po 0,5%).

W lipcu br., w stosunku do poprzedniego miesiąca, sezonowy spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 1,6%, w tym żywności 1,8%, a napojów bezalkoholowych 0,6%. Zdecydowały o tym głównie obniżki cen warzyw – średnio o 24,8%, w tym ziemniaków o 53,2%. Zmalały także ceny cukru (o 1,4%). Ceny pozostałych grup produktów spożywczych zwyżkowały. W porównaniu z czerwcem br. ceny mięsa surowego podniosły się o 3,1%, w tym wieprzowego o 5,2%, drobiowego o 4,5%, a wołowego o 0,7%. Ceny tłuszczów wieprzowych wzrosły o 2,7%, a wędlin o 2,1%. Masło podróżowało o 2,2%, owoce o 1,3%, tłuszcze roślinne o 0,7%, artykuły mleczarskie o 0,6%, wyroby cukiernicze o 0,3%, a pieczywo i produkty zbożowe oraz ryby po 0,2%.

W okresie styczeń-lipiec 2007 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych ukształtowały się na poziomie o 4,0% wyższym niż w analogicznym okresie 2006 r., podczas gdy odpowiednio rok wcześniej notowano ich spadek o 0,4%. Wzrosły ceny wszystkich podstawowych grup produktów spożywczych, z wyjątkiem tłuszczów zwierzęcych. Najwyższy wzrost cen odnotowano w grupie warzyw i produktów zbożowych. Za ziemniaki konsumenci płacili średnio o 42,0% więcej, a za mąkę i pieczywo odpowiednio o 22,9 i 6,2% więcej niż w analogicznym okresie 2006 r. Mięso i jego przetwory podróżowały o 4,2% głównie za sprawą wydatnych podwyżek cen mięsa drobiowego (o 18,5%). Ceny jaj podniosły się o 2,3%, a cukru i tłuszczów roślinnych po 2,1%. O 1,3-1,7% droższe niż przed rokiem były artykuły mleczarskie, owoce oraz ryby i przetwory rybne. Tańsze niż rok wcześniej były natomiast tłuszcze wieprzowe (o 4,9%), przy stabilizacji cen masła.

Istotnymi czynnikami sprzyjającymi wzrostowi cen żywności były: utrzymujący się wysoki poziom eksportu oraz wzrost popytu krajowego kreowany przez rosnące dochody ludności i poprawę sytuacji na rynku pracy. W okresie styczeń-lipiec br., w porównaniu z analogicznym okresem 2006 r., realna płaca brutto w sektorze przedsiębiorstw zwiększyła się o 6,3%. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie o 4,5% wyższym niż rok wcześniej. Stopa bezrobocia w końcu lipca wyniosła 12,2%, wobec 15,7% przed rokiem. W okresie siedmiu miesięcy br. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób) była o 5,7% większa niż w analogicznym okresie ub. roku. Można przypuszczać, że w warunkach utrzymującej się wysokiej dynamiki PKB i dochodów z pracy najemnej, presja na wzrost cen żywności będzie narastać. W tym kierunku oddziaływać będzie także spodziewany wzrost cen mięsa związany z wejściem produkcji żywca wieprzowego w spadkową fazę „cyklu świńskiego” oraz wzrost zapotrzebowania na polską żywność na zagranicznych rynkach.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w lipcu 2007 r.

Wyszczególnienie	VII 2007			I-VII 2007
	VI 2007=100	XII 2006=100	VII 2006=100	I-VII 2006=100
OGÓŁEM	99,7	101,9	102,3	102,2
Żywność i napoje bezalkoholowe	98,4	102,3	104,4	104,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	101,4	102,8	103,6	102,1
Odzież i obuwie	98,8	93,9	92,2	92,5
Mieszkanie	100,2	102,3	103,6	103,4
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,2	102,6	104,1	104,0
w tym nośniki energii	100,1	101,3	103,2	104,0
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,2	101,1	101,3	100,7
Zdrowie	100,2	101,9	102,4	101,8
Transport	100,3	107,4	101,4	100,7
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	100,7	115,5	102,7	101,3
Łączność	100,0	99,9	99,6	101,7
Rekreacja i kultura	100,5	100,8	99,6	102,0
Edukacja	100,3	100,7	101,4	101,1
Restauracje i hotele	100,4	102,2	103,6	103,0
Inne towary i usługi	100,1	100,6	100,9	100,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w lipcu 2007 r.

Wyszczególnienie	VII 2007			I-VII 2007
	VI 2007=100	VII 2006=100	XII 2006=100	I-VII 2006=100
Żywność i napoje bezalkoholowe	98,4	104,4	102,3	104,0
Żywność	98,2	104,5	102,2	104,2
Pieczywo i produkty zbożowe	100,2	107,2	102,6	106,5
Pieczywo	100,1	108,4	102,0	108,0
Ryż	100,8	109,2	105,1	108,3
Makarony	100,3	102,9	102,5	101,9
Mięso i przetwory	103,1	106,8	107,2	104,2
Mięso wieprzowe	105,2	103,0	102,3	100,9
Mięso wołowe	100,7	103,1	101,8	103,3
Drób	104,5	125,5	136,7	118,5
Przetwory mięsne i wędliny	102,0	103,2	101,8	101,6
Ryby	100,2	101,6	100,9	101,6
Mleko, sery i jaja	100,5	102,9	101,9	101,5
Artykuły mleczarskie	100,6	102,4	102,1	101,3
Mleko	100,9	104,3	103,5	102,5
Sery twarogowe	100,5	100,4	102,0	99,9
Sery dojrzewające i topione	100,5	102,3	102,0	100,8
Jaja	100,0	105,6	100,4	102,3
Oleje i pozostałe tłuszcze	101,5	102,1	101,9	100,4
Masło	102,2	102,5	102,4	99,9
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	102,7	99,0	98,7	95,1
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	101,0	103,1	103,2	102,1
Oleje roślinne	100,4	100,9	100,5	100,6
Owoce	101,3	103,2	112,2	101,7
Jabłka	104,0	103,8	186,6	105,5
Owoce cytrusowe	105,4	104,8	117,1	101,4
Banany	95,3	100,3	97,5	93,5
Warzywa	75,2	103,2	87,0	110,7
Ziemniaki	46,8	100,6	96,5	142,0
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,7	99,6	98,5	101,2
Cukier	98,6	96,9	93,9	102,1
Napoje bezalkoholowe	100,6	103,2	102,6	102,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	100,5	100,3	100,8	102,1	100,6	102,7	99,2	98,4	100,4	101,1	100,8	100,6
	2005	99,8	99,7	100,2	100,5	100,9	98,8	98,3	99,4	100,6	100,9	99,7	100,0
	2006	100,3	100,3	99,8	100,7	101,3	98,9	98,5	100,7	100,6	100,8	100,2	99,7
	2007	101,1	100,7	100,8	100,9	101,2	99,0	98,4					
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	100,8	101,0	100,8	100,7	100,6	100,6	100,6	100,3	100,3	100,1	100,0	99,8
	2005	100,1	100,1	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
	2006	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	102,8	101,3	100,4	100,0
	2007	100,4	100,8	100,4	100,2	100,2	100,3	100,2					
Mięso	2004	100,0	99,9	101,0	102,0	101,5	105,8	105,2	98,5	100,0	100,8	100,1	99,9
	2005	98,8	98,7	99,7	99,9	100,3	99,8	99,8	100,8	100,1	98,8	98,4	98,8
	2006	99,5	99,2	98,1	99,6	101,3	99,8	101,1	102,8	100,4	98,7	99,1	98,8
	2007	101,9	100,5	101,1	99,4	100,2	100,8	103,1					
Ryby	2004	100,1	99,9	99,9	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,4
	2005	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,3	100,5	100,1	100,0
	2006	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,2	100,1	100,1	100,4	100,1	100,2	99,9
	2007	100,2	100,2	100,1	100,0	100,0	100,1	100,2					
Mleko, sery, jaja	2004	100,4	100,4	100,3	100,0	100,2	100,5	100,5	100,6	100,5	100,7	100,5	100,6
	2005	100,5	100,3	99,9	99,7	99,7	99,5	99,6	99,9	100,5	100,1	100,0	100,1
	2006	100,2	100,1	100,1	99,8	100,0	99,6	99,9	99,8	100,5	100,3	100,3	100,1
	2007	100,4	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2	100,5					
Tłuszcze	2004	100,4	100,4	100,1	99,6	100,7	103,6	102,1	100,6	100,6	100,9	100,7	100,3
	2005	100,6	99,5	99,4	99,5	99,3	99,6	99,8	99,8	99,8	99,8	99,7	99,5
	2006	100,1	99,8	99,6	99,5	100,1	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2	99,9	99,7
	2007	100,4	100,0	99,9	99,8	100,2	100,1	101,5					
Owoce	2004	99,1	99,2	102,3	104,1	109,6	100,5	88,4	90,0	93,8	109,5	103,2	103,1
	2005	100,5	99,7	102,2	107,0	107,8	81,9	105,0	103,1	99,7	106,0	96,0	99,4
	2006	99,2	100,6	101,6	104,1	109,6	89,8	105,4	94,9	89,5	102,5	102,2	100,5
	2007	98,0	101,4	102,1	105,0	112,5	92,4	101,3					
Warzywa	2004	103,4	100,5	101,9	103,6	94,4	107,2	77,1	86,7	107,6	104,7	107,7	107,3
	2005	100,9	101,3	104,3	102,9	106,0	98,9	80,6	88,1	106,9	112,8	104,1	104,9
	2006	104,9	104,8	102,0	105,2	104,1	95,4	79,7	100,5	104,7	108,3	102,9	101,2
	2007	105,2	103,7	103,0	107,2	103,8	92,5	75,2					
Cukier i wyroby cukiernicze	2004	99,7	101,9	101,0	115,9	101,4	102,3	101,3	100,7	99,9	99,8	99,9	99,6
	2005	99,5	99,0	98,7	99,7	100,2	99,5	99,9	99,8	100,3	100,2	99,8	99,6
	2006	100,1	99,8	100,0	100,1	100,3	100,3	100,6	101,9	101,0	100,2	99,4	98,8
	2007	99,8	99,7	99,7	99,8	100,1	99,6	99,7					
Cukier	2004	98,6	105,2	102,2	148,5	102,4	104,3	102,2	100,9	99,1	99,0	99,4	98,8
	2005	98,4	97,2	96,3	98,9	100,0	98,6	99,5	99,2	100,6	100,4	99,5	99,0
	2006	99,9	99,4	99,8	100,5	100,9	100,5	101,7	105,0	102,5	100,3	98,4	97,2
	2007	98,9	99,2	99,0	99,4	99,6	98,9	98,6					
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	2005	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4	99,8	99,8
	2006	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	99,8
	2007	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7					
III. Średnia płaca ^a	2004	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
	2005	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0	100,1	102,2	105,5	104,2
	2006	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	109,7
	2007	88,0	100,9	106,1	97,7	99,7	103,3	100,8					

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	102,2	102,7	103,3	104,7	105,2	108,1	109,1	109,3	108,1	107,7	107,7	107,8
	2005	106,7	105,9	105,3	103,7	104,3	100,4	99,2	100,5	101,0	100,8	99,5	98,7
	2006	99,1	99,8	99,3	99,4	99,8	99,5	100,2	101,8	102,4	102,2	102,2	101,8
	2007	102,8	103,2	104,3	104,6	104,3	104,4	104,4					
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	102,6	103,8	104,7	105,5	106,0	105,3	105,6	105,7	106,1	106,1	106,2	105,8
	2005	105,0	104,0	103,0	102,2	101,4	100,7	100,0	99,6	99,3	99,2	99,1	99,2
	2006	99,4	99,4	99,6	99,5	99,7	99,9	100,1	100,2	103,0	104,3	104,8	104,9
	2007	105,2	105,9	106,4	106,7	106,9	107,1	107,2					
Mięso	2004	99,3	100,6	102,4	105,4	106,5	112,1	116,3	114,2	113,2	114,5	115,1	115,6
	2005	114,0	112,6	111,1	108,9	107,5	101,6	96,5	98,7	98,8	96,9	95,2	94,2
	2006	94,6	95,2	93,6	93,6	94,6	94,6	95,8	97,7	98,0	97,9	98,7	98,7
	2007	101,1	102,3	105,6	105,0	103,7	104,7	106,8					
Ryby	2004	98,8	99,0	99,2	99,5	99,7	100,3	100,7	101,1	101,4	101,8	102,3	102,8
	2005	102,9	103,1	103,3	103,5	103,4	103,1	102,9	102,9	103,0	103,0	102,7	102,3
	2006	102,2	102,1	102,2	102,0	101,8	101,8	101,9	101,8	101,9	101,6	101,7	101,6
	2007	101,5	101,6	101,6	101,6	101,7	101,6	101,6					
Mleko, sery, jaja	2004	106,5	106,5	106,5	106,0	105,7	106,0	106,6	107,1	106,2	102,3	101,5	101,4
	2005	101,6	101,9	101,9	102,0	102,2	102,0	101,4	101,0	101,1	100,7	100,2	99,9
	2006	99,6	99,5	99,7	99,8	100,1	100,1	100,4	100,3	100,2	100,4	100,7	100,7
	2007	100,8	100,8	100,9	101,3	101,5	102,2	102,9					
Tuszcze	2004	107,4	108,0	108,3	108,0	108,8	112,7	115,1	115,1	113,7	111,5	110,7	110,4
	2005	109,5	108,5	107,7	107,6	106,1	102,2	100,0	99,2	98,4	97,4	96,5	95,7
	2006	96,0	96,2	96,5	96,5	97,3	97,5	97,7	98,2	98,5	98,8	100,9	99,2
	2007	99,5	99,8	100,0	100,3	100,4	100,7	102,1					
Owoce	2004	110,1	108,8	109,8	107,7	103,8	108,5	97,3	96,5	95,6	99,4	100,1	100,2
	2005	99,6	100,1	99,8	102,3	103,3	82,2	93,5	105,9	116,7	119,0	111,5	105,6
	2006	106,0	107,2	106,0	104,0	105,4	104,4	107,0	108,9	100,1	96,7	97,1	97,8
	2007	98,4	99,1	100,0	101,9	104,5	104,2	103,2					
Warzywa	2004	101,1	99,5	97,1	93,3	94,2	102,9	101,3	108,8	98,1	94,9	95,1	96,7
	2005	94,3	94,3	96,3	96,5	109,5	103,4	106,2	111,0	113,4	117,3	110,7	107,7
	2006	110,1	114,4	111,5	112,7	111,7	107,8	110,5	122,5	128,2	121,3	115,9	110,9
	2007	112,7	111,3	111,6	114,1	111,6	109,4	103,2					
Cukier i wyroby	2004	98,6	100,3	101,2	117,4	119,0	121,8	123,2	124,2	124,2	124,3	124,5	124,8
	2005	124,2	120,6	117,9	101,6	100,4	97,6	96,3	95,4	95,8	96,1	96,0	96,1
	2006	96,7	97,5	98,8	99,2	99,4	100,2	100,9	103,0	103,8	103,7	103,3	102,5
	2007	102,1	101,9	101,6	101,3	101,1	100,5	99,6					
Cukier	2004	92,4	97,3	99,7	148,6	152,6	159,5	162,7	165,0	164,5	164,5	165,0	167,1
	2005	166,8	154,1	145,1	96,6	94,4	89,3	86,9	85,4	86,7	87,9	88,0	88,1
	2006	89,4	91,5	94,8	96,4	97,3	99,2	101,4	107,3	109,3	109,2	107,9	106,0
	2007	105,0	104,8	104,0	102,8	101,5	99,8	96,9					
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	2005	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6	101,8	101,6	101,0	100,7
	2006	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	101,4
	2007	101,6	101,9	102,5	102,3	102,3	102,6	102,3					
III. Średnia płaca ^a	2004	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
	2005	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8	101,8	106,4	106,9	101,5
	2006	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	108,5
	2007	107,8	106,4	109,1	108,4	108,9	109,3	109,3					

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

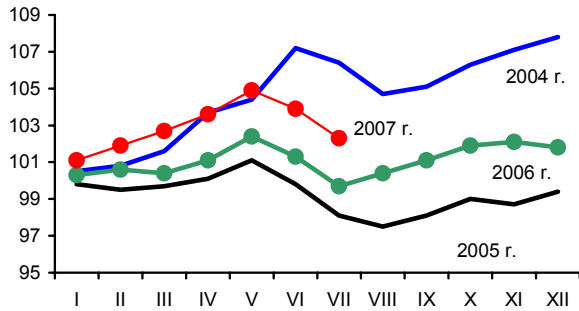
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

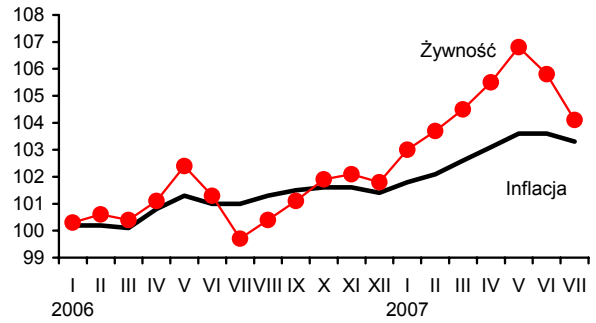
Wyszczególnienie a – 2006 r. b – 2007 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	2,59	2,56	2,57	2,60	2,58	2,62	2,63	2,65	2,69	2,69	2,71	2,72
	b	2,73	2,78	2,79	2,83	2,85	2,86	2,88					
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,32	1,32	1,32	1,32	1,31	1,31	1,32	1,32	1,42	1,47	1,47	1,36
	b	1,48	1,50	1,51	1,51	1,51	1,51	1,52					
Makaron – 250 g	a	1,79	1,80	1,79	1,80	1,79	1,80	1,80	1,80	1,80	1,79	1,79	1,78
	b	1,78	1,78	1,80	1,80	1,80	1,80	1,81					
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,39	1,38	1,38	1,36	1,36	1,37	1,37	1,36	1,47	1,55	1,60	1,61
	b	1,64	1,65	1,66	1,66	1,66	1,67	1,67					
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	16,95	16,96	17,05	17,05	17,13	17,13	17,15	17,27	17,25	17,17	17,18	17,22
	b	17,11	17,19	17,27	17,37	17,43	17,43	17,61					
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	21,30	21,38	21,49	21,55	21,83	21,87	22,10	22,24	22,33	22,30	22,29	21,92
	b	22,48	22,39	22,41	22,45	22,49	22,49	22,64					
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	12,93	12,61	12,29	12,46	12,53	12,45	13,05	13,74	14,28	13,98	13,61	13,21
	b	13,09	12,75	12,70	12,77	12,78	12,87	13,88					
Kurczę patroszone – 1 kg	a	4,53	4,71	4,27	4,51	5,25	5,17	5,19	5,91	5,34	4,80	4,62	4,50
	b	5,52	5,97	6,43	6,09	6,21	6,70	7,06					
Szyńka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	19,79	19,64	19,47	19,12	19,19	19,22	19,46	19,86	20,07	20,08	20,10	19,72
	b	19,69	19,62	19,56	19,39	19,44	19,45	19,95					
Kielbasa „Zwyczajna” – 1kg	a	8,89	8,70	8,52	8,57	8,52	8,63	8,72	8,93	9,06	8,95	8,88	8,81
	b	8,75	8,70	8,70	8,67	8,72	8,70	8,87					
Filety mrożone z mintaja, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	13,22	13,25	13,19	13,20	13,14	13,12	13,09	13,10	13,05	12,94	12,91	12,83
	b	12,80	12,76	12,67	12,62	12,58	12,62	12,67					
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,44	2,43	2,43	2,41	2,42	2,41	2,41	2,41	2,42	2,42	2,42	2,40
	b	2,41	2,40	2,42	2,44	2,48	2,48	2,51					
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,96	0,97	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,96	0,97	0,97	0,97	0,97
	b	0,97	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,94					
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	9,42	9,43	9,43	9,42	9,46	9,49	9,49	9,51	9,52	9,58	9,59	9,59
	b	9,65	9,69	9,72	9,77	9,80	9,89	10,02					
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	15,95	15,90	15,89	15,96	15,74	15,84	15,74	15,68	15,78	15,83	15,86	15,81
	b	15,71	15,71	15,68	15,85	15,82	15,96	16,05					
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	4,36	4,36	4,37	4,35	4,38	4,41	4,41	4,39	4,41	4,43	4,43	4,42
	b	4,44	4,43	4,45	4,45	4,4	4,47	4,50					
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,34	0,33	0,33	0,34	0,35	0,35	0,35
	b	0,35	0,35	0,36	0,36	0,36	0,35	0,35					
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	3,06	3,06	3,03	3,01	3,02	3,03	3,04	3,04	3,03	3,04	3,03	3,01
	b	3,02	3,03	3,03	3,05	3,05	3,08	3,17					
Margaryna „Palma” w kostkach – 250 g	a	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,23	1,22	1,23	1,23	1,23	1,21
	b	1,23	1,24	1,24	1,24	1,25	1,25	1,26					
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	4,65	4,67	4,69	4,68	4,69	4,67	4,69	4,69	4,73	4,74	4,75	4,74
	b	4,79	4,81	4,80	4,79	4,81	4,80	4,81					
Ślonina – 1 kg	a	3,94	3,81	3,73	3,67	3,61	3,53	3,48	3,56	3,53	3,50	3,48	3,39
	b	3,38	3,35	3,32	3,29	3,24	3,22	3,31					
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,22	1,20	1,18	1,17	1,16	1,14	1,14	1,13	1,12	1,11	1,11	1,10
	b	1,11	1,08	1,08	1,08	1,08	1,08	1,07					
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,00	2,98	2,97	2,99	3,02	3,03	3,08	3,24	3,33	3,34	3,28	3,19
	b	3,15	3,12	3,08	3,06	3,05	3,01	2,97					
Jabłka – 1 kg	a	2,13	2,19	2,29	2,39	2,75	3,25	3,83	3,31	2,48	2,13	2,07	2,08
	b	2,13	2,20	2,29	2,49	3,20	3,73	3,89					

Źródło: Dane GUS.

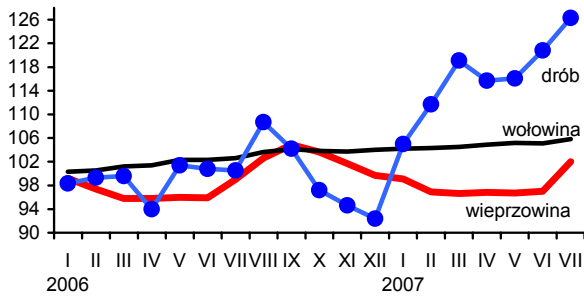
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

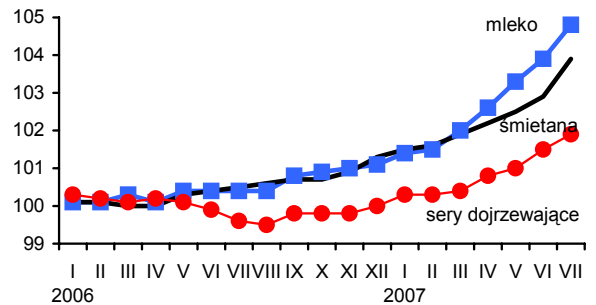
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2005 = 100) (w %)

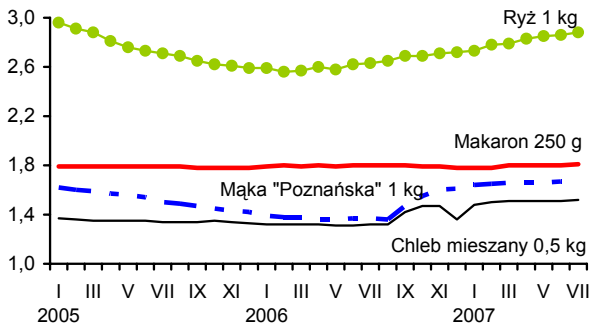
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2005 = 100) (w %)

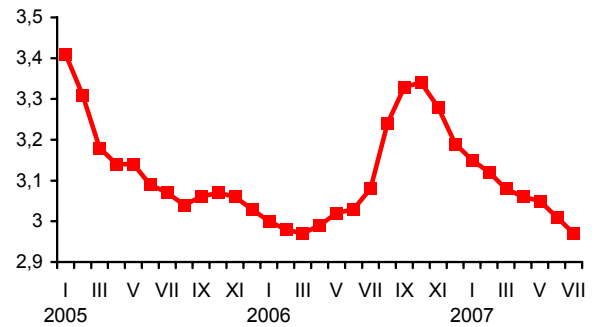
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2005 = 100) (w %)

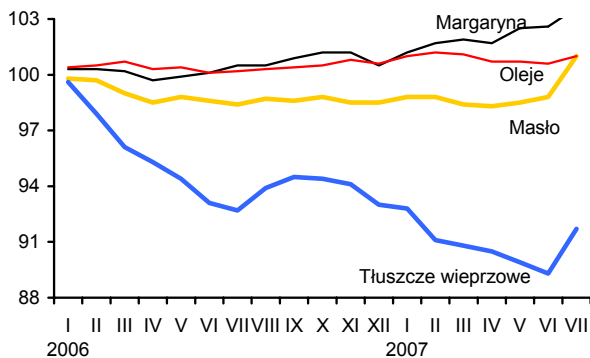
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w złotych)

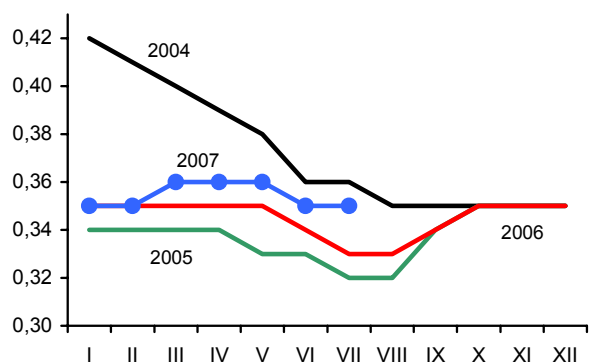
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2005 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Lucyna Mieszkowska

Obroty na rynku środków produkcji dla rolnictwa w lipcu zmniejszyły się, a dynamika wzrostu cen była dużo mniejsza niż w poprzednich miesiącach. Obroty spadają, a ceny stabilizują się także na rynku materiałów budowlanych. Pogorszyły się relacje cen środków produkcji do cen zbóż, natomiast poprawiły w stosunku do cen skupu trzody chlewnej i mleka.

Począwszy od marca 2007 r. systematycznie maleje dynamika wzrostu cen nawozów mineralnych. W lipcu średnie ceny wzrosły zaledwie o 0,3%. Najbardziej podrożał nawóz trójskładnikowy oraz superfosfat potrójny (o 1%), o 0,9% potaniała natomiast saletra amonowa, a saletrzak o 0,5%. Na zakup 1 kg NPK w lipcu br. należało przeznaczyć równowartość 4,2 kg pszenicy, a relacja ta począwszy od lutego br. systematycznie się pogarsza. Relatywnie najdroższym nawozem mineralnym był podobnie jak w czerwcu superfosfat prosty (równowartość 5,91 kg pszenicy), natomiast najtańszym sól potasowa (2,71 kg). Zaczynają spadać ceny nawozów wapniowych. W lipcu odnotowano ich obniżkę o 2%.

Na rynku środków ochrony roślin ceny wzrosły średnio o 0,2%. Preparaty owadobójcze zdrożały o 0,2%, grzybobójcze o 0,1%, a ceny herbicydów pozostały na niezmiennym poziomie. W ciągu 12 miesięcy ceny środków ochrony roślin wzrosły zaledwie o 0,4%, a w ciągu 24 miesięcy o 0,6%, co świadczy o trwałej równowadze popytu i podaży w tym segmencie rynku środków produkcji dla rolnictwa.

Utrzymuje się tendencja do podwyższania cen na rynku energii. Ceny bezpośrednich nośników energii wzrosły średnio o 0,5%. Gaz płynny propan butan zdrożał o 3,6%, olej napędowy o 1,4%, a olej opałowy o 1,2%. Zahamowany został wzrost cen benzyn, które od początku roku zdrożały już o ponad 22%. W lipcu cena benzyny „Euro Super 95” nie zmieniła się.

Stabilizuje się rynek materiałów budowlanych. Dynamika wzrostu cen z miesiąca na miesiąc zmniejsza się. W lipcu ceny wzrosły średnio o 0,5%, a od początku roku o 17,6%. W lipcu cegła podrożała o 2,5%, natomiast od początku roku już ponad dwukrotnie. Znacząco podniesiono cenę drzwi płytowych (o 1,6%), wapna o (1,3%) oraz tarcicy iglastej (1,2%). Staniał natomiast cement o 0,7% i stal płaska o 0,6%. W najbliższych miesiącach ceny materiałów budowlanych nie będą rosły, a pod koniec roku spodziewane są nawet obniżki.

Na rynku maszyn rolniczych ceny rosną od początku roku systematycznie. Comiesięczne średnie podwyżki wahają się od 0,2 do 1%. W lipcu ceny wzrosły o 0,2%, a od początku roku o 5%. Siewnik zbożowy zdrożał o 2,3%, agregat uprawowy złożony z kultywatora i wału strunowego o 1,8%, a pług skibowy staniał o 2,8%. W nadchodzących miesiącach ceny nie powinny ulec większym zmianom.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		VII 2006	XII 2006	VII 2007	VII 2007 VI 2007	VII 2007 XII 2006	VII 2007 VII 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	70,20	69,88	76,36	99,5	109,3	108,8	4,94	6,90
Saletra amonowa 34%N	„	79,24	78,88	86,08	99,1	109,1	108,6	4,58	6,41
Mocznik 46%N	„	97,32	96,32	107,00	100,1	111,1	109,9	4,21	5,89
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	57,08	57,40	65,28	100,4	113,7	114,4	5,91	8,26
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	83,40	84,88	93,36	101,0	110,0	111,9	4,23	5,91
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	111,36	111,72	122,56	100,8	109,7	110,1	3,47	4,85
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	88,60	87,52	89,72	100,2	102,5	101,3	2,71	3,79
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	108,16	109,88	114,16	100,6	103,9	105,5	3,69	5,16
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	101,60	102,44	111,20	101,0	108,6	109,4	4,03	5,63
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	54,64	48,04	57,20	98,0	119,1	104,7	1,73	2,41

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		VII 2006	XII 2006	VII 2007	VII 2007 VI 2007	VII 2007 XII 2006	VII 2007 VII 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Zolone 350	1 l	58,75	58,96	56,19	100,1	95,3	95,6	10,17	14,23
Nurelle D 550 FC	100 ml	43,34	43,46	43,82	100,1	100,8	101,1	7,93	11,09
Karate Zeon O50 CS	100 ml	20,26	20,33	20,02	100,3	98,5	98,8	3,62	5,07
Decis 2,5 EC	250 ml	24,83	25,03	25,59	100,2	102,2	103,1	4,63	6,48
Dithane M-45	1 kg	22,27	22,00	21,00	100,3	95,5	94,3	3,80	5,32
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	28,19	28,12	28,28	99,8	100,6	100,3	5,12	7,16
Bravo	1 l	42,6	42,70	42,63	100,2	99,8	100,1	7,72	10,79
Nimrod 250 EC	1 l	99,34	99,63	102,03	100,2	102,4	102,7	18,47	25,83
Roundup	1 l	23,37	23,48	24,20	100,4	103,1	103,6	4,38	6,13
Granstar	8 g	17,88	17,88	17,96	100,0	100,4	100,4	3,25	4,55
Fusilade Forte	1 l	111,49	113,70	111,49	99,8	98,1	100,0	20,18	28,23
Chwastox extra	1 l	14,4	14,50	14,48	99,9	99,9	100,6	2,62	3,67
Reglane 200 SL	1 l	76,71	76,67	75,72	99,7	98,8	98,7	13,71	19,17
Ziarno zatrute fosforem cynku, 1AB	1 kg	19,83	19,92	21,18	101,9	106,3	106,8	3,83	5,36

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		VII 2006	XII 2006	VII 2007	VII 2007 VI 2007	VII 2007 XII 2006	VII 2007 VII 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	494,74	535,50	526,77	100,3	98,4	106,5	95,36	133,36
Koks opałowy	t	713,06	743,56	732,86	100,0	98,6	102,8	132,67	185,53
Benzyna „Euro Super” 95	l l	4,32	4,46	4,46	100,0	122,2	103,2	0,81	1,13
Olej napędowy	l l	4,00	3,75	3,75	101,4	102,2	93,8	0,68	0,95
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	2,72	2,48	2,48	101,2	100,0	91,2	0,45	0,63
Gaz propan-butan „LPG”	l l	1,92	2,02	2,02	103,6	96,7	105,2	0,37	0,51
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	11,39	11,42	11,42	100,1	100,5	100,3	2,07	2,89
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,85	20,96	20,96	99,9	100,6	100,5	3,79	5,31
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	10,85	11,10	11,10	99,8	100,9	102,3	2,01	2,81
Płyn do chłodziw „Petrygo”	l l	10,22	10,13	10,13	99,8	98,8	99,1	1,83	2,56
Energia elektryczna	10 kWh	4,24	4,24	4,24	100,0	100,0	100,0	0,77	1,07

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		VII 2006	XII 2006	VII 2007	VII 2007 VI 2007	VII 2007 XII 2006	VII 2007 VII 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	18,12	18,84	25,58	99,3	135,8	141,2	4,63	6,48
Wapno	1 t	421,08	425,48	487,69	101,3	114,6	115,8	88,29	123,47
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	136,66	165,21	205,98	99,8	124,7	150,7	37,29	52,15
Stal płaska (płaskownik)	1 t	2924,3	3111,52	3337,46	99,4	107,3	114,1	604,17	844,93
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	9,99	11,28	11,64	100,0	103,2	116,5	2,11	2,95
Dwuteownik gruby	1 t	3285,55	3648,26	3880,28	99,8	106,4	118,1	702,44	982,35
Blacha dachowa	1 m ²	28,9	30,59	33,30	99,8	108,9	115,2	6,03	8,43
Tynk „Atlas”	25 kg	44,81	45,07	45,66	100,2	101,3	101,9	8,27	11,56
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	0,74	0,78	1,64	102,5	210,3	221,6	0,30	0,42
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	700,47	697,57	711,08	100,5	101,9	101,5	128,73	180,02
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	534,36	546,04	596,97	101,2	109,3	111,7	108,07	151,13
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	25,8	26,06	27,41	100,6	105,2	106,2	4,96	6,94
Okno drewniane szklane	1 szt.	1218,05	1261,97	1361,86	100,7	107,9	111,8	246,54	344,77
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	1 szt.	1018,68	1086,30	1198,89	101,6	110,4	117,7	217,03	303,52

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	VII 2006	XII 2006	VII 2007	VII 2007 VI 2007	VII 2007 XII 2006	VII 2007 VII 2006	pszenicy dt	żyw. wiew. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	344943,85	345169,38	345654,89	100,0	100,1	100,2	625,73	875,08
Kombajn do ziemniaków	50175,86	50619,39	53282,59	100,4	105,3	106,2	96,46	134,89
Samochód Lublin	63394,00	63348,21	70565,70	99,1	111,4	111,3	127,74	178,65
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	17569,86	17690,48	18515,29	101,0	104,7	105,4	33,52	46,87
Siewnik zbożowy 25 redlic	13216,20	13424,38	14492,71	102,3	108,0	109,7	26,24	36,69
Ciągnik „Ursus” 5314	97817,74	98032,19	102188,86	100,1	104,2	104,5	184,99	258,71
Ciągnik 90 kW	154282,18	157462,37	161509,77	100,3	102,6	104,7	292,38	408,89
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	23496,71	23366,00	25399,16	101,2	108,7	108,1	45,98	64,30
Kopaczka elewatorowa	10396,73	10700,60	11186,20	100,8	104,5	107,6	20,25	28,32
Agregat uprawowy do siewnika	12472,65	12433,83	13176,68	100,1	106,0	105,6	23,85	33,36
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5976,39	6025,80	5576,72	99,6	92,5	93,3	10,10	14,12
Glebogryzarka	4708,25	4844,17	5255,21	100,6	108,5	111,6	9,51	13,30
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	33644,25	33844,82	35316,36	100,6	104,3	105,0	63,93	89,41
Opryskiwacz 300 l	2615,38	2639,74	2691,28	99,8	102,0	102,9	4,87	6,81
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	4532,26	4677,96	4764,42	101,8	101,8	105,1	8,62	12,06
Rozsiewacz nawozów	1380,84	1391,45	1504,14	100,1	108,1	108,9	2,72	3,81
Sadzarka 2 rzędowa	2596,08	2637,25	3121,50	99,7	118,4	120,2	5,65	7,90
Pług 3 skibowy	3636,33	3603,16	3930,48	97,2	109,1	108,1	7,12	9,95
Kultywator 14-18 zębowy	1420,16	1484,31	1512,41	99,7	101,9	106,5	2,74	3,83
Dojarka 2 konwie ^a	8111,37	8083,65	8081,38	100,2	100,0	99,6	14,63	0,79
Dojarka z rurociągiem ^a	47400,97	46262,43	50700,97	101,1	109,6	107,0	91,78	4,97
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17101,40	16785,81	16497,33	98,8	98,3	96,5	29,86	1,62

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Magdalena Talarek
Arkadiusz Zalewski

Rośnie popyt na usługi dla rolnictwa, na co duży wpływ ma wyraźna poprawa sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych.

Liczba krów objętych oceną użyteczności mlecznej w lipcu 2007 r. wyniosła 527 tys. sztuk i wzrosła o 1,3% wobec lipca 2006 r., zmalała jednak o 0,2% w porównaniu z miesiącem poprzednim. (tab. 1, rys. 1). Średnioroczna liczba krów ocenianych w 2006 r. wyniosła 520 tys., o 2,2% więcej niż w 2005 r. Stado krów w gospodarstwach stosujących ocenę w lipcu 2007 r. liczyło przeciętnie 30,5 sztuk, a w czerwcu 2007 r. 30,6 sztuk. Usługi oceniania krów upowszechnione są najbardziej w zachodnich i północno-zachodnich regionach Polski (rys. 5). Liczba krów inseminowanych w II kwartale 2007 r. spadła o 9,4% w porównaniu do analogicznego okresu 2006 r.

Rozwija się sieć usługowa rolnictwa (rys. 2). W czerwcu 2007 r. zarejestrowanych było 24,2 tys. przedsiębiorstw usług rolniczych, o 2,1% więcej niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę stanowiły placówki usług mechanizacyjnych (46,0%) i weterynaryjnych (33,4%). Mniej liczną grupę stanowiły zakłady usług zootechnicznych (12,1%) i naprawczych maszyn (8,5%). W ciągu roku liczba zakładów usług mechanizacyjnych wzrosła o 5,9%, a zakładów naprawczych o 3,8%, zaś liczba zakładów weterynaryjnych oraz placówek zootechnicznych zmniejszyła się odpowiednio o 1,2 i 3,5%.

Ceny usług dla rolnictwa w lipcu 2007 r. wzrosły o 0,3% wobec miesiąca poprzedniego i o 4,3% wobec lipca 2006 r. W lipcu 2007 r. wobec czerwca ceny usług bezpośrednio rolniczych wzrosły o 0,5%, a usług pośrednio rolniczych o 0,3%. W grupie usług bezpośrednio rolniczych o 0,5% wzrosły ceny usług mechanizacyjnych, a o 0,2% usług w zakresie produkcji zwierzęcej. W grupie pośrednich usług dla rolnictwa o 0,4% spadły ceny usług handlowych, wzrosły natomiast ceny usług budowlano-remontowych (o 0,6%), młynarskich (o 0,4%) oraz transportowych (o 0,3%). W lipcu nie zmieniły się ceny usług

bankowych, które od kilkunastu miesięcy systematycznie spadają (za wyjątkiem marca i czerwca 2007 r., kiedy to nieznacznie wzrosły) na skutek obniżki stóp procentowych oraz rosnącej konkurencji o klienta. Dla przykładu, w styczniu 2007 r. usługi bankowe były tańsze o 0,3% w porównaniu z poprzednim miesiącem, a średnio w 2006 r. staniały aż o 10,9% w porównaniu z rokiem poprzednim.

W czerwcu i lipcu 2007 r. indeks zmian cen produktów rolnych i usług poprawił się. Indeks zmian cen 8 podstawowych produktów rolnych względem zmian cen 34 usług dla rolnictwa¹, który w maju obniżył się do 98,9, wzrósł do 103,3 w czerwcu, a w lipcu do 104,1. Indeks zmian cen produktów roślinnych i usług mechanizacyjnych nadal pozostawał niekorzystny (94,1), co spowodowane było spadkiem cen produktów roślinnych, w tym głównie ziemniaków (tab. 2).

Relacje cen produktów rolnych i usług zmieniały się. Na przykład orka pługiem za 1 godz. w lipcu 2007 r. odpowiadała cenie skupu 1,90; a w lipcu 2006 r. - 2,43 dt pszenicy, zaś koszt przewozu samochodem 10 ton cegły na odległość 20 km stanowił równowartość 33 kg żywca wieprzowego w lipcu 2007 r. w porównaniu z 30 kg rok wcześniej. W relacji do ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego droższa niż przed rokiem była również dzienna opłata prac murarskich (20 kg w lipcu 2007 r. i 17 kg rok wcześniej).

¹ W skład 34 usług dla rolnictwa wchodzi usługi wymienione w przypisie "a" w tabeli 3.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy		Rodzaje usług i placówek	Liczba krów ocenianych tys.	Średnia l. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług naprawczych maszyn	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2004	I-XII		480	26,9	1 669	991	9 066	1 868	8 466	2 748
2005	I-XII		509	29,5	1 697	1 182	10 053	1 936	8 357	2 939
2006	I-XII		520	30,7	1 684	1 152	10 761	2 004	8 146	3 001
2006	VII		520	30,9	x	x	x	x	x	x
	VIII		517	30,8	x	x	x	x	x	x
	IX		515	30,7	460	249	10 755	1 981	8 152	3 033
	X		512	30,6	x	x	x	x	x	x
	XI		510	30,5	x	x	x	x	x	x
	XII		509	30,4	361	270	10 761	2 004	8 146	3 001
2007	I		513	30,5	x	x	x	x	x	x
	II		515	30,4	x	x	x	x	x	x
	III		519	30,4	587	217	x	x	x	x
	IV		523	30,5	x	x	x	x	x	x
	V		526	30,6	x	x	x	x	x	x
	VI		528	30,6	423	184	11 130	2 053	8 073	2 939
	VII		527	30,5	x	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian (%)										
		$\frac{VI\ 2007}{VI\ 2006}$	101,5	99,0	90,6	55,4	105,9	103,8	98,8	96,5
		$\frac{VII\ 2007}{VII\ 2006}$	101,3	98,7	x	x	x	x	x	x

^a dane w tej i następnym pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy		Wskaźniki zmian cen	Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa ^b	Produktów sprzedawanych i usług bezpośrednio rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
2004	I-XII	wskaźnik wobec poprzedniego okresu	106,7	105,6	104,1	116,3	107,6
2005	I-XII		90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
2006	I-XII		103,7	100,9	109,0	91,0	105,6
2006	VII		98,8	99,1	95,8	103,0	98,7
	VIII		100,7	103,7	98,8	99,1	101,9
	IX		100,2	99,8	100,5	95,3	98,6
	X		96,3	96,3	96,1	96,5	96,4
	XI		102,6	102,7	107,7	96,2	102,6
	XII		112,7	112,7	123,0	99,9	112,7
2007	I		106,3	107,2	.	101,3	106,1
	II		103,5	104,1	.	104,1	103,4
	III		100,5	100,4	97,2	100,9	100,6
	IV		98,7	99,1	97,9	99,3	98,6
	V		98,9	98,7	96,4	99,3	98,95
	VI	103,3	103,7	101,7	103,9	103,2	
	VII	104,1	103,9	94,08	105,5	104,1	

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

^b usługi dla rolnictwa dzielą się na usługi bezpośrednio rolnicze (w tym mechaniczne i weterynaryjno-zootechniczne) oraz pośrednie usługi dla rolnictwa (por. tab. 3)

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2004		2005		2006		2007														
	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII 2007	VII 2006	I-VII 2007	I-VII 2006
	% wobec poprzedniego okresu																				
Wskaźnik zmian cen usług	104,0	104,2	103,7	99,8	100,2	100,3	100,1	100,1	100,0	100,1	100,7	100,4	100,5	100,6	100,4	100,6	100,3	104,3	104,3	103,3	103,3
I. Usługi bezpośrednio rolnicze ^a	105,1	105,3	106,5	99,5	100,3	100,7	100,1	99,9	100,1	100,1	99,8	99,8	100,9	100,2	100,7	100,2	100,5	104,1	104,1	103,5	103,5
1. mechanizacyjne	106,2	105,2	107,1	99,3	100,4	100,7	100,1	99,9	100,1	100,1	99,4	99,7	101,6	99,8	100,6	100,1	100,5	103,8	103,8	103,2	103,2
a. uprawowe	107,9	107,0	106,9	100,7	100,3	100,0	99,7	100,0	99,7	100,0	99,3	100,3	99,3	100,3	100,3	100,3	100,3	104,2	104,2	105,0	105,0
b. siewu-sadzenia	104,7	106,9	108,1	100,2	100,0	100,1	100,1	100,1	100,1	100,1	100,6	100,4	100,6	100,6	100,4	100,6	100,6	107,1	107,1	105,0	105,0
c. chemizacyjne	109,3	103,9	106,2	100,3	100,0	100,3	100,2	100,0	100,1	100,1	101,6	101,6	101,6	100,1	100,8	100,1	100,5	104,6	104,6	104,1	104,1
d. zbioru plodów	106,0	104,2	107,5	98,7	100,5	101,4	100,1	100,1	100,1	100,1	99,4	99,7	100,1	100,1	100,8	100,7	100,3	102,4	102,4	101,5	101,5
2. usługi robocizny przy pracach polowych	104,5	101,6	101,6	100,0	98,9	100,7	98,8	99,5	100,0	100,1	100,8	100,5	100,4	102,3	102,7	100,6	101,1	114,7	114,7	113,0	113,0
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	103,3	106,2	104,2	100,0	100,3	100,1	100,1	100,1	100,1	100,0	100,1	100,0	100,4	100,2	100,3	100,3	100,2	102,3	102,3	101,9	101,9
a. weterynaryjne	101,4	105,2	106,1	100,0	100,5	99,8	100,0	100,0	100,0	100,0	100,5	99,7	100,4	100,1	100,2	100,2	100,0	101,2	101,2	101,1	101,1
b. inseminacyjne	105,2	107,3	102,3	100,0	100,1	100,5	100,2	100,3	100,0	100,0	99,8	100,2	100,5	100,5	101,5	100,4	100,5	103,5	103,5	102,6	102,6
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa ^a	103,2	103,5	101,8	99,9	100,1	100,1	100,0	100,0	100,0	100,1	100,8	100,5	100,4	100,7	100,3	100,7	100,3	104,4	104,4	103,1	103,1
1. transportowe	103,1	102,2	96,8	100,1	100,4	100,3	100,5	100,3	100,0	100,0	101,0	100,3	100,2	100,9	100,8	100,7	100,3	105,5	105,5	104,2	104,2
2. naprawy	104,4	104,9	102,8	100,5	100,0	100,0	99,9	100,3	100,1	100,8	100,8	100,8	100,2	100,2	99,5	100,9	100,8	104,2	104,2	103,6	103,6
3. budowlano-remontowe	101,7	105,4	103,4	99,6	100,2	100,1	100,1	100,0	100,0	100,3	101,0	100,8	100,7	101,0	101,8	101,9	100,6	109,2	109,2	105,5	105,5
4. młynarskie ^b	104,0	103,1	101,3	100,6	100,6	100,2	100,0	99,3	100,0	100,6	100,6	100,2	100,6	101,1	100,1	100,0	100,4	102,7	102,7	103,3	103,3
5. handlowe	103,1	100,7	103,6	99,8	99,9	100,1	100,2	100,0	100,1	100,7	100,1	100,1	100,4	100,1	100,0	100,0	99,6	101,2	101,2	101,5	101,5
6. finansowe	102,6	102,8	100,7	99,8	100,1	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	100,7	100,4	100,4	100,8	99,3	101,0	100,0	101,4	101,4	100,6	100,6
- ubezpieczeniowe	97,8	106,4	106,5	100,0	100,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	101,3	100,8	100,5	101,7	99,0	100,0	100,0	103,8	103,8	103,6	103,6
- bankowe	107,9	95,6	89,1	99,4	99,5	99,8	99,6	99,7	99,7	99,7	99,4	99,4	100,1	99,1	99,8	100,3	100,0	96,6	96,6	94,6	94,6
Wskaźnik inflacji	103,5	102,1	101,0	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	100,0	99,8	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7	102,3	102,3	102,2	102,2

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne. W skład usług bezpośrednio rolniczych wchodzi usługi: orka plugiem, talerzowanie ściernisk, kultywatorowanie, siew siewn. rzędowym, sadzenie ziemiaków sadzarką, opryskiwanie roślin (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), rozstaw nawozów szt. (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), zbiór zielonek siewczarnią, zbiór zielonek ściaczeniem, koszenie traw kosiarką rotacyjną, sprzęt z bóz kombajnem, kopanie ziemiaków kombajnem, kopanie ziemiaków kopaczką, zatrudnienie osoby przy pracach polowych, uniesienienie sztucznie krowy, badanie kliniczne krowy, badanie tuczniaka przedubojowe. W skład usług pośrednio rolniczych wchodzi usługi: przewóz 10 ton cegły samochodem za 20 km, wypożyczenie przyczepy samochodowej, naostrzenie lemiesza, podkucie kopyta końskiego, oplata za wynajem 1 m³ lokalu rzemieślniczego, przetarcie drewna, oplata prac stolarskich, cześcielkich, praca mechanika przy naprawie maszyn roln., oplata prac murarskich, oplata projektu budynku inwentarsko-skladowego, wypożyczenie betoniarńki, wypożyczenie cykliniarki, śrutowanie na paszę 100 kg żyta, śrutowanie na mąkę 100 pszenicy, oplata powierzchni 1 m² lokalu handlowego, oplata dzierżawca 1 m² placu targowego, oplata 1 dnia placowego „szczek”, oplata ogłoszenia reklamowego, składka ubezpiecz. OC ciągnika, składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika, składka ubezpie. budynku rolnego, składka ubezpie. OC rolników, odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł, odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł, ^b przemiat z bóz

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2006												2007							VII 2007		I-VII 2007	
		2004		2005		2006		2006		2006		2006		2006		2006		2006		2006				
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII 2007	%	I-VII 2007	%		
Orka pługiem	za 1 godz.	86,22	92,01	98,81	99,36	99,36	99,46	99,49	99,16						106,67	105,09	105,49			105,20		105,9	107,5	
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	71,17	76,51	82,08	81,64	81,67	81,75								87,75	88,24	88,60			87,26		107,1	106,8	
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	59,65	61,75	63,68	64,08	64,08	64,35									65,34	65,53	65,17			65,87		103,0	103,4
Rozsiew nawozów szt.	na obszarze 1 ha	61,02	63,69	68,58	69,23	69,21	69,63	69,63	69,63	69,63	69,63	69,72	69,53	72,38	72,88	73,92	73,92	73,92			73,92		107,8	105,6
Zbiór zielonok siewkarnią	za 1 godz.	168,74	194,87	221,78	217,46	218,46	228,93	228,93									259,28	257,07			256,68		118,0	118,1
Sprzęt zboż kombajnem	za 1 godz.	221,59	228,03	230,86	232,33	229,80	230,52														234,81		101,1	101,1
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	114,87	117,74	126,14	122,18	126,57	127,72	127,85													126,56		103,6	102,4
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	41,80	43,70	44,38	44,83	44,33	44,66	44,59	44,38						48,57	49,26	50,58	50,87			51,41		114,7	113,2
Srutowanie na paszę	100 kg żyta	8,25	8,62	8,59	8,70	8,70	8,70	8,70	8,70	8,70	8,74	8,78	8,88	9,02	9,02	9,02	9,02	9,02			9,09		104,5	105,1
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	42,36	45,46	46,50	46,41	46,57	46,79	46,89	47,01	47,01	47,01	46,93	47,01	47,26	47,48	47,63	47,80	48,02			48,02		103,5	102,6
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	19,84	20,87	22,15	22,21	22,32	22,28	22,27	22,28	22,28	22,28	22,39	22,32	22,46	22,52	22,63	22,73	22,75			22,75		102,4	102,2
Przewóz 10 ton cegły samochodem	na odległ. 20 km	123,49	123,77	118,35	117,60	118,34	118,68	119,20	119,79	119,69	121,02	121,37	121,73	124,07	126,05	127,47	128,36				128,36		109,1	105,5
Naostrzenie lemiesz	1 szt.	11,00	11,75	12,51	12,60	12,60	12,60	12,60	12,60	12,60	12,60	12,60	12,60	12,67	12,67	12,67	12,67	12,67			12,67		100,6	101,7
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	27,58	28,36	28,84	28,92	29,03	29,03	29,03	29,44	29,60	29,90	30,38	30,45	30,58	31,03	31,96	32,96				32,96		114,0	108,6
Oплата prac murarskich	za 1 dzień	61,86	65,12	66,90	66,88	67,15	67,32	67,88	68,13	68,52	68,98	69,61	70,50	71,54	74,40	77,98	79,12				79,12		118,3	110,4
Oплата projektu budynku inwentarsko-skladowego	1 szt.	989,90	1040,89	1028,13	1022,54	1023,61	1026,60	1026,60	1024,29	1025,76	1029,00	1043,41	1049,58	1055,55	1054,06	1027,61	1031,39				1031,39		100,9	101,1
Wyposażenie betoniarńki	na 1 dobę	30,26	31,64	31,29	31,08	31,23	31,30	31,13	31,13	31,13	31,97	31,64	31,71	31,92	31,45	31,65	31,46				31,46		101,2	101,0
Oплата powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	25,57	26,04	27,69	27,49	27,50	27,55	27,50	27,61	27,62	27,76	27,59	27,65	27,68	27,63	27,77	27,80				27,80		101,1	99,7
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	104,19	106,75	116,02	115,86	115,86	115,86	115,86	115,86	115,86	115,73	115,82	115,75	115,79	115,82	115,75	115,78				115,78		99,9	99,7
Składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika	1 rok	573,35	658,09	697,91	695,96	710,79	710,75	710,75	711,58	712,43	727,45	741,73	743,18	750,45	755,50	755,50	756,43				756,43		108,7	108,6
Odsetki kredytu krotkoterm. 10 tys. zł	za 1 rok	690,18	662,17	590,68	584,25	581,57	581,13	578,36	576,36	574,36	570,58	576,46	566,82	566,91	566,17	568,59	566,13				566,13		96,9	94,9
Odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł	za 1 rok	5932	5699	5070	5127	5062	5046	5023	5001	4980	4967	4950	4938	4818	4808	4820,01	4840,72				4840,72		96,4	94,4

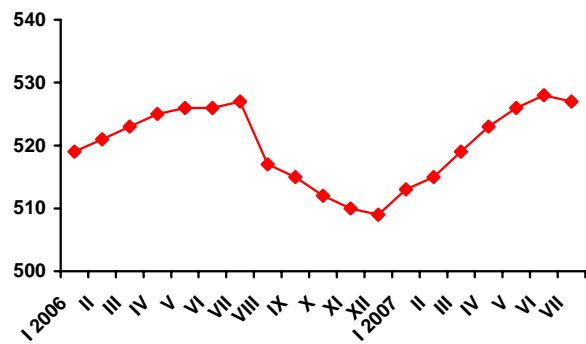
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGZ-PIB.

Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

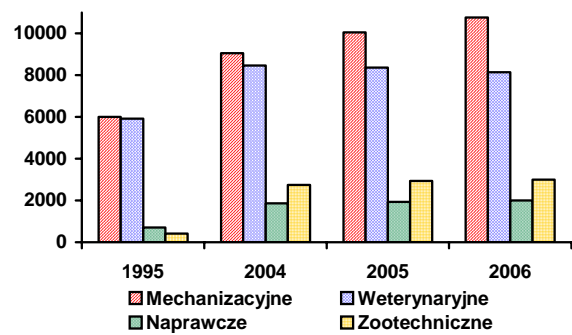
Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt (kg, l)	2004		2005		2006		2007												VII 2007 VII 2006		I-VII 2007 I-VII 2006	
			I-XII	I-XII	I-XII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	%	%					
Orka pługiem	za 1 godz.	dt pszenicy	1,50	2,45	2,23	2,43	2,28	2,01	1,98	1,85	.	.	1,68	1,69	1,73	.	1,90	78,2	57,3					
Siew siewn. rzędów.	za 1 godz.	dt pszenicy	1,24	2,04	1,85	2,00	1,88	1,65	1,62	.	.	1,38	1,42	1,45	.	1,58	79,1	56,9						
Opryskiwanie roślin	na obsz.1 ha	dt pszenicy	1,04	1,65	1,43	1,57	1,47	1,30	1,28	.	.	.	1,05	1,07	1,12	1,19	76,1	71,6						
Rozsiew nawozów szt.	na obsz.1 ha	dt pszenicy	1,06	1,70	1,54	1,68	1,59	1,40	1,38	1,30	1,22	1,10	1,08	1,17	1,19	1,27	1,34	79,7	69,0					
Zbiór zielonek siewk.	za 1 godz.	l mleka	195,51	209,33	237,86	241,80	242,03	251,06	245,99	.	.	.	263,17	258,60	251,84	104,2	80,5							
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	3,86	6,08	5,20	5,69	5,28	4,67	.	.	.	.	.	.	.	0,00	4,25	74,7						
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,47	3,70	3,21	2,58	2,88	5,21	6,96	.	.	.	.	.	.	1,51	2,77	107,4						
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	dt pszenicy	0,73	1,16	1,00	1,10	1,02	0,90	0,89	0,83	.	.	0,77	0,79	0,83	0,87	0,93	84,7	76,7					
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	dt żyta	0,19	0,30	0,22	0,27	0,24	0,20	0,18	0,18	0,17	0,15	0,14	0,15	0,15	0,16	0,19	69,3	62,6					
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	l mleka	49,08	48,83	49,87	51,60	51,59	51,31	50,38	49,70	47,80	48,70	48,37	48,19	48,35	48,08	47,12	91,3	96,9					
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	l mleka	22,99	22,42	23,76	24,70	24,73	24,43	23,93	23,55	22,65	23,23	22,97	22,90	22,97	22,86	22,32	90,4	96,5					
Przewóz samoch. 10 ton cegły	na odległ. 20 km	kg żyweca trzody	29,33	32,27	32,96	29,98	27,67	28,78	31,78	34,88	36,37	38,28	37,22	37,00	37,37	39,15	36,32	108,4	107,8					
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	dt pszenicy	0,19	0,31	0,28	0,31	0,29	0,26	0,25	0,24	0,22	0,20	0,19	0,20	0,21	0,22	0,23	74,3	66,3					
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,48	0,76	0,65	0,71	0,67	0,59	0,58	0,55	0,52	0,47	0,47	0,48	0,49	0,51	0,60	84,2	71,0					
Oplata prac murarskich	za 1 dzień	kg żyweca trzody	14,69	16,98	18,63	17,05	15,70	16,32	18,10	19,84	20,82	21,82	21,35	21,43	21,55	23,11	22,22	20,03	117,5	112,6				
Oplata projektu budynku inw.-skład.	1 szt.	kg żyweca trzody	235,13	271,38	286,34	260,70	239,35	248,95	273,67	298,23	311,66	325,45	319,98	319,02	317,94	327,35	292,77	261,11	100,2	103,4				
Wypożyczenie betoniarńki 100 l	na 1 dobę	kg żyweca trzody	7,19	8,25	8,71	7,92	7,30	7,59	8,30	9,06	9,46	10,11	9,70	9,64	9,61	9,77	9,02	7,96	100,5	103,3				
Oplata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żyweca trzody	6,07	6,79	7,71	7,01	6,43	6,68	7,33	8,04	8,39	8,78	8,46	8,40	8,34	8,58	7,91	7,04	100,4	101,9				
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	dt pszenicy	1,81	2,85	2,61	2,84	2,66	2,35	2,30	2,16	2,02	1,84	1,79	1,82	1,87	1,99	2,10	73,8	65,0					
Składka ubezp. Autocasco ciągnika	1 rok	dt pszenicy	9,98	17,54	15,72	17,05	16,34	14,39	14,11	13,28	12,44	11,54	11,47	11,71	12,10	12,37	12,98	13,69	80,3	70,9				
Wartość odsetek kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	12,01	17,65	13,30	14,31	13,37	11,77	11,48	10,76	10,03	9,05	8,91	8,93	9,14	9,27	9,77	10,25	71,6	61,9				
Wartość odsetek kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	103,22	151,93	114,19	123,06	114,94	100,85	98,61	92,38	86,26	78,04	75,64	77,32	77,70	78,70	82,79	87,63	71,2	61,6				

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERGZ-PIB.

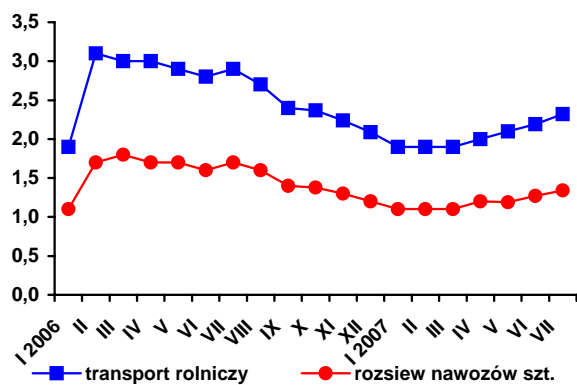
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

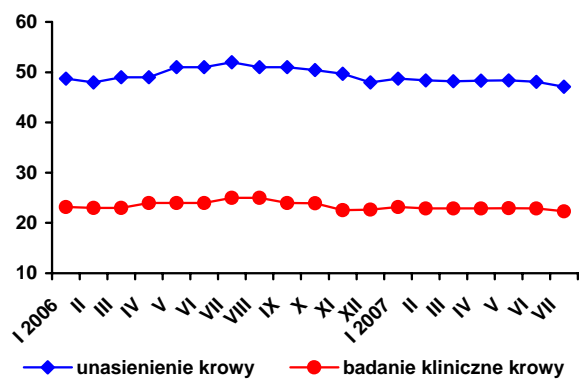
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

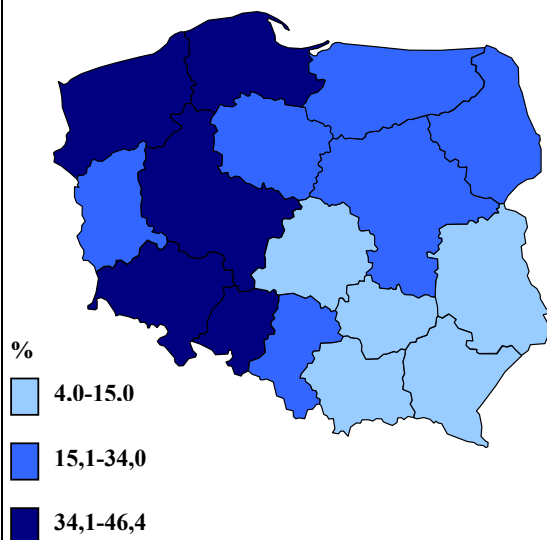
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

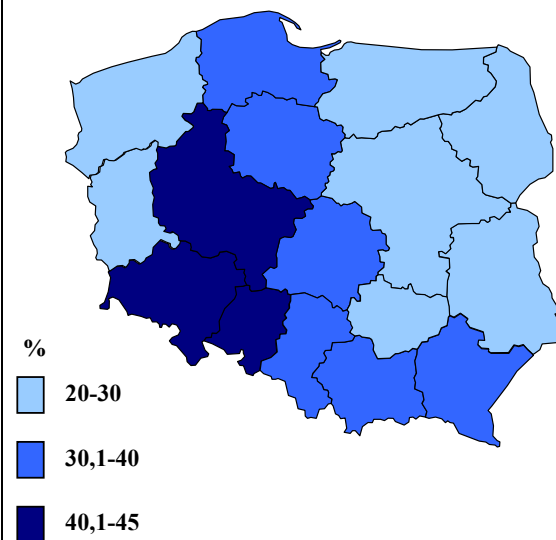
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zootechnicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w czerwcu 2007 r. (w %)

Rys. 6. Udział krów inseminowanych w pogłowie ogółem w I półroczu 2007 r. (w %)

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.